

ÓZD VÁROS AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

ITS 2014 Konzorcium:

Tervező, Építő és Kereskedelmi Kft

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Külzetlap

BELÜGYMINISZTERIUM

Ózd Város
Integrált
Településfejlesztési
Stratégiájának
Megalapozó Vizsgálata

Integrált Településfejlesztési Stratégia munkarész

2015. év

Készítették az „ITS 2014 Konzorcium” tagjai:

ÉARFÜ Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség
Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Berki Judit

ügyvezető

ART VITAL Tervező, Építő és Kereskedelmi Korlátolt
Felelősségű Társaság

Végh József

ügyvezető

OPUS TEAM Üzleti Tanácsadó Korlátolt Felelősségű
Társaság

Virágh Péter

ügyvezető

TARTALOM

1.	ÓZD VÁROS KÖZÉPTÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLJAI ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	6
1.2	A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	27
2.	A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	29
2.1.	Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával.....	29
2.2.	Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása	39
2.3.	Településfejlesztési akciók, összehangolt, vázlatos pénzügyi terve.....	50
2.4.1	Akcióterületeken kívül megvalósuló hálózatos projektek.....	55
2.4.2	Akcióterületeken kívül megvalósuló nem hálózatos fejlesztések ismertetése	57
3.	anti-szegregációs program.....	61
3.1.	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések.....	61
3.2.	A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések.....	74
3.3.	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	74
4.	a stratégia külső és belső összefüggései	75
4.1.	Külső összefüggések.....	75
4.2.	Belső összefüggések	87
5.	A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai.....	89
6.	a megvalósítás eszközei és nyomonkövetése	93
6.1.	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem fejlesztési beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.....	93
6.2.	Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása	100
6.3.	Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	102
6.4.	Monitoring rendszer kialakítása	103

BEVEZETÉS

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) Ózd városának 2020 – 2022-ig elérendő középtávú fejlesztési céljait határozza meg. A célrendszer kialakítását számos tényező befolyásolja: a város fejlesztési koncepciója (elsősorban a város által kijelölt hosszú távú és átfogó céljai), másrészt az Európa 2020 stratégiából levezethető fejlesztési irányok. A településfejlesztési koncepció és az ITS célrendszere közötti kapcsolat viszonylag lazább összefüggéseket kell, hogy mutasson, mivel a koncepció alapvetően egy értékrendet határoz meg. Másrészt mivel az ITS finanszírozási kereteit alapvetően az EU különböző finanszírozási alapjai határozzák meg, így alapvetően fontos a támogatásból megvalósítani szándékozott projektek ezekhez való illeszkedése. Lényegében az ITS Középtávú Városi Céljainak döntő többsége egyértelműen megvalósítható kell, hogy legyen az EU alapok beruházási prioritásain keresztül. Amennyiben a városi célok eléréséhez az EU beruházási prioritásai által támogatottakon túli beavatkozások is szükségesek Egyedi Városi Beruházási Prioritások megfogalmazása szükséges.

Jellegüket tekintve az ITS Középtávú Városi Céljai két típusúak lehetnek:

- **Tematikus célok:** A tematikus jelleggel megfogalmazott, de nem szükségszerűen egy-egy ágazatra korlátozódó érvényességű célok a város egészére vonatkoznak.
- **Területi célok:** A területi célok a település egy vagy több, konkrét, egyenként folytonos vonallal körülhatárolható területén realizálhatóak. Ilyenek lehetnek a város egy vagy több városrészére érvényes vagy a város területén megtalálható főbb, a fejlesztési elképzelések során kiemelt figyelemben részesülő terület-típusokra (pl. lakótelepek, barnamezős területek, ipartelepítés területei, stb.) érvényes célok.

A stratégia vegyesen is tartalmazhat tematikus és területi jellegű célokat. A Középtávú Városi Célok tehát integrált jellegű célok, olyanok, melyek eléréséhez több tematikus/ágazati jellegű tevékenység koordinált végrehajtása szükséges. A stratégia áttekinthetősége és az ahhoz rendelt források koncentrált felhasználásának segítése érdekében javasolt, hogy a Középtávú Városi Célok száma az összetettebb, viszonylag sokrétű fejlesztési problémákkal rendelkező középvárosok terveiben se haladja meg a 4-5 célkitűzést.

A célok kialakításánál is fontos figyelembe venni, hogy az ITS nem kizárólag a települési önkormányzat, hanem a város egészének tervezési alapküldetése, tartalmazza tehát azokat a célokat is, amelyek megvalósításáért a városi önkormányzat csak közvetve vagy részben felelős (pl. állami, magán, non-profit szereplők valósítják majd meg).

Az ITS egy középtávra szóló fejlesztési dokumentum. A stratégia eredményességének méréséhez elengedhetetlen, hogy a felállított célokhoz indikátorok – a célok elérését jelző mutatók – kerüljenek hozzárendelésre. Az eredményorientáltság erősítése a 2014 – 2020 időszak EU kohéziós politikájának egyik kiemelt célja, így az eredmények mérése az előző időszakénál hangsúlyosabban jelenik meg a politika végrehajtásának minden területén. Célszerű a jövőbeni eredmények egyszerűbb mérése miatt, ha a beruházási prioritások esetén alkalmazott indikátorok illeszkednek azokhoz az indikátorokhoz, melyeket az egyes beruházási prioritásokat finanszírozó operatív programok is alkalmaznak majd. Javasolt az elérhető operatív programok eredményindikátorainak használata erre a célra. A fentiek mellett mind a városrészi, mind a horizontális célokhoz rendelhető indikátorok a városra jellemző specifikus mutatók.

Az ITS, mint operatív jellegű stratégia tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (projektek illetve programok) indikatív listáját, melyek a célok eléréséhez szükségesek. Elég azonban ha a stratégia a projektek vázlatos bemutatására szorítkozik.

Az IVS-ek túlnyomó részében szinte kizárólagosan alkalmazott akcióterületi megközelítés a továbbiakban is fontos. Ez lehet az eszköze a források koncentrált felhasználásának és ajánlott keretét képezi a magánszféra fejlesztésekbe való bevonásának. Az ITS keretében azonban nem kizárólag az akcióterületeken végrehajtható projekteket célszerű megjeleníteni.

Az ITS keretében az alábbi projekt típusokat javasolt bemutatni:

- Kulcsprojektek: A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) Középtávú Városi Cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemzően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. A kulcsprojekt nem feltétlenül integrált projekt, célszerű azonban, ha a kulcsprojekthez további projektek kapcsolódnak.
- Hálózatos projektek (egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek): A hálózatos projekt több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik. A hálózatos projekt lehet integrált projekt, ez esetben az együttműködő projektelemek különböző jellegűek, más-más megvalósítójuk van.
- Akcióterületi projektek (térben koncentrált és egymással összehangolt projektek): Az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen végbemenő fejlesztések egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását illetve hatásának kiteljesedését az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében. Volumenük, így várható hatásuk is legyen akkora, hogy érzékelhető változást idézzenek elő az akcióterületen. A tervezés jelenlegi fázisában még nem célszerű az akcióterületek végleges és pontos lehatárolása, de azok jellege és elhelyezkedése már tervezhető.

Annak érdekében azonban, hogy a tervezés mind a kitűzendő célok, mind a megvalósítható projektek tekintetében a reális megvalósíthatóság keretein belül maradjon, célszerű a stratégia megvalósításának forrásszükségletét már a kezdeti fázistól kezdve megbecsülni. Az ITS – ideális esetben – tartalmazza a közsféra által a településen megvalósítani tervezett főbb projekteket, valamint a lakosság és a gazdasági szereplők által megvalósítani tervezett vagy remélt beruházásokat.

1. ÓZD VÁROS KÖZÉPTÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLJAI ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

1. Gazdasági szerkezetváltás és az ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében

Kiinduló állapot a célmeghatározáshoz:

- a.) Ózd ma Magyarország egyik súlyos társadalmi és gazdasági problémákkal küzdő térségének a centruma, ahol a hátrányos helyzet halmozódását több tényező idézte elő. Ózd és térsége egyszerre tekinthető külső perifériának, ipari válságtérségnek (komplex válságtérség), magas arányú roma népességgel rendelkező térségnek és komplex programmal segített hátrányos helyzetű térségnek.
- b.) Bár növekedett a foglalkoztatottak száma az utóbbi években, Ózd továbbra is a magas munkanélküliséggel sújtott térségek közé tartozik. Különösen nagy problémát jelent, hogy magas a tartós, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező és a pályakezdő munkanélküliek aránya, de jelentős arányú az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya is. Kritikus probléma, hogy folyamatosan nő a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya. Összességében az országos és a megyei átlagtól jóval elmarad a város lakosságának jövedelmi helyzete.
- c.) 1990-es évek elején bekövetkező gazdasági szerkezetváltás, a nehézipar leépülése Ózdot és a térségét érzékenyen érintette, a város és vonzáskörzete elvesztette korábbi gazdasági súlyát. Az elmúlt húsz évben az ipar foglalkoztató szerepe dinamikusan csökkent, az egykori nehézipari vállalatok megszűntek. Pozitív változás azonban, hogy a város gazdasági szerkezetváltásának fő iránya az elektronikai-összeszerelő ipar felé tolódott, így a műszer és elektronikai ipar jelentős szerepet tölt be a város életében, amely a térség húzó gazdasági ágazatává alakult. Ózdon több nagy és középvállalkozás található ezekben az ágazatokban, amelyek egyben a legnagyobb foglalkoztatói a térségnek. Megyei viszonylatban alacsony a térségben a vállalkozói sűrűség, alacsony fokú a helyi tőkeakkumuláció és tőkehiány jellemzi a helyi vállalkozásokat országos összehasonlításban.
- d.) A város gazdasági szerkezete torz. A mezőgazdaság szerepe a város gazdaságában alacsony szerepet tölt be, hiányoznak a helyi termékek.
- e.) A város kiterjedt és széleskörű üzleti infrastruktúrával rendelkezik. Probléma azonban, hogy a jelenleg magántulajdonban lévő ipari területek infrastrukturálisan folyamatosan leépültek az elmúlt két évtized alatt. Az ipari park, amely az egykori kohászati gyár területén jött létre, a várostest közepén helyezkedik el, ahol a természetesen organikusan nőtt város településközpontja lehetne. A gyártelep valaha katalizátora volt a település fejlődésének, a mai korra viszont a településfejlődés akadályává vált, így szükséges funkcióváltását sürgetni. Az Ózdi Ipari Park nagyobb volumenű ipar megtelepedésére mára már nem alkalmas. Az ipari park döntően elaprózódott magántulajdonú területekből áll, igen kedvezőtlenül a város központjához közel helyezkedik el. Egy rehabilitálatlan barnamezős területről van szó és jövőbeni rehabilitációjára sincs esély. Súlyos problémát jelent, hogy a telephelyet kereső cégek a barnamezős területek hasznosítására kevésbé motiváltak, ráadásul a talajszennyezés elhárításának költsége is jelentős összegeket emészthet fel, mindezekből eredően a megtérülés bizonytalan.

- f.) A helyi gazdaságfejlesztés szempontjából az egyik legnagyobb problémát a kedvezőtlen közlekedési kapcsolatok jelentik. A város közlekedés földrajzi adottságainak kiaknázását nehezítik a rossz közlekedési kapcsolatai, amely nehezíti a befektetők vonzását. A közúti közlekedési feltételek alakulása szoros kölcsönhatásban van az adott térség gazdasági helyzetével, mert a vonalas infrastruktúra fejlettsége, ezáltal a térség elérhetősége releváns hatással van a belföldi és külföldi befektetések alakulására.
- g.) Az évszázados tradicionális ipari munkakultúrának köszönhetően Ózdon jelentős szakképzett munkaerő áll rendelkezésre, azonban az ipar leépülése során ez az adottsága romlott.

Célmeghatározása: Ózd számára a legfontosabb kérdés a foglalkoztatási, munkaerő-piaci krízis mérséklése, ennek érdekében a legfőbb cél a munkahelyteremtés és a meglévő munkahelyek megőrzése. Ózd város integrált településfejlesztési stratégiájában a legfontosabb középtávú városi célnak a gazdasági szerkezetváltás és az ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és az alternatív gazdaságfejlesztés tekinthető, amely közvetlen hatással lehet a foglalkoztatás bővítésére. Ez azonban egy rendkívül komplex célterület. A legfontosabb gazdaságfejlesztési feladat a kínálatfejlesztés, vagyis a város által nyújtott gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők parallel fejlesztése.

A célterület az alábbi területeken foglalja magában a fejlesztési prioritásokat és beavatkozási területeket:

1.1 Ipartelepítéshez szükséges ingatlankínálat fejlesztése

Az ipartelepítéshez szükséges ingatlankínálat fejlesztése keretében elsősorban befektetés-ösztönzésre alkalmas területek kialakítása történik. Ez a fejlesztési prioritás két különböző alternatíva keretében valósítható meg:

- a.) *Versenyképes a befektetői igényeket kiszolgáló zöldmezős iparterület létrehozása, amely alkalmas ipartelepítésre:* Ózd számára komoly problémát és gazdaságfejlesztési gátat jelent, hogy az önkormányzat tulajdonában nincs ipartelepítésre alkalmas terület. Másrészt problémát jelent, hogy a várost behálózó barnamezős területek nagy része alkalmatlan vagy nem rentábilis új befektetések vonzására. Egy zöldmezős önkormányzati iparterület kialakítása tekinthető a legfontosabb középtávon megvalósítandó feladatnak, amely orvosolja ezeket a problémákat.
- b.) *A város területén lévő, barnamezős területek rehabilitálása és gazdasági újraélesztése:* Elsősorban azoknak a barnamezős, egykori ipari használatban lévő területeknek a fejlesztése, amelyek még alkalmasak gazdasági hasznosításra. Tekintve, hogy a város barnamezős területeinek nagy része szennyezett, igen költséges a kármentesítése. A város területén lévő barnamezős területek rehabilitálása és gazdasági újjáélesztése érdekében szükséges a befektetésre alkalmas barnamezős területek számbavétele, szükség esetén kármentesítésének segítése és gazdasági célú rehabilitálása.

1.2 Kreatív iparágak betelepülésének ösztönzése, segítése

A gazdasági szerkezetváltás folytatásának egyik középtávon realizálható alternatívája a kreatív iparágak fejlesztése, amely a kreatív iparágak betelepülésének segítségével realizálható. Ennek részeként a legfőbb cél a város területén lévő barnamezős területek rehabilitálása, funkcióváltása, kulturális célú rehabilitációja. Több olyan, egykor gazdasági célra használt barnamezős terület van Ózdon, amelynek újjáélesztése kizárólag funkcióváltással lehetséges. Ózdon a gyártelep déli területeinek elindult a kulturális célú hasznosítása, amely magával vonzza a kreatív iparágak megtelepedését a jövőben. Ennek zászlós hajója a MANDA program, amely kifejezetten a kreatív ipar fejlesztését mozdítja elő. A gazdasági szerkezetátalakítás pilot programja az elkövetkező években a

MANDA program folytatása és az idegenforgalom fejlesztése lehet, amelyek katalizálhatják a kreatív iparágak betelepülését. Ennek a prioritásnak a legfőbb beavatkozási területei:

- a) Barnamezős területek kulturális célú rehabilitációja, funkcióváltása
- b) Kreatív iparágak betelepülésének ösztönzése
- c) Az ipari örökségre alapozott turisztikai befektetések-ösztönzése

1.3 Környezetipar fejlesztése

A környezetipar lehet a másik olyan gazdasági ágazat, amely középtávon segítheti a település gazdasági szerkezetváltását. A környezetipar három szempontból is kiemelt célterülete lehet a város gazdaságfejlesztésében. Egyrészt hozzájárul alacsony képzettségű emberek foglalkoztatásához, másrészt segíti a várost a klímaváltozásához való alkalmazkodásban, harmadrészt innovatív vállalkozások betelepülését segítheti. A környezetipar fejlesztése három beavatkozási terület mentén fejleszthető középtávon:

- a.) A környezetipar fejlesztése jelentheti Ózd számára középtávon a másik jelentősebb gazdasági szerkezetalkító iparágat. A prioritás lényegében a helyi energiapotenciálok kiaknázása érdekében az energia termelés és felhasználás fejlesztését fogalmazza meg foglalkoztatás orientált fókusszal. Ennek legfőbb elemei a zöld-áram termelés fejlesztése (biomassza, biogáz, geotermikus, nap), illetve a kisléptékű energiatermelő rendszerek fejlesztése és helyi felhasználás ösztönzése.
- b.) A jövő sem tudja nélkülözni az anyagokat, a termelési feltételeket, s a növekvő emberi szükségletek kielégítését. Ebből a szempontból jelentősnek tarthatjuk a hulladék feldolgozó, valamint az anyagok újrahasznosítására épülő ipar felfejlődését, vagy az energetikában a másod- és harmadlagos energiahasznosítás lehetőségét biztosító ipart.
- c.) Kiemelt cél az energiaültetvények bővítése a városban, amely multiplikátor hatásokat generál több területen is. Egyrészt az energetikai célú, fászszerű biomassza energiaültetvények telepítése jelentős zöldfelületek kialakításának lehetőségét teremti meg, másrészt az ültetvények telepítése, gondozása pedig foglalkoztatással társul, elsősorban az alacsony képzettségű munkaerő tekintetében. A városi energiaültetvények a város megújuló energiaigényét szolgálják ki.

1.4 Mezőgazdaság gazdasági szerepének erősítése

A város fejlesztési stratégiájában kiemelt célként jelenik meg az agrárgazdaság fejlesztése, amelynek szintén szerkezet átalakító hatása lehet. Erre a területre az elmúlt évtizedek fejlesztéspolitikája soha nem fókuszált. A városi élelmiszergazdaság versenyképességének javítása egy integrált beavatkozás sorozatot igényel, amely magában foglalja a mezőgazdasági vállalkozások betelepülésének ösztönzését, a mezőgazdasági termelési és feldolgozási kapacitások fejlesztését, a technológiafejlesztést, a szervezetfejlesztést. A sérülékeny alapanyaggyártástól el kell mozdulni a késztermék előállítás irányába, olyan minőségi feldolgozott helyi termékek gyártását szükséges segíteni, amelyek piacképesek. A versenyképes élelmiszergazdaság megteremtése érdekében elsősorban azoknak az agrárágazatoknak a fejlesztése szükséges, amelyek növekedést produkálnak és sikereket érnek el a piacon. A cél magában foglalja az agrárgazdaság teljes vertikumán belül a termelői, taroló és feldolgozó kapacitások infrastrukturális fejlesztéseit. Ennek során szükséges megteremteni az élelmiszeripar versenyképes területeinek stabil nyersanyagellátását, melynek szükséges a tároló kapacitásokat, másrészt fókuszálni kell a feldolgozó kapacitások bővítésére és minőségi fejlesztésére. A prioritás másik nagy beavatkozási területe a termelés és feldolgozás

professzionális megszervezése, amely lehetővé teszi a teljes agrárvertikum hálózatosodását az alapanyag termeléstől a késztermék piacra jutásáig.

1.5 Kereskedelmi funkciók betelepülésének ösztönzése, helyi termékek piacra jutásának segítése

Az elmúlt két évtized alatt a gyárterületek hasznosítása, funkcióváltása térbeli szempontból differenciáltan haladt. A gyártelep nyugati részének hasznosítása, funkcióváltása haladt a legsikeresebben és indult el a legkorábban. Itt jött létre a város nagyobb kereskedelmi csomópontja, számos üzletlánc jelent meg ezen a területen. A jövőben folytatni szükséges a gyáripar nyugati területeinek kereskedelmi célú hasznosítását, de kifejezetten a helyi termékek piacra jutását szükséges ösztönözni ezeknek a területeknek a felhasználásával. Ebből eredően a helyi termékek piacra jutásának infrastrukturális feltételeit szükséges itt megteremteni.

1.6 Vállalkozói, üzleti környezet fejlesztése

A vállalkozásokat segítő, támogató szolgáltatások, infrastruktúrák fejlesztése elsősorban a mikro és kisvállalkozások működését és fejlődését segítik. A helyi vállalkozásfejlesztés érdekében fejleszteni szükséges a vállalkozásfejlesztést katalizáló szervezeteket, kis- és középvállalkozások működéséhez szükséges üzleti infrastruktúrákat és szolgáltatásokat. A prioritás további része a vállalkozások versenyképességének növelése IKT eszközökkel, szükséges az IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál, javítva ezzel a városi vállalatok informatizáltságát. További cél a vállalkozói együttműködések ösztönzése, az országosan és megyei szinten is kiemelt gazdasági ágazatokban működő vállalkozások erősebb bekapcsolása a nemzetközi termelési láncokba. Az intézkedés a térségi vállalkozói együttműködések (klaszterek, beszállítói hálózatok és egyéb vállalati együttműködések) és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzését, illetve stratégiai megállapodások előkészítését célozza.

1.7 A közúti és vasúti kapcsolatok fejlesztése a város gazdasági feltárásának segítése érdekében

Ózd gazdasági leszakadása megállíthatatlanná válik a közlekedési kapcsolatok és a város elérhetőségének javítása nélkül, ebből adódóan a város és térségének közlekedésfejlesztésében elsődleges prioritást kell hogy élvezzen az elérhetőség javítása, a város perifériális közlekedési helyzetének oldása. Az elérhetőség javítása az alábbi fejlesztési alternatívák keretében fogalmazhatóak meg:

a.) Közúti kapcsolatok fejlesztése:

- **Budapest:** A kormány a 2015-2018 közötti időszakra előirányozta a megyeközpontok gyorsforgalmi úttal való bekötését. Ez két beruházás révén is érinti Ózd elérhetőségét: M25-ös út, mely az M3 és Eger között teremt gyorsforgalmi kapcsolatot; 21-es út négygyomúsítása Bányaterenyéig, illetve Salgótarjánig. A budapesti kapcsolat szempontjából Ózd számára az utóbbi fejlesztésnek van nagy jelentősége, mert a legrövidebb út Budapest felé a 25-23-21-M3 útvonal. Ózd elérhetősége szempontjából azonban további fejlesztés szükséges Bányaterenyé és Borsodnádásd között a 23-as, valamint Borsodnádásd és Ózd között a 25-ös úton. A 23-25-ös utak korszerűsítése szükséges az alábbi beavatkozásokkal: útszélesítés 2x1 + előző sávokkal 3 sávossal kialakításra; kissugarú ívek korrekciója; szerpentin korszerűsítése Szentdomonkos és Borsodnádásd között és/vagy a szerpentin kiiktatása alagúttal; Arlót, Járdánházát elkerülő 25-ös úti szakasz megépítése. Jelentősen javíthatja a város elérhetőségét Budapest irányából az M25-ös út megépítése az M3 autópálya és Eger között. Ez a beruházás azonban csak akkor lesz kedvező Ózd

szempontjából, ha megvalósul egyúttal a Borsodnádásd és Szentdomonkos közötti szerpentin kiiktatása. Ebben az esetben Ózd megközelítőleg 30-45 perces távolságra kerülhet a gyorsforgalmi út végpontjához.

- **Miskolc:** A megyeszékhely közúti elérhetőségét két fejlesztés jelentősen javítaná: a 26. sz. főút Sajószentpétert és Kazincbarcikát elkerülő szakaszának kiépítése és a 25. sz. főút Putnokot, Sajópuspököt és Bánrévét elkerülő szakasz és/vagy Center-Sajónémeti-26-os út közötti átkötés megépítése. A két beruházás együttes megléte, mely kiiktatja a legproblémásabb átkelési szakaszokat lényeges javulást jelentene Miskolc, illetve Kazincbarcika és Putnok elérhetőségében.
- **Eger:** Elérhetőségének javulása a fentiekben jelzett 25-ös úti korszerűsítéseket igényli.

b.) *Vasúti kapcsolatok fejlesztése:* Ózd Miskolcra és Budapestre vasúton történő elérhetőségének javításához szükséges fejlesztések az alábbiak szerint foglalkozhatók össze:

- Kazincbarcika-Bánréve-Ózd vasútvonal villamosítása
- Bánrévei delta korszerűsítése
- Vasútvonal meghosszabbítása a pályaudvarig – intermodalitás létrehozása
- Vasutat kiszolgáló létesítmények fejlesztése
- Közvetlen gyorsvonati kapcsolat visszaállítása (InterPici vonatok)

c.) *A városi iparterületek megközelítésének javítása:* Olyan közlekedésfejlesztési beruházások generálása, amely a város iparterületeinek feltárását és jobb megközelítését segítik.

- Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése: Szlovákia és Lengyelország irányában a közlekedési kapcsolatok fejlesztése, elsősorban Ózd-Rimaszécsény

1.8 Szociális gazdaság fejlesztése, foglalkoztatási programok indítása

A közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően sikerült az elmúlt években mérsékelni a munkaerő piaci krízist. A közfoglalkoztatásnak köszönhetően már a település egyik legnagyobb foglalkoztatója az önkormányzat lett. A közfoglalkoztatás mára egy olyan potenciállá változott, amelynek gazdasági szerkezetalakító hatása is lehet, abban az esetben, ha a közfoglalkoztatás a szociális gazdaság irányába mozdul el.

Az elkövetkező évek egyik kiemelt fejlesztéspolitikai célja a munkaerőpiacról kiszakadt emberek visszavezetése a munka világába. Fontos, hogy azok közül is minél többen juthassanak munkához, akik a nyílt munkaerőpiacon nem versenyképesek – ennek érdekében meg kell erősíteni az értékteremtő szociális gazdaságot. A szociális gazdaságon belül azonban a közmunka helyett, olyan közfoglalkoztatást kell elősegíteni, amely tartós munkahelyeket hoz létre, hasznos és értékteremtő munkát ad az embereknek. Putnokon az elmúlt évek során számos előremutató és jó kezdeményezés indult el az értékteremtő szociális foglalkoztatás irányában. Ezeknek a jól működő kezdeményezéseknek a fenntartása és bővítése lenne az elkövetkező évek egyik legfőbb feladata.

Ózd Város Önkormányzata az elmúlt években számos sikeres közfoglalkoztatási programot indított, amelyek alapjai lehetnek a szociális gazdaságfejlesztésnek. A szociális gazdaságfejlesztés legfontosabb területei a következők:

- a) *Mezőgazdaság és feldolgozóipar fejlesztése szociális gazdálkodás keretében:* A növénytermesztés, illetve állattenyésztés, továbbá az erdőgazdálkodás kiterjesztése lehetőséget ad az élelmiszer- és a könnyűipar beindítására is szociális gazdaság keretében. Kezdetben a mezőgazdasági alapanyag előállítását szociális közfoglalkoztatás formájában

katalizálhatja az önkormányzat. Ennek folytatásaként cél, hogy Ózdon szociális gazdaság keretében egy meghatározó méretű mezőgazdasági feldolgozóipar jöjjön létre, saját márkanévvel, amely kiszolgálhatja a helyi közszolgáltatásokat. Az így létrejövő vállalkozásokkal kapcsolatban lényeges kiemelni, hogy állami támogatás nélkül életképtelenné válnak, tehát állami támogatásukat folyamatosan biztosítani szükséges. Továbbá szükséges megteremteni az együttműködést az agrártermelő szektorral is, hogy a szociális gazdaság ne váljon a helyi termelők konkurenciájává.

- b) Megújuló energia előállítás szociális gazdálkodás keretében: A már működő önkormányzati program folytatása és kiterjesztése, melynek célja önkormányzati energiaültetvények telepítése és gondozása, a helyi intézmények ellátása megújuló energiahordozókkal. Ezzel párhuzamosan állami támogatással, az önkormányzati intézményeket ellátó energetikai rendszereket át kell állítani megújuló energia felhasználására.

1.9 Humán erőforrás minőségi fejlesztése, munkaerő piaci kulcs kompetenciák fejlesztése

A helyi gazdaságot és a potenciális befektetői igényeket kiszolgáló humán erőforrás biztosítása kiemelt célja a város gazdaságfejlesztési tevékenységének, amelyben több szervezet is aktívan együttműködhet. A humán erőforrás fejlesztés két beavatkozási területen történik:

- a) A szakképzett munkaerő-kínálat növelése, a piaci igényeket kielégítő szakképzés fejlesztése tekinthető az egyik beavatkozási területnek. A szakképzettség növelésére a speciális munkaerő piaci csoportok esetében (pályakezdők, fiatalok, anyák, idősek, hátrányos helyzetűek) különös figyelmet szükséges fordítani. Lényeges továbbá olyan képzéseknek a támogatása (szakmai képzés, továbbképzés, készségfejlesztés, felkészítés a munka világára), amely a városi humán erőforrás tartós munkaerő piaci integrációját segíti, illetve a helyi gazdasági igényeket kiszolgálja. Ezen belül a munkavállalói képzések támogatására, a munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztésére (pl. idegen nyelvi, informatikai, vállalkozói ismeretek stb.), átképzési, felnőttképzési és szakképzési programok indítására kerül sor, amely háttere a társadalmi versenyképesség javításának.
- b) Elengedhetetlen a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek szakképzése, továbbképzése, átképzése, amely javíthatja munkaerő piaci integrációjukat. Szintén kulcsterület a hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása érdekében, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok alap- és kulcskompetenciáik fejlesztése. Ebben lényeges szerepe van a képzéssel egybekötött közfoglalkoztatási programok indításának. A hátrányos helyzetű csoportok körében szükséges a munkába álláshoz kötött kompetenciák elsajátításának támogatása, mentális problémáiknak koncentrált kezelése, a szocializációs háttér stabilizálása és a tehetséges gyerekek kiemelése.

2. Városi imázs fejlesztése

Kiinduló állapot a célmeghatározáshoz:

- a.) Ózd és térsége kedvezőtlen megítélésű és imázsú területek közé tartozik Észak-Magyarországon. A város imázsát elsősorban a szocialista iparvárosi múlt, a rendszerváltás utáni depressziós övezetté válása, valamint az alacsony életminőségű hátrányos helyzetű lakosság magas aránya formálja, annak ellenére, hogy a városnak sikerült elmozdulnia már ebből az állapotból.
- b.) Az Ózdot körülvevő nagyvárosi gyűrű (Miskolc, Eger, Salgótarján) erős elszívó hatást gyakorol a városra. Kazincbarcika, mint szomszédos ipari középváros erős versenytársa Ózdnak.
- c.) A város népessége dinamikusan csökken a rendszerváltás óta, amelyet a természetes fogyás és a vándorlási veszteség magas aránya okoz. A jelenlegi népmozgalmi folyamatok előrehaladása esetén a város népességszámának további jelentős csökkenése prognosztizálható. Generációk tűnnek el a városból, az elvándorlás már akkor elkezdődik, amikor egy másik településre járatják a gyerekeket iskolába, ők többségében nem térnek vissza. A város korszerkezete folyamatosan öregszik.
- d.) Az ipari településeken, így Ózd esetében is jellemző, hogy az identitás és a hagyomány legfőbb forrása a domináns iparághoz való kötődés. Ózdon az ipari múltnak jelentős az identitásformáló ereje, a városlakók büszkének kohászati múltjukra. Azonban az ipar hanyatlása, leépülése a rendszerváltás után mélyen megrendítette a lakosokat, sokaknak korábbi identitásuk szinte teljes elvesztését jelentette. A közösség megújulásának új lökéshullámokra van szüksége.
- e.) A városban viszonylag magas az értelmiségiek aránya, ennek köszönhetően igen intenzívek a helyi identitást erősítő programok, a közösségfejlesztő kezdeményezések. Jelentős a civil szervezetek száma, amely jelzi, hogy a helyi társadalomban magas az aktív közösségi szerepvállalás iránti igény.
- f.) A turizmus Ózdon és vonzáskörzetében igen alacsony szintet mutat, a vendégforgalom alacsony, a térségben és a városban kevés vonzerő található. Ózdon a vendégforgalmat kizárólag az üzleti turizmus generálja. A szálláshelyek mennyisége és minősége nem megfelelő. Ózd városa attrakcióhiányos. Az aggteleki világörökségi helyszín közelsége alapot adhat Ózd bekapcsolódására az idegenforgalomba. A város 60 km-es körzetében jelentős turisztikai centrumok vannak.
- g.) A MANDA program hozzájárulhat a város kulturális, idegenforgalmi és gazdasági megújulásához. A program segítheti a város újra pozicionálását és imázsának alakítását. A MANDA program folytatása jelentős állami források bevonásával és állami szerepvállalás mellett folytatódhat.
- h.) A település imázsát befolyásoló városkapuk rendkívül kedvezőtlen megjelenésűek. Életveszélyes, barnamezős építmények találhatóak ezeken a városrészekeken. A városkapuk nagy része fertőző terület (depók, illegális hulladéklerakók) és a szegregátumok nagy része is itt koncentrálódik. Vizuális szennyezést jelent a városba vezető főút menti iparterületek megjelenése.
- i.) A városközpont imázsa, városképe szintén kedvezőtlen. Az egész városközpontra a műviség jellemző, természetes, hagyományos léptékű városi terek nincsenek. A városközpontra a lakótelepi és az ipartelepi hangulat nyomja rá a bélyegét. Az 1970-es években kiépített városközpontnak nincs szerves kapcsolata a természeti környezettel. A várostest közepén jelen lévő Gyártelep korábban szervezte a település fejlődését, ma konfliktus forrás, mivel

akadályozza a település fejlődését, nem teszi lehetővé annak városközponti használatát, megjelenése a belső településképben is konfliktust idéz elő.

- j.) A település területén minden eddigi emberi beavatkozás ellenére számos természeti érték maradt fenn, vagy honosult meg. Ózd város zöldfelületi, domborzati, környezeti adottságai allergénektől mentes, páratlanul tiszta levegője komoly fejlesztési lehetőségeket hordoznak magukban. A város természeti környezete szintén imázs alakító tényező. A természeti értékek gazdagsága jó alapot ad az ökoturizmus különböző szegmenseinek fejlesztésére.

Célmeghatározás:

Ózd város imázsának tudatos építése, a város ismertségének növelése kiemelt középtávú célja az Önkormányzatnak, amely egy nagy hiányossága volt az eddigi városfejlesztésnek. A városi imázs építése több eszköz és beavatkozási területen keresztül történik. Elsősorban olyan fejlesztések generálása a cél, amely hozzájárul a városkép javulásához, illetve olyan fejlesztések indítása, amely hatással van a városról alkotott kép formálására és Ózd újra pozicionálására egyaránt. A város imázs építése egyszerre történik kínálatfejlesztéssel és keresletgenerálással.

Ózd város imázsának építése az alábbi prioritások és beavatkozási területek mentén történik:

2.1 Barnamezős területek kulturális és turisztikai célú rehabilitációja, ipari örökségre alapozott turisztikai vonzerőfejlesztés

Az imázs formálás egyik leghatékonyabb módja a turizmus fejlesztése. A turisztikai vonzerők és szolgáltatások minősége, jellege nagymértékben befolyásolja egy adott városról, térségről a kialakult képet az ide érkező emberek szemében. Általában azok a városok, térségek, amelyek jelentős idegenforgalmi vonzerővel rendelkeznek, pozitív imázs alakul ki róluk. De nem csak az ideiglenes ide érkező emberekre gyakorol pozitív hatást a turizmus, hanem az itt élő lakosságra is, hiszen pozitívan befolyásolja kötődésüket, identitásukat, kulturális fogyasztási és gazdasági lehetőségeiket. A turizmus nemzetközi és belföldi trendjeinek figyelembevételével jelentősen megváltoztak a turisták igényei, amelyhez alkalmazkodni szükséges. A turisták megnövekvő igényei szükségessé teszik a településen lévő vonzerők, attrakciók látogatóbarát fejlesztését, a turisztikai kínálat élményorientált fejlesztését. Ózd számára a legfontosabb feladat a turisztikai termékfejlesztés alapjainak megteremtése, amelyet elsősorban az ipari és természeti örökségre lehetséges alapozni.

A település központjában lévő iparterület funkcióváltása a városkép fejlesztése szempontjából kulcskérdés. A funkcióvesztett, alulhasznosított barnamezős területeket elsősorban kulturális funkciókkal célszerű felváltani, amely magas használati értéket eredményezhet. A kulturális funkciók megjelenése a barnamezős területeken, katalizálhatja az iparterület széleskörű megújulását, magával hozza új zöldfelületek kialakulását, a település zöldfelületi rendszerének bővítését, közösségi funkciók megjelenését. A barnamezős területek kulturális célú rehabilitálása Ózdon két irányból vette kezdetét a gyártelep déli részén. A MANDA program keretében elindult a Nemzeti Filmtörténeti Élménypark és a Nemzeti Kulturális Térinformációs Rendszer Szolgáltató és Tanácsadó Multifunkciós Központ (Kulturális GPS) létrehozása, amelyhez további beruházási elemek is kapcsolódnak. Az iparterület kulturális célú megújulásának másik katalizátora az Ózd Város Önkormányzata által indított Ózdi Gyártörténeti Élménypark kialakítása az iparterületen, amely a legjelentősebb idegenforgalmi fejlesztése az önkormányzatnak. A két projekt szinergikusan épül egymásra és megteremti az alapját, hogy a gyártelep déli részére kulturális funkciók települjenek. További beavatkozási területek a barnamezős területek kulturális és turisztikai célú rehabilitációjában a következők:

- a.) Ipari örökségre alapozott turisztikai vonzerőfejlesztés: Az ipari örökségre alapozott vonzerőfejlesztés elindult az elmúlt években. A jövőben folytatni szükséges az ipari örökség turisztikai célú hasznosítását a gyáripari terület felhasználásával, azonban figyelembe kell venni, hogy olyan fejlesztések valósuljanak meg, amelyek rentábilisan fenntarthatóak a projekt megvalósítását követően.
- b.) Szabadtéri postindusztriális rendezvényter kialakítása: A jövőben a gyártelep kulturális célú funkcióváltásának harmadik területe a szabadtéri színpad köré koncentrálódik, ahol egy rendezvényter alakulhat ki. A különleges hangulatú színpadot jelenleg is használják nagyobb városi rendezvények során, a jövőben tudatosan fejleszteni szükséges ezt a területet, megtartva a tér egyedi hangulatát.
- c.) A szennyezett területeken zöldfelületi rendszerek kialakítása: A gyártelep erősen szennyezett területeinek gazdasági újjáélesztése már nem lehetséges, ezeken a részeken elsősorban erdő, növénytelepítés, zöldfelületek kialakítása lenne célszerű.
- d.) Oxigéngyár turisztikai célú funkcióváltása: A gyárterülethez szervesen kapcsolódó önkormányzati tulajdonban lévő oxigéngyár turisztikai célú funkcióváltása, ahol egy ipusztériális extrém kalandpark kialakítása történne meg önkormányzati és magántőke bevonásával.

2.2 Természeti örökségre alapozott vonzerőfejlesztés

Ózd és környezete rendkívül jó földrajzi fekvésű. A város levegője kitisztult miután leépült a nehézipar, a környezeti feltételek sokat javultak az elmúlt években. A város és vonzáskörzete természetvédelmi területekben és vadállományban gazdag. Ezeket az adottságokat mindenképpen fel kell használni a turisztikai termékfejlesztés során, amelynek kifejezetten célja, hogy Ózd sokszínű programkínálatot tudjon nyújtani. A fontosabb beavatkozási területek a következők:

- a) A város gazdag forráskészletére alapozott turisztikai programok generálása
- b) Városkörnyéki gyalogos és kerékpáros túraútvonalak kialakítása, a természetjárás feltételeinek fejlesztése
- c) Vadászturizmus fejlesztése

2.3 Sport, szabadidős és rekreációs szolgáltatások turisztikai célú fejlesztése:

A sport szerepe az imázs alakításában szintén nagyon jelentős, mind a helyi lakosság szempontjából, mind a turizmusfejlesztés szempontjából lényeges terület. A városban egy kiterjedt, funkciógazdag rekreációs és szabadidő centrum található. Itt összpontosulnak a város sport és rekreációs infrastruktúrái, szolgáltatásai (városi stadion, tekepálya, városi uszoda, tenispálya, extrém sportpálya, strand, kemping, csónakázó és horgásztó). Ezeknek a szolgáltatásoknak a nagyfokú koncentrációja alkalmas lehet turisztikai terméké alakításra. A jövőben ennek a rekreációs zónának a szerves egységként kezelése és turisztikai terméké formálása kiemelt célja a városfejlesztésnek. Olyan szabadidős célú turisztikai szolgáltatásfejlesztést szükséges megvalósítani ezen a területen, amely dinamizálhatja a turisztikai kereslet generálását (pl. edző táborok, ifjúsági sport táborok, sport események, extrém sportok). A termékfejlesztés a következő beavatkozások mentén történik:

- a.) Regionális és országos hatókörű sportesemények szervezésére alkalmas infrastruktúra biztosítása, sportolási lehetőségek bővítése
- b.) Strandfejlesztés
- c.) Horgászturizmus feltételeinek fejlesztése

2.4 Turistafogadás feltételeinek javítása

A város turisztikai szuprastruktúráinak fejlesztése, a turistákat fogadó kapacitások bővítése, korszerűsítése kiemelt célja a városi idegenforgalom fejlesztésének. Elsősorban a szálláshelyfejlesztés és a vendéglátó szolgáltatások korszerűsítése a legfőbb feladat.

- a) Szálláshely szolgáltatás feltételeinek javítása közösségi szálláshelyek létesítésével: Elsősorban az önkormányzati tulajdonban lévő, egykori bányászati kolóniák területén (Kisamerika, Nagyamerika lakóterület) lakófunkciók megszüntetésével, közösségi szálláshelyek létrehozása.
- b) Szálláshelyek létesítése magántőke bevonással

2.5 Településközpont vizuális és környezeti rehabilitációja

A településközpont fejlesztésekor elsősorban a városközpont közösségi megújítása a cél, használati értékének növelésével. A településközpont vizuális és környezeti rehabilitációja az alábbi beavatkozási területek mentén valósul meg:

- a.) Zöldfelületi, közterületi tengely létrehozása: A városközpontban az elmúlt években számos igényesen megvalósított, a közterület fejlesztési trendeknek megfelelő fejlesztés valósult meg. A városközpont rehabilitációjának egyik területe a városközpont zöldfelületi rendszereinek összekapcsolása, a megkezdett közterület fejlesztések folytatása. A városközpont fejlesztése során egy olyan zöldfelületi, közterületi tengely kialakítása a cél, amelynek város imázs alakító hatása van. A tengely a városközpont teljes területét keresztül szeli, a 25. főút, a Munkás út, a Vasvár utca és a Gyár utcák által közrezárt területeket érintik.
- b.) Városközpont szolgáltató szerepének erősítése: A városközpont rehabilitációjának másik célterülete, a városközpont szolgáltató szerepének erősítése. Ennek érdekében a forgalmasabb sétáló utcák mentén a szolgáltatások betelepülésének segítése, elsősorban kiskereskedelmi, vendéglátó funkciók betelepülésének ösztönzése.
- c.) Lakótömbök vizuális megjelenésének fejlesztése: A belváros területén koncentrálnak a legnagyobb létszámban a házgyári technológiával épült toronyházak, amelyek erősen és negatívan befolyásolják a városképet. Ezeknek az épületeknek a városképi beillesztése érdekében kreatív vizuális fejlesztéseket szükséges indítani.
- d.) Városközpont jellegformáló középületeinek felújítása

2.6 Városkapuk rehabilitációja

Ózdon a városkapuk állapota a legkritikusabb helyzetű. A fogadóképi zónák esetében halmozottan jelentkeznek a vizuális, társadalmi és környezeti problémák, ezek a területek egyszerre barnamezős, funkcióvesztett iparterületek, szegregátumok és vizuálisan, környezeti szempontból szennyezett területek. A városkapuk fejlesztése kapcsán a legfőbb beavatkozási területek a következők:

- a) A fogadóképi zónát deformáló elemek felszámolása, funkcióváltása (pl. ipari területek, használaton kívüli épületek)
- b) Szennyezett területek takarása, felszámolása (pl. depók)
- c) Városkapu elemek megformálása, esztétikus fogadó övezetek kialakítása
- d) Út menti zöld sávok kialakítása

2.5 Városmarketing

A városmarketing a piacorientáció sajátos megjelenése a települések működésében, amely egy egységes arculat, imázs formájában jeleníti meg és kommunikálja a várost. A városmarketing terméke maga a város, az általa kínált adottságok, értékek, lehetőségek, élmények, szolgáltatások, produktumok mindazok, amelyek sajátos célcsoportjai számára bizonyos igények, szükségletek kielégítését lehetővé teszik. A városmarketing alkalmazásával célunk bizonyos „fogyasztói csoportok” számára megjeleníteni a várost és fokozni elégedettségüket. A városmarketing szemléletben a legmarkánsabb célcsoportok a következők:

- Azokat, akik lakóhelyül választják, illetve választhatják az adott területet – azaz mind a jelenlegi lakosok, mind pedig a potenciális betelepülő lakosok.
- A területet ideiglenesen használók csoportját – gondolván itt az üdülési, kikapcsolódási, munkavégzési, tanulási célból érkezőkre.
- A várost telep-, illetve működési helyül választó szervezeteket – gazdasági és nem gazdasági szervezetek, a már jelenlévők, valamint a potenciális befektetők egyaránt.

Ózd esetében különösen lényeges, hogy egy tudatos és komplex városmarketing szemlélet bontakozzon ki, amely gerjesztheti a város újra pozicionálását. A komplex városmarketing program legfőbb célcsoportjai Ózd esetében a potenciális befektetők, a turisták és a helyi lakosok. A komplex városmarketing folyamatok elindításának előfeltételei a következők:

- Egységes Városmarketing stratégia kialakítása
- Szervezeti keretek felállítása és működési feltételeik biztosítása
- Települési brand építés, amely magában foglalja a területtermék kialakítását és a szükséges arculatfejlesztési elemeket

A komplex városmarketing program legfőbb beavatkozási területei a következők:

- a) Befektetés-ösztönzési program: Olyan városmarketing kampányok szervezése, amelynek célcsoportját a potenciális befektetők adják. A szükséges információk és adatbázisok birtokában lehetséges elindítani egy promóciós eszközrendszer lefektetését, amely a befektetőkkel folytatott kommunikációt hivatott biztosítani. A promóciós eszközrendszer ebben a tekintetben kifejezetten az információk megosztását és az ingatlanállomány hasznosítását segíti, a befektetők letelepítését támogatja. Szükséges egy olyan koncentrált marketing tevékenység permanens gyakorlása, amely megfelelő piac szegmentáció alapján feltárja a kínálati lehetőségeit a keresleti oldalnak.
- b) Turizmusmarketing program: A turisztikai termékfejlesztést követően a legfontosabb feladat egy turizmusmarketing program indítása, amely a kereslet generálását célozza. A turizmusmarketing program keretében a legfontosabb cél a promóciós eszközrendszer kialakítása, információs felületek létrehozása. Másrészt rendkívül nagy figyelmet kell koncentrálni a promóciós tevékenységre, a városnak jelen kell lennie első lépésként a belföldi piacokon. A legnagyobb költségeket és a legtöbb energiát erre a tevékenységre szükséges fordítani. A városi turizmusmarketing programot szinkronizáltan, az önkormányzat, a város turisztikai vonzerői és szolgáltatóival közösen, együttműködve kell végeznie. Ennek az együttműködési rendszernek a kialakítására komoly figyelmet kell fordítani.
- c) Helyi identitást erősítő közösségfejlesztő program: Lényeges kérdés, hogy Ózd a városmarketing programjában önálló célcsoportként kezelje a helyi lakosságot. A helyi kötődés erősítése, a lakossági identitás pozitív irányú orientálása egy tudatosabb, értékőrző közösségi modell alapja. A helyi identitás erősítésére tett erőfeszítések a globalizáció és a gazdasági folyamatok által teremtett társadalmi kihívásokra adott válaszreakciója a városmarketing stratégiának. Tudatában annak, hogy ez egy rendkívül komplex emocionális

és szociológiai kérdés az individuuum szintjén, amelyet a családi, oktatási, kulturális, vallási tényezők egyszerre alakítanak, a városnak alapvetően ezt a területet kommunikációs, marketing eszközökkel lehet kezelni, de emellett több területen szükséges párhuzamosan beavatkozni (oktatás, kultúra, civil szféra).

- d) Nemzetközi kapcsolatok erősítése: Ózd határmenti fekvése és intenzív nemzetközi kapcsolatai jó alapokat adnak a nemzetközi tevékenységek intenzitásának növelésére. A nemzetközi kapcsolatokat tudatosan fel kell használni városmarketing célokra. A testvérvárosi kapcsolatok, az EGTC jó alapot teremt Ózd számára, hogy nemzetközi befektetés-ösztönzési és turizmusmarketing kampányokat szervezzen.

3. Környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos város rehabilitáció

Kiinduló állapot a célmeghatározáshoz:

- a) Ózd Város területén kiemelt oltalom alatt álló természeti területek közé 14 forrás tartozik. A város területén található Natura 2000 hálózathoz, ezen belül is az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területéhez tartozó terület. Ózdi Harmaci-dombok elnevezésű kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési terület.
- b) Ózd város közigazgatási területének szinte a teljes külterületi része tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület és a felszín alatti víz szempontjából is érzékeny területen helyezkedik el. A jelenleg hatályos természetvédelemmel kapcsolatos jogszabályok szerint Ózd városát több, védettséggel járó korlátozás érinti, ezek tájhasználati konfliktust idéznek elő a gazdasági szereplők, a természetvédelem, illetve a gazdasági szereplők és a város társadalma között.
- c) Alapvető probléma Ózd esetében, hogy jelentősek a tájba való beavatkozások. Egyrészt a várost körülvevő táj vegetációja mozaikos, melynek oka a nagy területekre kiterjedő erdőirtások. A környezet arculatát leginkább a nagy kiterjedésű fátlan vegetációfoltok adják. Az erdők állapota változó, a korosabb állományok készlethiányosak, az erdővel nem borított domboldalak laza talajú részein erős az erodáltság, amelyet a nagy kiterjedésű erdőirtások idéztek elő. Másrészt a bányászat és kohászat által keletkezett tájsebek vizuális, esztétikai konfliktust okoznak.
- d) A város területén a nehézipar számos környezeti konfliktust hagyott maga után. A város területén nagy kiterjedésben találhatóak ipari eredetű hulladékok, döntően salakot deponáló felületek, ezek a talaj állapotának és a tájkép romlásán túl diffúz légszennyezést is okoznak. Az iparterület talaja erősen szennyezett. A város környezetének légszennyezettségét jelentősen befolyásolja, hogy szűk környezetében számos, nagy volumenű ipari létesítmény üzemel még ma is, vagy évtizedeken keresztül üzemelt. A település területén és közigazgatási határain belül jelentős ipari tevékenység zajlik, összesen 14 telephely bejelentett pontforrása található.
- e) Pozitívum, hogy jelentős kiterjedésűek azok a rekreációs területek, amelyek a város zöldfelületi rendszerének legnagyobb elemei, jelentős használati értékkel bírnak és a belterület mikroklímáját is alapvetően befolyásolják.
- f) A humán közszolgáltatások tekintetében jelentős fejlesztések valósultak meg az utóbbi években, a humán infrastruktúra energetikai adottságai sokat javultak, az önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése hatására az intézmények fenntartási költsége mérséklődött. Ennek ellenére még mindig jelentős a rossz energetikai összetételű épületek száma, amely jelentős fenntartási költségeket generál az önkormányzat számára.
- g) A város lakótelepeinek jelentős részén nem valósultak meg energetikai korszerűsítések, ezeknek a lakótömböknek a fenntartási költségei magasak, amely jelentős költségeket követelnek meg az ott élőkől. A távhő rendszerek fejlesztésre szorulnak.
- h) A város ivóvíz ellátásának és szennyvízelvezetésének jelentős korszerűsítése jelenleg is zajlik. Problémát jelent azonban, hogy a város külső területein a közműháló nyitott. További probléma, hogy a zárt rendszerben csatornázott területeken sok az eltömődött víznyelő, a nyílt vízvezetésű területeken sok helyen a medrek feliszapolódtak. Ezt tovább fokozza, hogy a szegregált és kolóniás területeken a vízfolyások sokszor szemétyűjtőként használt területek. A talajvízre elsősorban a bakteriológiai és nitrit-tartalom szerinti szennyezések a jellemzőek, ami a kommunális szennyvíz talajvízben való egyértelmű megjelenésére utal.

- i) A város kül- és belterületein egyaránt található több kisebb-nagyobb illegális hulladéklerakó. Ezek felszámolása folyamatos, de sajnálatos módon azok rendszeresen újratermelődnek. Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés nincs, a hulladékgyűjtő szigetek használata nem megfelelő.

Célmeghatározás:

A középtávú városfejlesztési célok között kiemelt területként szerepel a település környezeti állapotának javítása, környezeti értékeinek megóvása és a fenntartható városfejlesztés biztosítása. A középtávú városfejlesztési cél két nagy területre fókuszál, egyrészt egy környezetorientált városfejlesztést, másrészt egyfajta környezettudatos város rehabilitációt irányoz elő. A környezetorientált városfejlesztés elsősorban a város klimatikus viszonyainak javítását, a biodiverzitás növelését és a szennyezett területek csökkentését célozza, javítva ezzel a település környezeti állapotát. Ennek a területnek fontos eleme a természeti értékek, a természet közeli helyszínek, településrészek környezeti célú rehabilitációja. A környezetorientált városfejlesztés keretében a város fontosabb kommunális infrastrukturális rendszereinek fejlesztése szintén megjelenik. A környezettudatos város rehabilitáció a fenntartható városfejlesztés kulcsterülete. A klímaváltozás mögötti folyamatokban az emberi tevékenység a meghatározó. Az emberi tevékenység okozta üvegházhatású gázok kibocsátása jelentős mértékben hozzájárul az éghajlatváltozáshoz. Az éghajlatváltozás elkerülése, az abból fakadó hatások minimalizálása érdekében a széndioxid kibocsátást globálisan csökkenteni kell, amelyet az Európa 2020 stratégia is határozottan megfogalmaz, illetve a magyar fejlesztéspolitikában is határozottan megjelenik. A középtávú cél három kiemelt területre fókuszál, amely egy környezettudatos város rehabilitációs beavatkozás sorozatot céloz. Egyrészt a közsféra által működtetett közszolgáltatások energetikai fejlesztéseire, másrészt a lakossági használatban lévő épületek, rendszerek energetikai korszerűsítésére, harmadrészt a környezetbarát közlekedési rendszerek megteremtésére. A 2014-2020-as programozási időszak egyik meghatározó fejlesztési iránya az önkormányzati közintézmények, a városi lakótelepek energetikai korszerűsítése. Azonban nem elegendő az épületek energetikai korszerűsítése, emellett a megújuló energiafelhasználás arányának növelése is kiemelt cél, mind a lakossági, mind az önkormányzati energiafelhasználásban. Ez lehet az alapja egy olcsó, fenntartható, környezetbarát városi energiagazdálkodásnak. Az energiagazdálkodás korszerűsítésének fajsúlyos eleme a lakosság energiatudatosságának erősítése, a helyi közösségek szemléletformálása. Lényeges még a helyi közlekedés környezettudatos fejlesztése, szervezése. A közlekedés egyre nagyobb mértékben járul hozzá a CO₂ kibocsátáshoz. A közlekedési rendszerek környezetbarátabbá válásának támogatása kiemelt feladat. A fenntartható városi közlekedés fejlesztésének támogatása Ózd Város Önkormányzatának kiemelt fejlesztési prioritása.

A környezetorientált városfejlesztés és a környezettudatos városrehabilitáció az alábbi prioritások és beavatkozási területek mentén történik:

3.1 Tájsebek rekultivációja, tájba illesztése, felhagyott ipari területek rehabilitációja

Kiemelt környezetfejlesztési cél a település területéhez tartozó, az emberi tevékenységek következtében létrejött, a város arculatát, a városképet romboló, vizuális-esztétikai konfliktusok forrását képező tájsebek kezelése, tájba illesztése.

3.2 A település vízfolyásainak zöldfelületi fejlesztése, rehabilitációja

Az elmúlt években elkészült a nagyobb patakok mederrekonstrukciója, az elkövetkező években a település területét érintő vízfolyások (Hangony-, Hódos-, Uraj-patakok) belterületi, településközpontot is érintő szakaszainak zöldfelületi rehabilitációja lenne a legfontosabb feladat, amely érinti a mederrendezést, part menti fásítást, növénytelepítést, pihenőhelyek, természet közeli arculat kialakítását.

3.3 Város klimatikus állapotának javítása, biodiverzitás növelése

Erdőtelepítésre alkalmas területek fásítása, a talaj erózió csökkentése a biodiverzitás növelése érdekében. Belterületi zöldfelületi rendszerek bővítése. Az erdőtelepítés és zöldfelületek bővítése hozzájárul a mikroklimatikus viszonyok javításához és településképi arculat javításához egyaránt.

3.4 Kommunális infrastruktúra fejlesztése

A kommunális infrastruktúra hálózatainak rekonstrukciójára nagy szüksége van Ózdnak. Az infrastruktúrális rendszerek a külterületeket leszámítva nagyrészt kiépültek, azonban a vezetékrendszerek több évtizedesek és rekonstrukcióra szorulnak. Fontos feladat a rákötési arány növelése a kommunális rendszerekre, amely elsősorban a szegregátumokban jelent problémát. Elsősorban a csapadékvíz és a szennyvízhálózat korszerűsítése a legfontosabb beavatkozási terület.

3.5 Humán közszolgáltatások energetikai korszerűsítése

Településfejlesztési cél a települési energiahatékonyság növelése, a klímavédelmi és energiahatékonysági szempontokat előtérbe helyező közszolgáltatás fejlesztése, az önkormányzat által fenntartott, önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézmények rekonstrukciója. Fejlesztési területek az önkormányzati tulajdonú közfeladatokat ellátó intézmények, önkormányzati tulajdonú lakóépületek, középületek energiahatékonyságának fejlesztése, az épületek üzemeltetésében a megújuló energiafelhasználás növelése.

3.6 Lakótelepek energetikai korszerűsítése

Ózdon jelentős a házigyári technológiával épült lakótelepek száma. A lakótelepek nagy része a településközpontban és a Béketelepen koncentrálódik. A Béketelepen lévő lakótelepek egy részének már megtörtént az energetikai korszerűsítése, azonban a városközpontban jelentős beavatkozásokra van szükség. A fejlesztési cél a lakótelepek energiahatékonysági korszerűsítését célozza, illetve a távhő rendszerek komplex energetikai fejlesztését.

3.7 Környezetbarát mobilitás ösztönzése

Környezetbarát közlekedési rendszerek és környezetbarát közlekedési módok fejlesztése, elterjesztése a fenntartható mobilitás térnyerése érdekében kiemelten fontos Ózd számára. A munkaerő mobilitásának biztosítása érdekében a munkaerő piaci városi központok környezetbarát megközelítésének fejlesztése. A fejlesztési célok az alábbi területekre fókuszálnak:

- a.) Kisléptékű környezettudatosságot segítő közlekedésfejlesztések támogatása, gyalogos, kerékpáros közlekedés fejlesztése, hivatásforgalmú kerékpárutak fejlesztése, kerékpáros közlekedésbiztonság feltételeinek javítása.
- b.) Közösségi közlekedés fejlesztése, nem kötöttpályás közösségi közlekedés fejlesztése.
- c.) Közlekedési láncok összekapcsolása, módváltó rendszerek fejlesztése.

3.8 Környezettudatos közösségek

Az energia- és klímatudatos attitűd kialakítását szolgáló szemléletformálás a lakosság, a vállalkozások és közsféra körében Ózd településfejlesztési stratégiájának fontos eleme. A szemléletformálás célja egy környezettudatos város és közösség megteremtése. A beavatkozási prioritás az energia- és klímatudatos attitűd kialakítását szolgáló szemléletformálási programokat, kezdeményezéseket támogatja. Az intézkedés a kerékpáros és más környezetbarát közlekedési módok népszerűsítését és ehhez kapcsolódó szemléletformálást, az energia és anyagtakarékos viselkedésminták terjesztését, valamint a természetvédelmi célú szemléletformálási programok, kezdeményezések generálását helyezi előtérbe. Kiemelt terület a hulladékgyűjtés területén a szemléletformálás, a szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek javítása és az illegális hulladéklerakók újratermelődésének megakadályozása.

4. Városi közszolgáltatások és közösségi életterek fejlesztése

Kiinduló állapot a célmeghatározáshoz:

- a) A város által biztosított szolgáltatások, funkciók rendkívül széleskörűek, Ózd jelentős oktatási, egészségügyi és szociális szolgáltató centruma a térségnek, számos városi közszolgáltatás hatással van a város vonzáskörzetére is.
- b) A humán közszolgáltatások tekintetében jelentős fejlesztések valósultak meg az utóbbi években. Az oktatás-nevelési intézményrendszer rendkívül széleskörű a városban, jelentős intézménykorszerűsítések történtek. Az óvodai feladatellátásban azonban rövid távon kapacitásproblémák fognak jelentkezni, több oktatási intézmény műszaki állapota nem kielégítő. Problémát jelent az oktatási intézmények kapacitáskihasználtságában, hogy a nappali alapfokú és középfokú oktatásban résztvevők száma folyamatosan csökken. A városban jelentős egészségügyi beruházások megvalósultak meg, az egészségügyi ellátás korszerűsödött az elmúlt években, azonban az alapellátás további fejlesztéseket igényel. A város kiterjedt alap és szakosított szociális ellátórendszerrel rendelkezik, azonban a szociális ellátórendszerek kapacitásproblémákkal küzdenek, több intézmény minőségi fejlesztésre szorul. A város kiterjedt közművelődési és közösségi intézményrendszerrel rendelkezik, ezek a közszolgáltatások városrészi szinten is biztosítottak. A városban színes programkínálat érhető el.
- c) Problémát jelent, hogy a város túlintézményesített (elsősorban közművelődési intézményekben), amely jelentős költségterheket ró az önkormányzatra. A városi közszolgáltatások szervezésénél törekedni kell a meglévő intézményi kapacitások kihasználására, a racionális és hatékony közszolgáltatás szervezés kialakítására.
- d) Ózdon az ipari múltnak jelentős az identitásformáló ereje, a városlakók büszkének kohászati múltjukra. Több városrész önálló identitással is rendelkezik, a közösségépítésnek városrészi szinten adottak a feltételei. Magas a civil szervezetek száma, infrastrukturális kiszolgálásuk optimális, azonban közösségi szolgáltató szerepük alacsony. A jövőben katalizálni kell a civil szféra szerepvállalását a helyi közösségfejlesztésben.

Célmeghatározás:

Ózd kiemelt városfejlesztési céljai között szerepel a városi közszolgáltatások és a közösségi életterek fejlesztése, amely egy közösségi szolgáltató városi modell megteremtését támogatja. A közösségi szolgáltató városi modell kialakításában, egy olyan közszolgáltatási rendszer működtetése a legfőbb feladat, ahol a városi közszolgáltatások fenntartása olcsóbb, minősége azonban magas színvonalú és ügyfélbarát. A közösségi szolgáltató város koncepciójában kiemelt cél, hogy vonzó lakóterületek alakuljanak ki a város területén. A vonzó lakóterületek, a kulturált és korszerű lakókörnyezet fontos szerepet játszik abban, hogy az emberek szeressenek itt élni. Ebből eredően ez a terület is lényeges szerepet tölt be a város imázs formálásában, hozzájárul a város attraktivitásának, vonzerejének növeléséhez. A városi életterek fejlesztésében fontos szerepe van a lakosságot kiszolgáló lakókörnyezetnek, rekreációs tereknek, közterületeknek. A városi lakótelepek megújítása kulcsterülete Ózd városfejlesztési koncepciójának. A városi közszolgáltatások, lakóterületek fejlesztése mellett kiemelt fejlesztési célterület a közösségfejlesztés, amelyet a közösségfejlesztést katalizáló terek, szervezetek és programok összehangolt fejlesztésével lehetséges megvalósítani. Ez a középtávú városi cél tehát három fejlesztési prioritást fogalmaz

meg, a városi közszolgáltatások fejlesztését, a lakótelepek és lakóövezetek minőségi megújítását és a közösségfejlesztést katalizáló terek fejlesztését.

A városi közszolgáltatások és közösségi életterek fejlesztése középtávú városi célt támogató fejlesztési prioritások és beavatkozási területek.

4.1 Városi közszolgáltatások minőségi fejlesztése

A városban élők életminőségének fontos alapfeltétele a megfelelő színvonalú humán szolgáltatások (egészségügy, szociális ellátás, oktatás-nevelés, közigazgatás) elérhetősége. Ózdon kiépült, fejlett infrastruktúra jellemzi a humán szolgáltatások szinte valamennyi területét, ezért a hangsúlyt a szolgáltatások színvonalának, minőségének további javítására, szükségletekhez igazodó fejlesztésére szükséges helyezni.

- a.) A lakosság egészségi állapotának javításában a korszerű egészségügyi alap- és szakellátás biztosítása mellett kiemelt szerepet kell kapnia a prevenciónak (megelőzés, szűrés, tájékoztatás, egészséges életmód terjesztése), valamint az aktív egészségmegőrző programoknak.
- b.) A szociális közszolgáltatások korszerűsítése kiemelt szerepet kap a város fejlesztési stratégiájában. Számos olyan fejlesztést irányoz elő az önkormányzat, amely a szociális intézményrendszer kapacitásbővítését és minőségi fejlesztését segíti.
- c.) A magas színvonalú oktatás-nevelés biztosítása nem csupán társadalmi, hanem gazdasági szempontból is elengedhetetlen. A nevelési intézmények minőségi fejlesztése, a bölcsődék és óvodák fejlesztésével a nők munkaerő piaci integrációját és a gyerekek szocializációját, fejlődését egyaránt segítik. Az oktatási intézmények a társadalmi versenyképesség javításának letéteményesei.
- d.) A humán közszolgáltatások fejlesztésén belül szükséges figyelmet fordítani az ügyfélbarát közigazgatás további fejlesztésére.

4.2 Lakótelepek és lakóövezetek minőségi fejlesztése

A legfőbb városi életterek a lakóövezetek. A lakóövezetek fejlesztése egy magas életminőséget kínáló város megteremtésének alapfeltétele, amely biztonságos, tiszta, esztétikus, komfortos és erős közösségi kohézióval rendelkezik. A lakótelepek megújítása komplex város rehabilitációs programokkal valósítandó meg, amelyek öt fő cél mentén kezelendők: lakófunkciók fejlesztése, lakótelepek társadalmi, szociális, közösségi regenerációja, lakótelepek környezeti regenerációja, a lakótelepek fizikai környezetének regenerációja és a lakossági szolgáltatások minőségi fejlesztése. A kertvárosok fejlesztése pontszerű beavatkozásokkal kezelendő, mivel ezeken a területeken az önkormányzat nem rendelkezik a területek megújításában döntési pozíciókkal (a területek nagy része a lakosság tulajdonában áll). A kertvárosok fejlesztésénél elsősorban az alábbi feladatokra kell koncentrálni: a kertvárosok fizikai környezet regenerációja és a kertvárosok környezeti regenerációja. A fiatalok lakóhelyhez jutását segíteni szükséges, a város lakásgazdálkodását ennek szellemében szükséges fejleszteni.

4.3 Közösségfejlesztést katalizáló terek és programok fejlesztése

A közösségfejlesztés alapvetően bizonyos szervezetek, intézmények szintjén és közösségektől kiindulva, elsősorban különböző programokon keresztül történik. A közösségfejlesztés legfontosabb színterei és tevékenységei a közművelődési terek, a sport tevékenység, a vallási, szakrális terek,

illetve a civil szervezetek tevékenységéhez kötődik. A közösségfejlesztés tehát bizonyos terek fejlesztésével, bizonyos társadalmi csoportok intenzív bevonásával történhet meg. A közösségfejlesztést a közösségfejlesztést katalizáló terek gerjeszthetik, így térben differenciáltan, pontszerűen szükséges ezeket a fejlesztéseket összpontosítani. Ózd városfejlesztési stratégiájában a következő életterek és hozzájuk kapcsolódó társadalmi csoportok aktív bevonásával történik meg a közösségfejlesztés előmozdítása:

- a) Egyházi fenntartású terek és egyházi közösségfejlesztő programok fejlesztése: Az egyháznak rendkívül fontos szerepe van a közösségfejlesztésben. Ebből eredően az egyházi kezdeményezésű közösségfejlesztő tevékenységeknek szükséges a megfelelő tereket megteremteni, bővíteni, illetve a hozzá kapcsolódó közösségi programokat folyamatosan szervezni.
- b) Közművelődési, kulturális terek és kulturális programok fejlesztése: Ózdon igen kiterjedt a közművelődési intézményrendszer, amely már városrészek szintjén is elérhető. A közművelődési intézmények gerjesztik a kulturális programokat, amelyek a közösségfejlesztésben kiemelkedő erejűek. A kulturális terek fejlesztése elsősorban a kulturális programkínálat bővítése, minőségi fejlesztése érdekében indokolt.
- c) Sport és szabadidős terek és programok fejlesztése: Elsősorban a lakóterületeken, lakótelepeken, szegregátumokban szükséges kis léptékű sportfejlesztésekkel és hozzá kapcsolódó szervezett szabadidős programokkal generálni a közösségfejlesztést.
- d) Civil szervezetek közösségi szolgáltató szerepének erősítése: Ózdon erős civil szervezeti háttér alakult ki. A civil szervezetek aktivizálódása a közösségi élet szervezésében azonban még nem intenzív. A prioritás a civil szféra társadalmi súlyának növelése érdekében a helyi civil szerveződések elősegítését, elsősorban a civil szervezetek támogató szerepének erősítését célozza az alábbi területek fejlesztésével: civil szervezetek működési feltételeinek javítása, civil szolgáltató terek fejlesztése, civil kezdeményezésű közösségfejlesztő programok generálása.

5. Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése

Kiinduló állapot a célmeghatározáshoz:

- a) Magas a kedvezőtlen életkörülmények között élő hátrányos helyzetű lakosság aránya, rendkívül nagy számban alakultak ki a városban szegregátumok (21 db), a lakónépesség közel 15%-a él ezeken a területeken.
- b) Az egyes településrészek között jelentős differenciáltság mutatkozik az életminőséget befolyásoló tényezők esetében.
- c) A hátrányos helyzetű területeken a lakáskörülmények nem megfelelőek, magas az alacsony komfortfokozatú lakások száma, illetve az egy háztartásra jutó személyek száma.
- d) Alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek a területen élők.
- e) A foglalkoztatottak aránya rendkívül alacsony, illetve magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya.
- f) A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek több mint fele a szegregátumok területén él.
- g) Magas az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya, magas és növekszik a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya.
- h) A szociális ellátórendszerek kapacitásproblémákkal küzdenek, több szociális ellátási intézmény fejlesztésre szorul.
- i) A közbiztonság állapota kedvezőtlen, magas a bűncselekmények és szabálysértések száma. Ózd Város Önkormányzata nagy erőt és figyelmet szentel a város közbiztonsági helyzetének javítására, mert ez egy neuralgikus pont a város életében. Önkormányzati rendszert kerül felállításra, jelentős forrásokat és fejlesztéseket összpontosít a város a közbiztonság fejlesztésére. A bűnelkövetések elsősorban a szegregált területekről indulnak ki, illetve a bűnelkövetések száma a szegregátumokban a legmagasabb.
- j) A lakosság bizonyos része – okkal vagy ok nélkül – nem fizet a városi közszolgáltatásokért, ami jelentős terhet ró az önkormányzatra.

Célmeghatározás

Ózd városban a rendszerváltás, a város életét meghatározó vaskohászati felszámolásának következtében radikális társadalmi-gazdasági változások mentek végbe. A nagyszámú és tartós munkanélküliség jelensége elszegényesedési folyamatot indított el, illetve jelentősen átalakult a város lakónépességének összetétele. A fiatal, kvalifikált munkaerő a munkalehetőség hiánya miatt elvándorolt, növekedett az idős korosztály száma, illetve a munka nélkül maradt, alacsony képzettségű roma lakosság, a halmozottan hátrányos helyzetű családok száma. A tartóssá vált munkanélküliség, a rendszeres jövedelem hiánya miatt az életkörülmények drasztikusan változtak. A városban jelentős számban alakultak ki olyan területek, melyek fizikai, társadalmi szempontból hátrányos helyzetűek, illetve azzal veszélyeztetettnek tekinthetők. Ezeknek a területeknek a felzárkóztatása érdekében több területen megvalósuló, egymást erősítő beavatkozásra van szükség, elsősorban a szegregátumokban élők foglalkoztatási helyzetének, képzettségének, lakhatási körülményeinek javítása, illetve szocializációt elősegítő közösségi szolgáltatások biztosítása területén.

Az önkormányzat célja az alacsony státuszú területeken élők életszínvonalának javítása, a szegregátumok lakókörnyezetének rehabilitációja, a szegregátumokban élők munkaerő-piaci és társadalmi integrációjuk növelése. További fejlesztési terület a városi közbiztonság javítása, a

biztonságos környezet megteremtése. A középtávú városi cél harmadik nagy prioritási területe a szociálisan rászorulókat ellátáshoz való hozzáféréseinek javítása a szociális intézményrendszer fejlesztésével.

A középtávú városi cél megvalósulását támogató fejlesztési prioritások és beavatkozási területek.

5.1 Alacsony presztízsű lakóterületek fejlesztése, a szegregátumokban élők életminőségének javítása

A megfelelő lakhatás alapvető szükséglet. A lakáskörülmények javítása biztosítja az ott lakók higiénikus lakhatását, az alapszolgáltatások (elektromos áram, víz, fűtés stb.) hozzáférését, valamint hozzájárulnak az egészségi állapotuk megőrzéséhez. A lakóterületek fejlesztése több területen történik egyrészt a meglévő lakások komfortfokozatának javításával, fizikai állagának javításával, a leromlott, lakhatásra nem megfelelő lakások bontásával, továbbá a lakóterületek komplex fejlesztésével. Kiemelt fejlesztési területek továbbá a hiányzó infrastrukturális kapacitások kiépítése és a kritikus helyeken közösségi szolgáltató pontok kialakítása.

5.2 Rászorult személyek ellátásának javítása

Az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászorult személyekről való gondoskodás társadalmi norma. Az önmagukról gondoskodni nem képes személyek ellátása kétféle módon történhet: a saját otthonukban élők részére nyújtott segítséggel, vagy intézményi keretek között (átmeneti vagy tartós bentlakással). A társadalmi leszakadás csökkentése a családotokról, gyerekekről, fogyatékosokról, az időskorúakról, szenvedélybetegekről és hajléktalan emberekről való gondoskodás feltételeinek javításával valósul meg, egyrészt a meglévő ellátások infrastrukturális fejlesztésével, másrészt új szolgáltatások infrastruktúrájának megteremtésével a szociális alapszolgáltatások, szakosított ellátás, valamint a gyermekjóléti alapellátás területén.

5.3 Alacsony státuszú lakosság munkaerő piaci integrációjának és társadalmi együttélésének elősegítése

Foglalkoztatási, társadalmi felzárkóztató programok indítása a szegregátumokban élő lakosság társadalmi és munkaerő piaci integrációja érdekében.

5.4 Biztonságos város

Közbiztonság javítását szolgáló fejlesztések megvalósítása a város teljes területén, kiemelten a szegregátumok környezetében. A városi rendvédelem szervezeti kereteinek bővítése és fejlesztése, a közbiztonság javítását segítő infrastrukturális fejlesztések és eszközbeszerzések megvalósítása, a bűnmegelőzés és bűnüldözés feltételeinek javítása.

1.2 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

A középtávú városi célok két csoportba oszthatóak:

- **Tematikus célok:** A tematikus jelleggel megfogalmazott, de nem szükségszerűen egy-egy ágazatra korlátozódó érvényességű célok a város egészére vonatkoznak.
- **Területi célok:** A területi célok a település egy vagy több, konkrét, egyenként folytonos vonallal körülhatárolható területén realizálhatóak. Ilyenek lehetnek a város egy vagy több városrészére érvényesek vagy a város területén megtalálható főbb, a fejlesztési elképzelések során kiemelt figyelemben részesülő terület-típusokra (pl. lakótelepek, barnamezős területek, ipartelepítés területei, stb.) érvényes célok.

Ózd Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megjelenő öt középtávú városi cél szinte mindegyikének erőteljes területi fókusza van, ugyanis egy adott cél esetében vannak olyan prioritások, amelyek területi jellegűk. Egy-egy adott középtávú városi cél esetében erőteljesebb a tematikus, másoknál a területi fókusz. Célszerű ebből eredően megvizsgálni prioritások szintjén is a célok területi és tematikus jellegének kapcsolatrendszerét, a kapcsolódások bemutatását az alábbi táblázat tartalmazza.

Középtávú városi célok	Tematikus fókuszú prioritások	Területi fókuszú prioritások
1. Gazdasági szerkezetváltás folytatása és ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében	1.3. Környezetipar fejlesztése 1.4. Mezőgazdaság gazdasági szerepének erősítése 1.6. Vállalkozói, üzleti környezet fejlesztése 1.7. A város gazdasági feltárásának segítése érdekében a közúti és vasúti kapcsolatok fejlesztése 1.8. Szociális gazdaság fejlesztése, foglalkoztatási programok indítása	1.1. Ipartelepítéshez szükséges ingatlankínálat fejlesztése 1.2. Kreatív iparágak betelepülésének ösztönzése, segítése 1.5. Kereskedelmi funkciók betelepülésének ösztönzése, helyi termékek piacra jutásának segítése
2. Városimázs fejlesztése	2.2. Természeti örökségre alapozott vonzerőfejlesztés 2.4. Turistafogadás feltételeinek javítása 2.7. Városmarketing	2.1. Barnamezős területek kulturális és turisztikai célú rehabilitációja, ipari örökségre alapozott turisztikai vonzerőfejlesztés 2.3. Sport, szabadidős és rekreációs szolgáltatások turisztikai célú fejlesztése 2.5. Településközpont vizuális és környezeti rehabilitációja 2.6. Városkapuk rehabilitációja
3. Környezetorientált	3.1 Tájsebek rekultivációja, tájba	

<p>városfejlesztés, környezettudatos városrehabilitáció</p>	<p>illesztése</p> <p>3.2 A település vízfolyásainak zöldfelületi fejlesztése, rehabilitációja</p> <p>3.3 Város klimatikus állapotának javítása, biodiverzitás növelése</p> <p>3.4 Kommunális infrastruktúra fejlesztése</p> <p>3.5 Humán közszolgáltatások energetikai korszerűsítése</p> <p>3.6 Lakótelepek energetikai korszerűsítése</p> <p>3.7 Környezetbarát mobilitás ösztönzése</p> <p>3.8 Környezettudatos közösségek</p>	
<p>4.Városi közszolgáltatások és közösségi életterek fejlesztése</p>	<p>4.1. Városi közszolgáltatások minőségi fejlesztése</p> <p>4.3.Közösségfejlesztést katalizáló terek és programok fejlesztése</p>	<p>4.2. Lakótelepek és lakóövezetek minőségi fejlesztése</p>
<p>5.Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése</p>	<p>5.2 Rászorult személyek ellátásának javítása</p> <p>5.4 Biztonságos város</p>	<p>5.1 Alacsony presztízszű lakóterületek fejlesztése, a szegregátumokban élők életminőségének javítása</p> <p>5.3 Alacsony státuszú lakosság munkaerő piaci integrációjának és társadalmi együttélésének elősegítése</p>

2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1. Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Az akcióterület az integrált településfejlesztési stratégiában kijelölt egybefüggő terület, ahol az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van és amellyel kapcsolatban középtávon jelentős beavatkozásokat tervez. Az akcióterületeken az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, tehát vagy szabályozási eszközzel, vagy közvetlen pénzügyi befektetéssel részt vesz a fejlesztésben, vagy alapvetően meghatározza annak sikerességét. Az akcióterületek lényegében a városrehabilitáció és a városfejlesztés sejtjei. Minden egyes városfejlesztési akcióterületet ki kell jelölni, amellyel kapcsolatban középtávon, vagyis 2015-2020 közötti időszakban jelentős beavatkozást tervez a város. Az akcióterületeknek nem kell behálózniuk az egész város területét, egy akcióterület kiterjedhet több városrészre, illetve egy városrésznek lehet több akcióterülete is. Ózd Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában 11 akcióterület került kijelölésre, amelyek a városfejlesztés gócpontjai lesznek az elkövetkező években:

- I. *Városközponti akcióterület*
- II. *Kulturális és turisztikai célú rehabilitációval érintett akcióterület*
- III. *Barnamezős iparfejlesztési akcióterület*
- IV. *Zöldmezős iparfejlesztési akcióterület*
- V. *Rekreációs övezeti akcióterület*
- VI. *Béketelep akcióterület*
- VII. *Hódoscsépány-Somsály akcióterület*
- VIII. *Sajóvárkony-Tábla akcióterület*
- IX. *Velence telep lakóterületi akcióterület*
- X. *Újtelep lakóterületi akcióterület*
- XI. *Fogadóképi zóna akcióterület*

Az akcióterületek kijelölésében az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- A városfejlesztési stratégiai irányokhoz igazodó, fejlesztési gócpontokhoz kötődő akcióterület lehatárolási elv: Kizárólag azokat a területeket jelöltük ki akcióterületként, ahol a fejlesztési beavatkozások (projektek) koncentrálnak és ezek szinergikusan épülnek egymásra. Ez többségében azt feltételezte, hogy vagy az önkormányzat, vagy a magánszektor (vállalkozások, lakóközösségek) vagy bizonyos önkormányzati intézmények döntési pozícióban vannak az adott terület fejlesztését illetően. Ebből eredően a kertvárosi városrészek többségében kimaradtak az akcióterületekből, mivel itt nem koncentráltak egyik oldalról sem fejlesztéspolitikai feladatok, illetve a kertvárosi tömbökben kizárólag magántulajdonban lévő kertés házak vannak.
- Homogén, sajátos profillal rendelkező területek kijelölése akcióterületként: Egyértelműen körvonalazódnak azok a területek, amelyek sajátos szerepük, funkciójuk, speciális fejlesztési irányuk és helyük miatt önálló akcióterületet alkotnak.
- A település szerkezeti tervének figyelembe vétele: Külön vizsgáltuk mindegyik akcióterület kijelölésekor, hogy a szerkezeti terv milyen terület-felhasználást irányoz elő, illetve milyen kategóriába sorolja.
- Jogosultsági szempontok figyelembe vétele: A városrehabilitációt célzó pályázati kiírások előírják bizonyos jogosultsági kritériumokat, amelyeknek meg kell felelnie az

akcióterületnek. Másak a jogosultsági kritériumok a városközpontnál és más a kritériumrendszer azon akcióterületek esetében, amelyre szociális városrehabilitációt kíván az önkormányzat megvalósítani.

- Ahol kulcsprojekt valósul meg, önálló akcióterületként került meghatározásra

I. Városközponti akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Nemzetőr út – Brassói út – Jászi Oszkár út – Vas köz – Munkás utca – Gyár utca – Ív utca – Szabó Lőrincz utca – József Attila utca – 48-as út – Kazinczy utca – Révai József út – Nagyamerika utca – Lomb utca – Meggyes utca – Temető utca – Vasgyár út – Malom út – Nemzetőr út.

II. Kulturális és turisztikai célú rehabilitációval érintett akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Volny J. utca – Baross Gábor utca – Velence telep – (volt gyár területe) – Akácós út – Bajcsy Zsilinszky utca – Ív utca – Munkás utca – Gyár utca – Volny J. utca.

III. Barnamezős iparfejlesztési akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Volny J. utca – Akácós út - volt gyár területe

IV. Zöldmezős iparfejlesztési akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Szövetkezeti utca – 25. sz. út – vasút . Hangony patak – magánút.

V. Rekreációs övezeti akcióterület

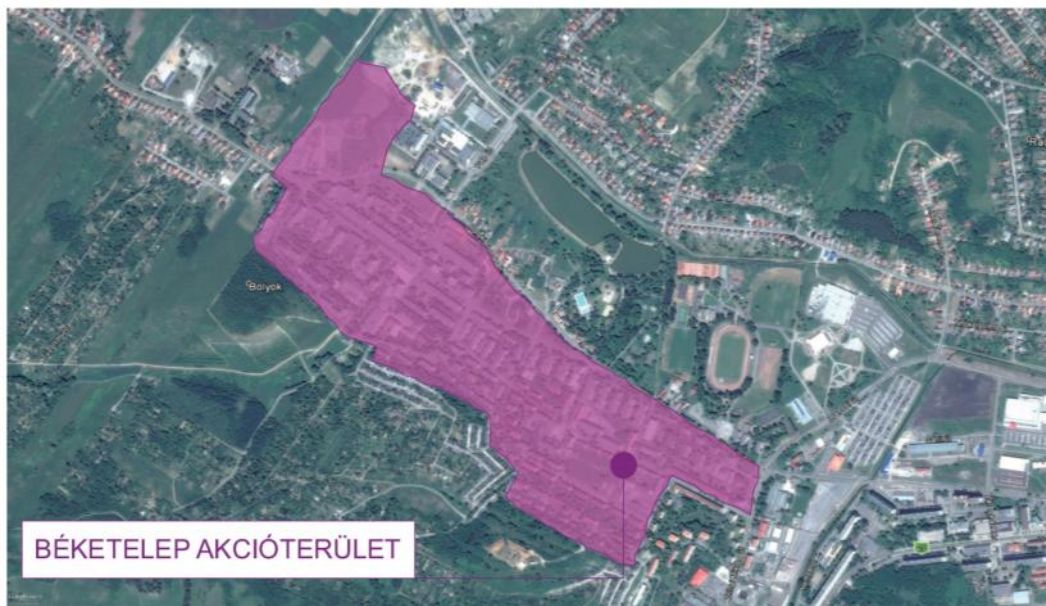
Az akcióterületet határoló utcák: Pap utca – Március 15 utca – Brassói út – Bolyki főút – Bolyki Tamás utca – Pap utca.

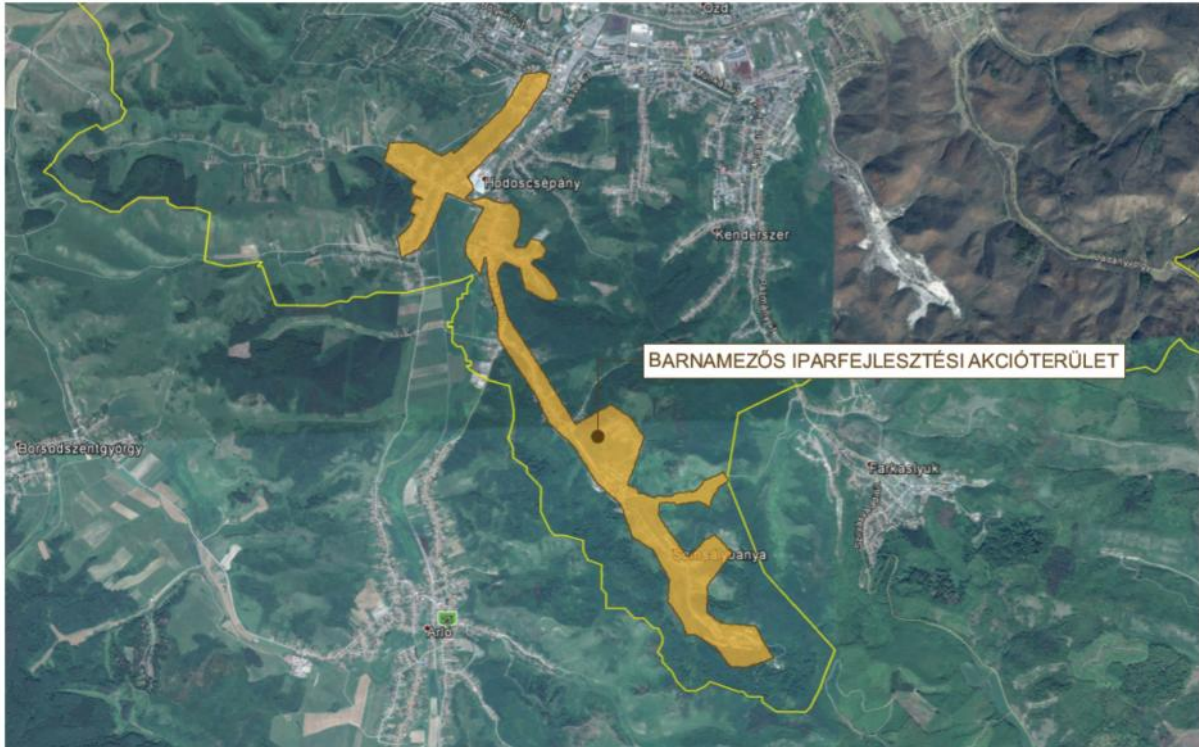
VI. Béketelep akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Szent István utca – Bolyki főút – névtelen utca – Bolyki Tamás út – Bolyki főút – Zrínyi Miklós út – Árpád vezér út – Bulcsú utca – Géza utca – névtelen út – névtelen út – Szent István utca.

VII. Hódoscsépány-Somsály akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Nagyvölgyi utca – Ibolya út – IV. Béla út – Gyergyó utca – Zrínyi Miklós út – Nagyvölgyi utca – Csépany utca – Pál Gazda utca – Hassó utca – Csépany utca – névtelen út – Újtelepi út – Nagyvölgyi utca – Fenyő út – Nyárjasalja út – Arany János utca – Nagyvölgyi utca.

VIII. Sajóvárkony-Tábla akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Damjanich utca - Achim András utca – Hársfa utca – Gálvölgye utca – Szőlők alja utca . Lyukó völgy út – Szövetkezeti utca – Sümeg utca – Vasút út – Dózsa György út – Dobó I. utca – Huba Vezér út – Tinódi utca – Mekksey István út – Dózsa György út – Vasút út – Damjanich utca.

IX. Velence telep lakóterületi akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Velence telep – Petőfi Sándor utca – Damjanich utca – Volnay J. utca – Velence telep.

X. Újtelep lakóterületi akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Szabó Lőrinc utca – Alkotmány utca – Óvoda utca – Szabó Lőrinc utca.

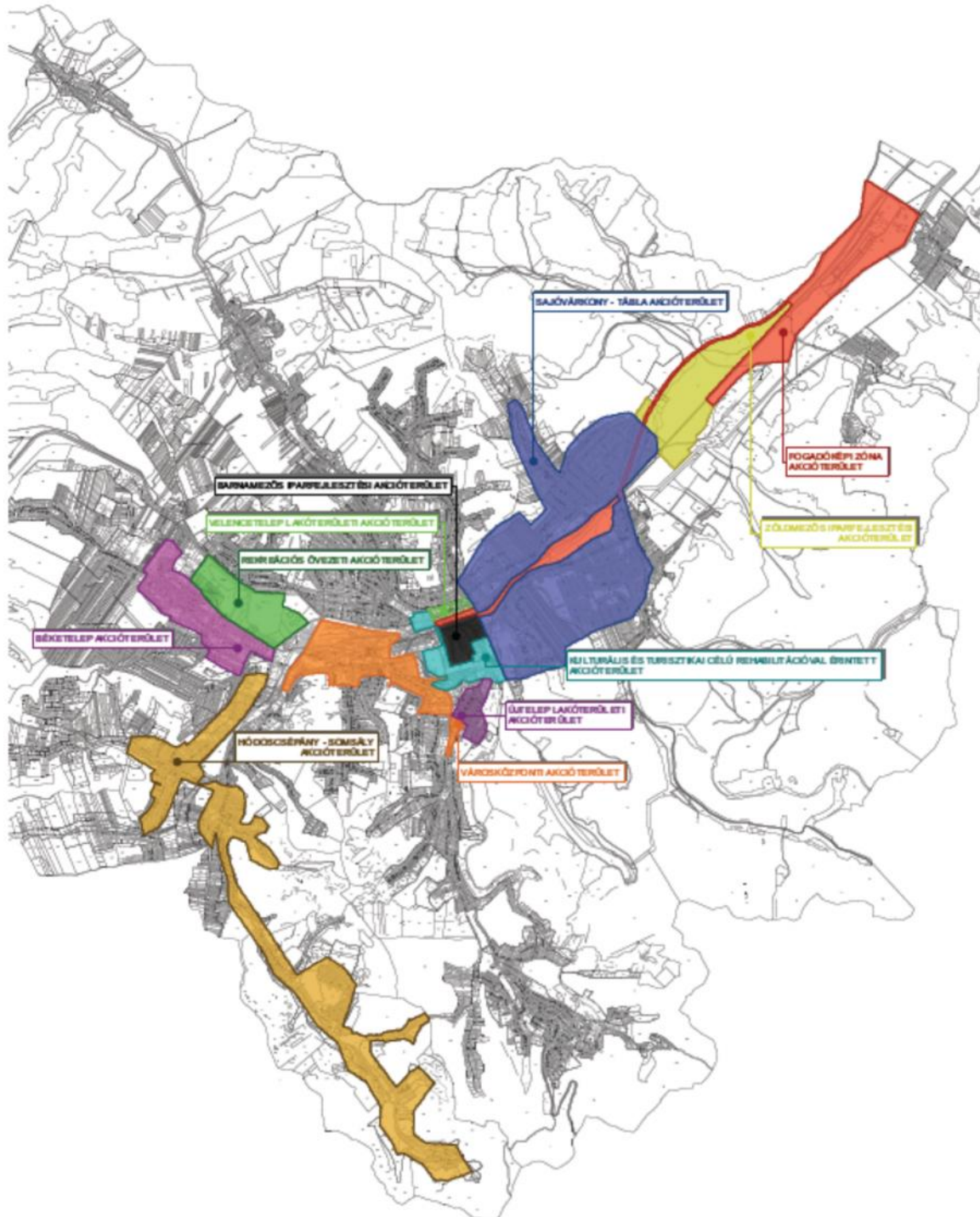

XI. Fogadóképi zóna akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Volny J. utca – Vasút út – Damjanich utca – Vasút út – Rozsnyói út – névtelen út – Hangony patak – árok – Mecsey István út – Akácós út – Volny utca.

Akcióterületek rendszere

2.2. Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása

A fejezet célja tételesen bemutatni az akcióterületek fejlesztési céljait, illetve fejlesztési projektjeit.

1. Városközponti akcióterület

A városközponti akcióterület fejlesztése magában foglalja a városközpont közszolgáltatásainak, közterületeinek és városképének megújítását, továbbá új funkciók telepítését.

- Önkormányzati középületek és közszolgáltatások rekonstrukciója, energetikai korszerűsítése: bölcsőde fejlesztés, háziorvosi alapellátás és védőnői tanácsadás korszerűsítése, oktatás, nevelési intézmények korszerűsítése, önkormányzati szolgáltató épület fejlesztése
- A városközpont frekventált területein, a Vasvár út - Munkás út - Ív út mentén húzódó közhasználatú, közcélú zöldfelületek, közterületek fejlesztése, egységes településképi arculathoz illeszkedő rehabilitációja, a városközpont zöldfelületi elemeinek összekapcsolása.
- A belváros településképi arculatát jelentősen befolyásoló, nagyméretű, házigyári technológiával épült lakótömbök, toronyházak külső megjelenésének egységes, a településképi arculathoz illeszkedő stílusban történő újraformálása
- Közösségi szálláshelyek létrehozása a városközpontban

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
Katona J. úti bölcsőde korszerűsítése, fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	Bölcsőde energetikai célú felújítása, konyha fejlesztése, csoportszobák, kiszolgáló helyiségek, udvar felújítása, játékok beszerzése.
Önkormányzati szolgáltató épület felújítása	Ózd Város Önkormányzata	Nyílászárócsere (177 db), fal és födém szigetelése (1000 m ²), fűtés és világítás korszerűsítése, napelem, és napkollektor beépítése
Ózdi Petőfi Sándor Általános Iskola épületenergetikai korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	Fal és födém szigetelése, fűtés és világítás korszerűsítése, napelem, és napkollektor beépítése
ÓTSZEGYII-Nemzetőr úti háziorvosi rendelők és védőnői tanácsadó felújítása	Ózd Város Önkormányzata	ÓTSZEGYII-Nemzetőr úti háziorvosi rendelők és védőnői tanácsadó belső átalakítása – a jogszabályi előírásoknak megfelelően –, és felújítása. (2 felnőtt, 2 gyerek háziorvosi rendelő és a védőnői tanácsadó)
Polgármesteri hivatal épületének energetikai felújítása	Ózd Város Önkormányzata	Nyílászárók cseréje, falak, födémek hőszigetelése, fűtés korszerűsítése, napelem beépítése
Településközponti lakótömbök arculati fejlesztése	Lakóközösségek	A településképi arculatot jelentősen befolyásoló, nagyméretű, házigyári technológiával épült lakótömbök, toronyházak külső megjelenésének egységes, a

		településképi arculathoz illeszkedő stílusban történő újraformálása
Településközponti zöldfelületi-közterületi tengely fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	A városközpont frekventált területein, a Vasvár út - Munkás út - Ív út mentén húzódó közhasználatú, közcélú zöldfelületek, közterületek fejlesztése, egységes településképi arculathoz illeszkedő rehabilitációja, bővítése, a városközpont zöldfelületi elemeinek összekapcsolása, a megkezdett közterület fejlesztések folytatása

2. Kulturális és turisztikai célú rehabilitációval érintett akcióterület

A volt gyáripari terület és közvetlen környezetének bekapcsolásával egy kulturális negyed létrehozása Ózdon. Az akcióterület kulturális és turisztikai fejlesztéseket egyaránt tartalmaz.

- A gyáripari terület kulturális célú funkcióváltásának folytatása a MANDA program következő ütemének megvalósításával
- A gyáripari terület kulturális célú funkcióváltása önkormányzati turisztikai fejlesztések megvalósításával: postindusztriális rendezvénytér kialakítása, volt Oxigéngyár területén extrém kalandpark kialakítása.
- A gyárteleptől délre lévő kulturális és közművelődési intézmények fejlesztése: Ózdi Muzeális Gyűjtemény, Kaszinó, Művelődési Központ épületeinek felújítása, energetikai korszerűsítése, kiállítási installációinak korszerűsítése

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
MANDA program II. ütem	Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézet	A fejlesztés második ütemében, 2015 után valósulnak meg a következő kreatív és kulturális ipari fejlesztések: - Kulturális logisztikai terek fejlesztése – bővítése (általános tárgyi gyűjtemények) - Egyedi és speciális tárolási, klimatizált körülményeket igénylő kulturális raktárterek bővítése (Nitro Im és klimatizált Imraktár, klimatizált papíralapú gyűjteményi raktár, festményraktár). Muzeális másolatok manufaktúrái - Restaurátor műhelyek – üveg, fa, fém, papír, vászon, kő és egyéb restauratori manufaktúrák - Multimédia Stúdiók - Design Műtermek - Divattervező Stúdiók - Számítástechnikai munkahelyek – Programozó és fejlesztő digitális munkahelyek - Szerkesztőségi és Reklám műtermek, munkahelyek - Kulturális kutatóhelyek fejlesztése
Ózdi Kaszinó épületének fűtés-hűtés korszerűsítése megújuló energia hasznosításával	Ózd Város Önkormányzata	Önkormányzati épület fűtés-hűtési rendszerének korszerűsítése napenergia és földhő (hőszivattyú technológia) felhasználásával

Az Ózdi Muzeális Gyűjtemény épületének, berendezéseinek, kiállításainak felújítása, új kiállítások létrehozása	Ózd Város Önkormányzata	Épület (tetőhéjazat, pince, födémek, homlokzatok nyílászárók) energiatakarékosságot eredményező felújítása, berendezések korszerűsítése, kiállítások, installációk felújítása, új kiállítások megvalósítása, akadálymentesítés.
Városi Művelődési Központ fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	Épület körüli burkolatok felújítása, terasz, kerthelyiség, liget, szaletli, egyéb kültéri funkciók kialakítása az épület jellegéhez illő formában.
Holdfény Projekt		Általános iskola bővítése tornateremmel, aulával és étteremmel. Szabadidő és kulturális tér kialakítása a volt Oxigéngyár területén. Óvodafejlesztés.
Szabadtéri postindusziális rendezvényter kialakítása	Ózd Város Önkormányzata	A jövőben a gyártelep kulturális célú funkcióváltásának harmadik területe a szabadtéri színpad köré koncentrálódik, ahol egy rendezvényter alakulhat ki. A különleges hangulatú színpadot jelenleg is használják nagyobb városi rendezvények során, a jövőben tudatosan fejleszteni szükséges ezt a területet, megtartva a tér egyedi hangulatát
Volt Oxigéngyár területén extrém kalandpark kialakítása	Ózd Város Önkormányzata	Az egykori Oxigéngyár megmaradt hűtőtornyainak és épületeinek felhasználásával extrém kalandpark (mászófal, szabad esés pálya)települési, fogadóképi jelkép kialakítása

3. Barnamezős iparfejlesztési akcióterület

- A gyártelep területén a szennyezett és gazdasági hasznosításra már alkalmatlan területeken zöldfelületi rendszerek létrehozása, esetleges rekultiválása,
- A gazdasági hasznosításra alkalmas területek gazdasági célú rehabilitálása.

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
A szennyezett területeken zöldfelületi rendszerek kialakítása	Ózd Város Önkormányzata	A gyártelep erősen szennyezett területeinek gazdasági újjáélesztése már nem lehetséges, ezeken a részekben elsősorban erdő, növénytelepítés, zöldfelületek kialakítása lenne célszerű. A volt gyárterület már épületekkel, burkolatokkal nem borított területeinek a településklimát kedvezően befolyásoló, zöldfelületi célú hasznosítása, belterületi-zöldfelületi rendszerbe történő illesztése, lokális talajcserével megoldható fásítása, parkok, tájépítészeti terek kialakítása.

4. Zöldmezős iparfejlesztési akcióterület

Az akcióterületi fejlesztés tartalmazza az iparterület előkészítését és potenciális befektetők letelepítését.

- Az akcióterületen Ózd Város Önkormányzatának egyik kulcsprojektje valósul meg. Egy önálló, önkormányzati tulajdonban lévő vállalkozások letelepítésére alkalmas iparterület kialakítása. A fejlesztés tartalmazza a tereprendezést és feltöltést feltáró út kiépítését és a szükséges közművek biztosítását.

- Magántőke bevonásával egy szénelgázosító üzem létesítése

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
Zöldmezős iparterület előkészítése	Ózd Város Önkormányzata	Vállalkozások letelepítésére alkalmas iparterület kialakítása, tartalmazza a tereprendezést és feltöltést, feltáró út kiépítését és a szükséges közművek biztosítását.
Szénelgázosító üzem létesítése	Magán befektető	Az üzem szintetikus földgázt, metanolt és ammóniát tervez előállítani

5. Rekreációs akcióterület

Az akcióterületen lévő sport és szabadidős létesítmények szolgáltatásainak bővítése, rekonstrukciója, energetikai korszerűsítése, illetve a vízfelületek mentén a rekreációs lehetőségek bővítése, a terület fejlesztésének egységes, idegenforgalmi szempontú fejlesztése.

- A városi strand funkcióinak, szolgáltatásainak bővítése, fejlesztése: medencetestek teljes felújítása, gépészet korszerűsítése, világítás korszerűsítése, belső autó és gyalogos úthálózat kiépítése, kútfúrás, főépület teljes átalakítása és rekonstrukciója, büfé épület kialakítása, faházak telepítése, sátor és lakókocsi helyek kialakítása közművekkel, strand sportpályák fejlesztése, kiszolgáló létesítmények építése (raktár, műhely, öltöző) további medencék kiépítése, csúszdapark felállítása.
- Városi stadion felújítása: főépület és a tekepálya teljes felújítása, új funkciók telepítése (korcsolyapálya, rekortán atlétikai pálya), a meglévők korszerűsítése (tenispályák, centerpálya), kiszolgáló létesítmények építése, világítás és úthálózat korszerűsítése.
- Horgászto és környezetének fejlesztése: A horgászturizmus fejlesztése érdekében sétányok, stégek, part menti pihenőhelyek kialakítása
- A városi stadion és sportcsarnok energetikai célú felújítása

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
Városi sportcsarnok energia megtakarítást eredményező korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	A sportcsarnok hőszigetelése, fűtés, melegvíz ellátás és villamos energia felhasználás kiváltása napenergiát hasznosító berendezésekkel (napelem, kollektor)
Ózdi Városi Stadion épületeinek energetikai célú felújítása	Ózd Város Önkormányzata	Stadion főépület, tekecsarnok, épületének hőszigetelése, nyílászáróinak teljes cseréje, napelemek, kollektor beépítése
Ózdi Városi Strand fejlesztése	Ózdi Sport és Élményközpont Nonprofit Kft	Medencetestek teljes felújítása, gépészeti korszerűsítése, világítás korszerűsítése, belső autó és gyalogos úthálózat kiépítése, kútfúrás, főépület teljes átalakítása és rekonstrukciója, büfé épület kialakítása, faházak telepítése, sátor és lakókocsi helyek kialakítása közművekkel, (strand) sportpályák fejlesztése, kiszolgáló létesítmények építése (raktár, műhely, öltöző) további medencék kiépítése, csúszdapark kialakítása.

Ózdi Városi Stadion fejlesztése	Ózdi Sport és Élményközpont Nonprofit Kft	Főépület teljes felújítása, tekeépület teljes felújítása, egész évben használható korcsolyapálya építése, tenispályák korszerűsítése, centerpálya korszerűsítése, műfüves labdarúgó pálya építése közöttre rekortán atlétikai pályával, kiszolgáló létesítmény (garázs, raktár, műhely, öltöző) építése, fedett tenispálya építése küzdősport teremmel összekötve, autó és gyalogos úthálózat fejlesztése, világítás kiépítése
Horgásztó és környezetének fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	Horgászturizmus fejlesztése, sétányok, stégek, part menti pihenőhelyek kialakítása, növényzet bővítése

6. Béke-telep akcióterület

A lakótelepen elérhető városi köz és közösségi szolgáltatások fejlesztése, elsősorban az alábbi területeken:

- Szociális intézmények korszerűsítése, energetikai célú fejlesztése (idősek otthona)
- A lakótelep óvodájának korszerűsítése (központi óvoda)
- Községi és közművelődési létesítmények fejlesztése: Civil ház épületének átalakítása és új funkciók telepítése (kamaraterem, kiállító és közösségi helyiség) és béke-telepi művelődési ház energetikai korszerűsítése.

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
Önkormányzati központi óvodai főzőkonyha fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	Konyhaépület komplett felújítása, konyhatechnológia, kiszállítás fejlesztése
ÓTSZEGYII- Szent István úti intézményi egység (idősek otthona) felújítása, korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	ÓTSZEGYII- Szent István úti intézményi egység fűtéskorszerűsítése, nyílászárók cseréje, szigetelés, napelemek, kollektorok elhelyezése
ÓTSZEGYII- Szabolcs úti közintézményi egység (idősek otthona) felújítása, korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	ÓTSZEGYII- Szabolcs úti közintézményi egység fűtéskorszerűsítése, nyílászárók cseréje, szigetelés, napelemek, kollektorok elhelyezése
Az Ózdi Civil Ház épületének felső átalakítása, felújítása	Ózd Város Önkormányzata	Ózdi Művelődési Intézmények - Civil Ház Színházterem átalakítása, kamaraterem kiállító és közösségi helyiségekké.

7. Hódoscsépány-Somsály

Az akcióterület fejlesztés integráltan egy szociális városrehabilitációs program keretében történne meg, amelyet még kiegészítenének egyéb projektek is:

- Az akcióterület szociális célú város rehabilitációjának megvalósítása, melynek keretein belül megtörténik az iskola, óvoda-, helyi művelődési ház-, akcióterületen belüli helyi közutak

felújítása, romos épületek elbontása, közterek kialakítása, gyalogos, kerékpáros közlekedés fejlesztése. A szociális városrehabilitációs programot kísérő a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok megvalósítása.

- Oktatás-nevelési intézmények energetikai korszerűsítése: A csépanyi általános iskola valamint a somsályi úti óvoda energetikai korszerűsítése valósulhatna meg ezen az akcióterületen.

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
Szociális célú városrehabilitáció Hódoscsépany - Somsály településrészekén	Ózd Város Önkormányzata	Iskola, óvoda, helyi művelődési ház, akcióterületen belüli helyi közutak felújítása, romos épületek tulajdonjogának megszerzése és elbontása helyén közterek kialakítása, szociális szolgáltató helyiségek létrehozása, gyalogos, kerékpáros közlekedés fejlesztése.
Szociális célú városrehabilitációt erősítő komplex programok megvalósítása Hódoscsépany - Somsály településrészekén	Ózd Város Önkormányzata	Közösségi szociális munka, csoporttal végzett szociális munka, tréningek, személyiség fejlesztő, kommunikációs klubok szervezése, önismereti tréningek, EU szűrővizsgálat, felvilágosítás, nyári táborok, kreatív foglalkozás szervezése
Csépanyi Általános Iskola épületenergetikai korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	Nyílászárócsere, fal és földem szigetelése, fűtés és világítás korszerűsítése, napelem, és napkollektor beépítése

8. Sajóvárkony és Tábla

Az akcióterület fejlesztés integráltnan egy szociális városrehabilitációs program kertében történne meg, amelyet még kiegészítenének egyéb projektek is:

- Az akcióterület szociális célú város rehabilitációjának megvalósítása, melynek keretein belül megtörténik iskola, helyi művelődési ház-, akcióterületen belüli helyi közutak felújítása, romos épületek elbontása, közterek kialakítása, gyalogos, kerékpáros közlekedés fejlesztése. A szociális város rehabilitációs programot kísérő a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok megvalósítása.

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
Városrehabilitáció Sajóvárkony - Tábla településrészekén	Ózd Város Önkormányzata	Iskola, helyi művelődési ház, akcióterületen belüli helyi közutak felújítása, romos épületek tulajdonjogának megszerzése és elbontása, közterek kialakítása, szociális szolgáltató helyiségek létrehozása, gyalogos, kerékpáros közlekedés fejlesztése.
Városrehabilitációt erősítő komplex programok megvalósítása Sajóvárkony - Tábla	Ózd Város Önkormányzata	Közösségi szociális munka, csoporttal végzett szociális munka, tréningek, személyiség fejlesztő, kommunikációs klubok szervezése, önismereti tréningek, EU szűrővizsgálat, felvilágosítás, nyári táborok, kreatív foglalkozás szervezése

településrészek

9. Velence telep lakóterületi akcióterület

Az építészeti és várostörténetileg egyaránt jelentős értéket képező Velence telephez tartozó épületek, közterületek rehabilitációja, rekonstrukciója, fejlesztése, értékvédelme akár kapcsolódó beruházások részeként (pl. börtönépítés)

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
Velence telep rehabilitációja	Ózd Város Önkormányzata	Az építészeti és várostörténetileg egyaránt jelentős értéket képező Velence-telephez tartozó épületek, közterületek rehabilitációja, rekonstrukciója, fejlesztése, értékvédelme akár kapcsolódó beruházások részeként. A Velence telep lakásállományának komfortfokozat emelése. A tulajdonviszonyok racionalizálása, önkormányzati tulajdon növelése a területen (pl. börtönépítés megvalósulása esetén, a börtönt kiszolgáló személyzet számára lakásszükséglet kielégítése).

10. Újtelep lakótelepi akcióterület

Az építészeti és várostörténetileg egyaránt jelentős értéket képező Újtelephez tartozó épületek, közterületek rehabilitációja, rekonstrukciója, fejlesztése, értékvédelme.

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
Újtelep rehabilitációja	Ózd Város Önkormányzata	Az építészeti és várostörténetileg egyaránt jelentős értéket képező Velence-telephez tartozó épületek, közterületek rehabilitációja, rekonstrukciója, fejlesztése, értékvédelme akár kapcsolódó beruházások részeként. A Velence telep lakásállományának komfortfokozat emelése. A tulajdonviszonyok racionalizálása, önkormányzati tulajdon növelése a területen.

11. Fogadóképi zóna akcióterület

A 25. számú főút mentén, a város fogadóképi zónájának komplex fejlesztése, amely tartalmazza a vizuális szennyezést okozó létesítmények, objektumok tájba illesztését és zöldfelületek rehabilitációját.

- A 25. sz. főút mentén, fogadóképi zónában lévő salak depók és még működő, illetve használaton kívüli ipari létesítmények tájba illesztése
- Fogadóképi zóna zöldfelületeinek rehabilitációja, rendezése

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatás
Center - 25. sz. főút mentén, fogadóképi zónában lévő salak depó tájba illesztése	Ózd Város Önkormányzata	A Hétes-völgyből származó salak depó tájba illesztése (tájképbe illővé formálása, termőfölddel való takarása, zöldfelület kialakítása), részleges, vagy teljes felszámolása (töltésként, útalapként történő hasznosítása, értékesítése).
25. sz. főút mentén, fogadóképi zónában lévő, még működő, illetve használaton kívüli ipari létesítmények tájba illesztése	Ózd Város Önkormányzata	Az itt található, még működő (ÓAM) használaton kívüli, jelentősen leromlott állapotban lévő (Center) ipari épületek, berendezések tájba illesztése, elsősorban a 25. sz. főút mentén többszintes takarófásítás létesítésével.
Fogadóképi zóna zöldfelületeinek rehabilitációja, rendezése	Ózd Város Önkormányzata	A város fő megközelítési útvonalait (25. sz. főút) mentén, érkezési pontjait övező (vasútállomás, buszállomás) zöldfelületek városképi arculathoz illeszkedő stílusban történő újraformálása, rehabilitációja, városkapu elemek elhelyezése, megformálása.

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Középtávú Városi Célok	Kulcsprojektek	Városközponti akcióterületen megvalósuló projektek	Kulturális és turisztikai célú rehabilitációval érintett akcióterület	Barnamezős iparfejlesztési akcióterület	Zöldmezős iparfejlesztési akcióterület	Rekreációs övezeti akcióterületen megvalósuló projektek	Béke-telep lakóterületi akcióterületen megvalósuló projektek	Hódoscsépany-Somsály lakóterületi akcióterületen megvalósuló projektek	Sajóvárkony-Tábla akcióterületen lakóterületi megvalósuló szociális városrehabilitációs projektek	Velence telep lakóterületi akcióterület	Újtelep lakóterületi akcióterület	Fogadóképi zóna akcióterület	
Gazdasági szerkezetváltás folytatása és ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében	Zöldmezős iparterület előkészítése				Szén elgázosító üzem létesítése								
Városi imázs fejlesztése	MANDA program II. ütem	Településközponti lakótömbök arculati fejlesztése	Az Ózdi Muzeális Gyűjtemény berendezéseinek, kiállításainak felújítása, új kiállítások létrehozása	Egykori gyártelep barnamezős területeinek részleges rehabilitációja		Strand funkcióinak, szolgáltatásainak bővítése, fejlesztése						Center - 25. sz. főút mentén, fogadóképi zónában lévő salak depó tájba illesztése	
		Nagyamerika, Kisamerika sor szálláshely bővítési céllal történő rekonstrukciója, fejlesztése	Ózdi kaszinó épületének felújítása, fűtés-hűtés korszerűsítése megújuló energia hasznosításával			Horgászto és környezetének fejlesztése						25. sz. főút mentén, fogadóképi zónában lévő, még működő, illetve használaton kívüli ipari létesítmények tájba illesztése	
		Településközponti zöldfelületi-közterületi tengely fejlesztése	Az Ózdi Muzeális Gyűjtemény épületének felújítása										Fogadóképi zóna zöldfelületeinek rehabilitációja, rendezése
			Városi Művelődési Központ épületeinek felújítása, energetikai célú fejlesztése										
			Szabadtéri postindusztriális rendezvénytér kialakítása										
			Volt Oxigéngyár területén extrém kalandpark kialakítása										
					A szennyezett területeken zöldfelületi rendszerek								

				kialakítása								
Városi közszolgáltatások és életterek fejlesztése		Katona J. úti bölcsőde korszerűsítése, fejlesztése										
		ÓTSZEGYII - Nemzetőr úti háziorvosi rendelők és védőnői tanácsadó felújítása					Önkormányzati központi óvodai főzőkonyha fejlesztése					
							Az Ózdi Civil Ház épületének felső átalakítása, felújítása					
			Városi Művelődési Központ fejlesztése									
Környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos város rehabilitáció		Önkormányzati szolgáltató épület felújítása										
		Mogyorósvölgyi úti óvoda épületének felújítása				Városi Sportcsarnok energia megtakarítást eredményező korszerűsítése	ÓTSZEGYII – Szent István úti intézmény egység (idősek otthona) felújítása, korszerűsítése					
		Ózdi Petőfi Sándor Általános Iskola épületenergetikai korszerűsítése				Ózdi Városi Stadion épületeinek energetikai célú felújítása	ÓTSZEGYII – Szabolcs úti közintézményi egység (idősek otthona) felújítása, korszerűsítése					
		Polgármesteri Hivatal épületének energetikai felújítása					Művelődési intézmények épületeinek energetikai célú felújítása					
Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése							Város rehabilitáció Hódoscsépany-Somsály településrészeken	Város rehabilitáció Sajóvárkony és Tábla településrészeken	Velence telep rehabilitációja	Újtelep rehabilitációja		

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

								Város rehabilitációt erősítő komplex programok megvalósítása Hódoscsépány – Somsály településrészekben	Város rehabilitációt erősítő komplex programok megvalósítása Sajóvárkony és Tábla településrészekben			
								Somsályi úti óvoda épületek felújítása				
								Csepányi Általános Iskola épületenergetikai korszerűsítése				

2.3. Településfejlesztési akciók, összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Az alábbi táblázatokban összefoglaló jelleggel tekinthető át az akcióterületek fejlesztésének forrásigénye a meglévő költségbebecslésekre támaszkodva. A lista tartalmazza a projektenként, a projektgazda nevét, az adott projekt becsült költségét, továbbá a fejlesztések megvalósításának forrást, amelyet az ITS megvalósításához kapcsolódó forrástérkép alapján azonosítottunk.

Városközponti akcióterület fejlesztésének pénzügyi terve

Projekt neve	Projektgazda	Becsült költség (mFt)	Finanszírozás forrása
Katona J. úti bölcsőde korszerűsítése, fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	220	TOP 1.4
Önkormányzati szolgáltató épület felújítása	Ózd Város Önkormányzata	155	TOP 3.2
Ózdi Petőfi Sándor Általános Iskola épületenergetikai korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	110	TOP 3.2
ÓTSZEGYII-Nemzetőr úti háziorvosi rendelők és védőnői tanácsadó felújítása	Ózd Város Önkormányzata	40	TOP 4.1
Polgármesteri hivatal épületének energetikai felújítása	Ózd Város Önkormányzata	400	TOP 3.2
Településközponti lakótömbök arculati fejlesztése	Lakóközösségek	4000	KEHOP
Településközponti zöldfelületi-közterületi tengely fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	560	TOP 3.2
Városközponti akcióterület fejlesztésének költsége		5485	

Kulturális és turisztikai célú rehabilitációval érintett akcióterület fejlesztésének pénzügyi terve

Projekt neve	Projektgazda	Becsült költség (mFt)	Finanszírozás forrása
MANDA program II. ütem	Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézet	Nem ismert	Nem ismert
Ózdi Kaszinó épületének fűtés-hűtés korszerűsítése megújuló energia hasznosításával	Ózd Város Önkormányzata	90	TOP 3.2

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Az Ózdi Muzeális Gyűjtemény épületének, berendezéseinek, kiállításainak felújítása, új kiállítások létrehozása	Ózd Város Önkormányzata	350	TOP 1.2
Városi Művelődési Központ fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	300	TOP 2.1
Holdfény Projekt	Nem ismert	nem ismert	Nem ismert
Szabadtéri post industriális rendezvénytér kialakítása	Ózd Város Önkormányzata	60	TOP 1.1.2
Volt oxigéngyár területén extrém kalandpark kialakítása	Ózd Város Önkormányzata	nem ismert	TOP, GINOP
Kulturális és turisztikai célú rehabilitációval érintett akcióterület fejlesztésének költsége összesen		800	

Barnamezős iparfejlesztési akcióterület fejlesztésének pénzügyi terve

Projekt neve	Projektgazda	Becsült költség (mFt)	Finanszírozás forrása
A szennyezett területeken zöldfelületi rendszerek kialakítása	Ózd Város Önkormányzata	60	TOP 1.1.1
Barnamezős iparfejlesztési akcióterület fejlesztésének költsége összesen		60	

Zöldmezős iparfejlesztési akcióterület fejlesztésének pénzügyi terve

Projekt neve	Projektgazda	Becsült költség (mFt)	Finanszírozás forrása
Zöldmezős iparterület előkészítése	Ózd Város Önkormányzata	600	TOP 1.1.

Szén elgázosító üzem	Magán befektető	nem ismert	GINOP
Zöldmezős iparfejlesztési akcióterület fejlesztésének költsége összesen		600	

Rekreációs övezeti akcióterület fejlesztésének pénzügyi terve

Projekt neve	Projektgazda	Becsült költség (mFt)	Finanszírozás forrása
Városi sportcsarnok energia megtakarítást eredményező korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	200	TOP 3.2
Ózdi Városi Stadion épületeinek energetikai célú felújítása	Ózd Város Önkormányzata	110	TOP 3.2
Ózdi városi strand fejlesztése	Ózdi Sport és Élményközpont Nonprofit Kft	nem ismert	TOP 1.1.2
Ózdi városi stadion fejlesztése	Ózdi Sport és Élményközpont Nonprofit Kft	nem ismert	TOP 1.1.2
Horgászto és környezetének fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	85	GINOP
Rekreációs övezeti akcióterület fejlesztésének költsége összesen		395	

Béke-telep lakóterületi akcióterület fejlesztésének pénzügyi terve

Projekt neve	Projektgazda	Becsült költség (mFt)	Finanszírozás forrása
Önkormányzati központi óvodai főzőkonyha fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	80	TOP 1.4
ÓTSZEGYII- Szent István úti intézményi egység (idősek otthona) felújítása, korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	150	TOP 3.2

ÓTSZEGYII- Szabolcs közintézményi egység (idősek otthona) felújítása, korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	90	TOP 3.2
Az Ózdi Civil Ház épületének felső átalakítása, felújítása	Ózd Város Önkormányzata	400	TOP 2.1
Béke-telep lakóterületi akcióterület fejlesztésének költsége összesen		720	

Hódoscsépány-Somsály lakóterületi akcióterület fejlesztésének pénzügyi terve

Projekt neve	Projektgazda	Becsült költség (mFt)	Finanszírozás forrása
Városrehabilitáció Hódoscsépány - Somsály településrészek	Ózd Város Önkormányzata	650	TOP 4.3
Városrehabilitációt erősítő komplex programok megvalósítása Hódoscsépány - Somsály településrészek	Ózd Város Önkormányzata	100	TOP 5.2
Csepányi Általános Iskola épületenergetikai korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	210	TOP 3.2
Hódoscsépány-Somsály lakóterületi akcióterület fejlesztésének költsége összesen		960	

Sajóvárkony-Tábla lakóterületi akcióterület fejlesztésének pénzügyi terve

Projekt neve	Projektgazda	Becsült költség (mFt)	Finanszírozás forrása
Városrehabilitáció Sajóvárkony - Tábla településrészek	Ózd Város Önkormányzata	500	TOP 4.3
Városrehabilitációt erősítő komplex programok megvalósítása Sajóvárkony - Tábla településrészek	Ózd Város Önkormányzata	120	TOP 5.2
Sajóvárkony-Tábla lakóterületi akcióterület fejlesztésének költsége összesen		620	

Velence telep lakóterületi akcióterület fejlesztésének pénzügyi terve

Projekt neve	Projektgazda	Becsült költség (mFt)	Finanszírozás forrása
Velencetelep rehabilitációja	Ózd Város Önkormányzata	2000	TOP 4.3
Velence telep lakóterületi akcióterület fejlesztésének költsége összesen		2000	

Újtelep lakóterületi akcióterület fejlesztésének pénzügyi terve

Projekt neve	Projektgazda	Becsült költség (mFt)	Finanszírozás forrása
Újtelep rehabilitációja	Ózd Város Önkormányzata	1800	TOP 4.3
Újtelep lakóterületi akcióterület fejlesztésének költsége összesen		1800	

Fogadóképi zóna akcióterület fejlesztésének pénzügyi terve

Projekt neve	Projektgazda	Becsült költség (mFt)	Finanszírozás forrása
Center - 25. sz. főút mentén, fogadóképi zónában lévő salak depó tájba illesztése	Ózd Város Önkormányzata	150	KEHOP 2.4
25. sz. főút mentén, fogadóképi zónában lévő, még működő, illetve használaton kívüli ipari létesítmények tájba illesztése	Ózd Város Önkormányzata	35	Saját erő
Fogadóképi zóna zöldfelületeinek rehabilitációja, rendezése	Ózd Város Önkormányzata	25	KEHOP 2.4
Fogadóképi zóna akcióterület fejlesztésének költsége összesen		210	

2.4 Az akcióterületen kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

Ózd Integrált Településfejlesztési Stratégiájában az akcióterületeken kívül megvalósuló, de az egész település szempontjából jelentős fejlesztések több csoportra bonthatók. Egyrészt azok a fejlesztések, amelyek kívül esnek az akcióterületeken és hálózatos jellegűek, másrészt kívül esnek az akcióterületeken és nem hálózatos jellegűek.

2.4.1 Akcióterületeken kívül megvalósuló hálózatos projektek

A hálózatos projektek egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek, melyek azonos jellegű projekt elemekből állnak és egy együttműködő rendszer elemeit képezik. Az ITS-ben tipikusan hálózatos projektek a szociális intézményfejlesztést és energetikai korszerűsítéseket célzó projektek. Ezek a hálózatos projektek térben szétszórta, azonban tartalmilag azonosak:

- **Szociális ellátórendszerek fejlesztését célzó hálózatos projektek:**
  - Gyermek átmeneti otthonának létrehozása,
  - Családok átmeneti otthonának létrehozása,
  - Családsegítés épületeinek korszerűsítése, felújítása, akadálymentesítése,
  - Pszichiátriai betegek nappali intézményének kialakítása,
  - Hajléktalan személyek átmeneti szállása épületének korszerűsítése.
  - Szociális célú csillagpont hálózat létrehozása

- **Épületenergetikai fejlesztéseket célzó hálózatos projektek:**
  - Alkotmány úti óvoda energetikai korszerűsítése
  - Damjanich úti óvoda épületének felújítása, energetikai korszerűsítése
  - Uraji közösségi ház energetikai célú felújítása,
  - Szentsimoni Művelődési ház és Helytörténeti Gyűjtemény energetikai célú rekonstrukciója

Az alábbi összefoglaló a városi hálózatos projektek összefoglaló bemutatását szolgálja és az egyes fejlesztési projektek illeszkedését a középtávú városi célokhoz (mint látható mindössze két középtávú városi célhoz illeszkednek a projektek).

	Épületenergetikai fejlesztések	Szociális ellátórendszerek fejlesztése
Környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos város rehabilitáció	Alkotmány úti óvoda épületének felújítása	
	Damjanich úti óvoda épületének felújítása	
	Uraji közösségi ház energetikai célú felújítása	
	Szentsimoni Művelődési ház energetikai felújítása	
	Szentsimoni Helytörténeti Gyűjtemény épületének energetikai felújítása	

	Művelődési intézmények épületeinek energetikai célú felújítása (városközponti terület)	
Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése		Gyermekek átmeneti otthonának létrehozása
		Családok átmeneti otthonának létrehozása
		ÓTSZEGYII-családsegítő épületeinek korszerűsítése, felújítása, akadálymentesítése
		Pszichiátriai betegek nappali intézményének kialakítása
		Szenvedélybetegek és hajléktalan személyek nappali ellátása épületének korszerűsítése
		Hajléktalan személyek átmeneti szállása épületének korszerűsítése
		Szociális célú csillagpont hálózat létrehozása
		Szociális célú csillagpont hálózat létrehozása

Az alábbi akcióterületeken kívül megvalósuló hálózatos projekteket tervezi Ózd Város Önkormányzata a 2015-2020 közötti programozási időszakban.

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
Ózdi Óvoda épületek felújítása	Ózd Város Önkormányzata	Alkotmány úti óvoda, Mogyorósvölgyi óvoda, Damjanich úti óvoda Somsály úti óvoda épületeinek felújítása, épületenergetikai korszerűsítése, konyhatechnológia fejlesztése
Művelődési intézmények épületeinek energetikai célú felújítása	Ózd Város Önkormányzata	Az Ózdi Művelődési Intézmények minden intézményegységében, telephelyein (Ózdi Művelődési Intézmények: Városi Művelődési Központ, Városi Könyvtár, Ózdi Muzeális Gyűjtemény, Civil Ház, Uraji Közösségi Ház, Tompa Mihály Szabadidőközpont, Szentsimoni Művelődési Ház, Szentsimoni Helytörténeti Gyűjtemény, Centeri Közösségi Ház) további felmérések és műszaki vizsgálatok alapján napenergia hasznosítása. Használati meleg víz, fűtés, villamos energia előállítására.
Gyermekek átmeneti otthonának létrehozása	Ózd Város Önkormányzata	Gyermekek átmeneti otthona tárgyi feltételeinek kialakítása, berendezése 12 fő ellátott részére meglévő önkormányzati épület felújításával

Családok átmeneti otthonának létrehozása	Ózd Város Önkormányzata	Családok átmeneti otthona tárgyi feltételeinek kialakítása, berendezése 40 fő ellátott részére meglévő önkormányzati épület felújításával
ÓTSZEGYII-Családsegítés épületeinek korszerűsítése, felújítása, akadálymentesítése	Ózd Város Önkormányzata	ÓTSZEGYII-Családsegítés épületeinek - Ózd, Petőfi Sándor út 10-12. - akadálymentesítése, korszerűsítése.
Pszichiátriai betegek nappali intézményének kialakítása	Ózd Város Önkormányzata	Pszichiátriai betegek nappali intézménye tárgyi feltételeinek kialakítása, berendezése
Szenvedélybetegek és hajléktalan személyek nappali ellátása épületének korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	Szenvedélybetegek és hajléktalan személyek nappali ellátása épületének korszerűsítése (Ózd, József Attila út 3.).
Hajléktalan személyek átmeneti szállása épületének korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	Hajléktalan személyek átmeneti szállása épületének korszerűsítése, szigetelése.

2.4.2 Akcióterületeken kívül megvalósuló nem hálózatos fejlesztések ismertetése

Megkülönböztethetők továbbá olyan projektek, amelyek akcióterületen kívül esnek és nem hálózatos projektek. Akcióterületen kívüli, nem hálózatosan megvalósítandó fejlesztések összefoglaló bemutatását és azok illeszkedésének ismertetését az egyes középtávú városi célokhoz az alábbi táblázat foglalja össze.

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Projektek	Középtávú Városi Célok				
	<i>Gazdasági szerkezetváltás folytatása és iparfejlesztés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében</i>	<i>Városi imázs fejlesztése</i>	<i>Városi közszolgáltatások és életterek fejlesztése</i>	<i>Környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos város rehabilitáció</i>	<i>Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése</i>
Közúti kapcsolatok fejlesztése	x				
Vasúti kapcsolatok fejlesztése	x				
Ózd-Susa-Szlovákia (Rimaszécs, Jéne) határon túlnyúló közúti kapcsolat visszaállítása, összekötő úthálózat fejlesztése					
Járási közlekedési kapcsolatok fejlesztése	x				
A városi iparterületek megközelítésének javítása	x				
Mezőgazdaság és feldolgozóipar fejlesztése szociális gazdálkodás keretében	x				
Megújuló energia előállítás szociális gazdálkodás keretében	x				
A város gazdag forráskészletére alapozott turisztikai programok generálása		x			
Városkörnyéki gyalogos és kerékpáros túraútvonalak kialakítása, a természetjárás feltételeinek fejlesztése		x			
Vadász és lovas turizmus fejlesztése		x			
Szálláshelyek létesítése magántőke bevonással		x			
Kilátó kialakítása		x			
A település vízfolyásainak zöldfelületi fejlesztése, rehabilitációja				x	
Tájsebek rehabilitációja, tájba illesztése				x	
Csillagvizsgáló kialakítása		x			

Az alábbi akcióterületeken kívül megvalósuló nem hálózatos projekteket tervezi Ózd Város Önkormányzata a 2015-2020 közötti programozási időszakban.

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
Ózd gyorsforgalmi úttal való bekötése	NIF Zrt.	23. és 25. számú főút fejlesztése, 2x2 sávós bővítése, települések elkerülése érdekében, domborzati viszonyok figyelembevételével.
Vasúti kapcsolatok fejlesztése	Magyar Állam Vasút, ÉKK Zrt.	Kazincbarcika-Bánréve-Ózd vasútvonal villamosítása Bánrévei delta korszerűsítése Vasútvonal meghosszabbítása a buszpályaudvarig - intermodalitás létrehozása vasutat kiszolgáló létesítmények fejlesztése közvetlen gyorsvonati kapcsolat visszaállítása (InterPici vonatok)
Ózd-Susa-Szlovákia (Rimaszécs, Jéne) határon túlnyúló közúti kapcsolat visszaállítása, összekötő úthálózat fejlesztése	NIF Zrt., Sajó-Rima EGTC	
Járási közlekedési kapcsolatok fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	Járási településeket összekötő úthálózat fejlesztése, korszerűsítése.
A városi iparterületek megközelítésének javítása	Ózd Város Önkormányzata	Olyan közlekedésfejlesztési beruházások generálása, amely a város iparterületeinek feltárását és jobb megközelítését segítik.
Mezőgazdaság és feldolgozóipar fejlesztése szociális gazdálkodás keretében	Ózd Város Önkormányzata	A növénytermesztés, illetve állattenyésztés, továbbá az erdőgazdálkodás kiterjesztése lehetőséget ad az élelmiszer- és a könnyűipar beindítására is. A mezőgazdasági alapanyag előállítás szociális közfoglalkoztatás formájában katalizálhatja az önkormányzat. Ennek folytatásaként cél, hogy Ózdon szociális gazdaság keretében egy meghatározó méretű mezőgazdasági feldolgozóipar jöjjön létre, saját márkánévvel, amely kiszolgálhatja a helyi közszolgáltatásokat.
A város gazdag forráskészletére alapozott turisztikai programok generálása	Ózd Város Önkormányzata	

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Városkörnyéki gyalogos és kerékpáros túraútvonalak kialakítása, a természetjárás feltételeinek fejlesztése		Kerékpárút hálózat fejlesztése az országos kerékpárút fejlesztési koncepcióval és a megyei fejlesztési koncepcióval összhangban, túraútvonalak, természetjárással kapcsolatos létesítmények fejlesztése.
Szálláshely szolgáltatás feltételeinek javítása közösségi szálláshelyek létesítésével	Ózd Város Önkormányzata, vállalkozások	Elsősorban az önkormányzati tulajdonban lévő, egykori bányászati kolóniák területén (Nagyamerika lakóterület) lakófunkciók megszüntetésével, közösségi szálláshelyek létrehozása. Az egykori tisztisor épületeinek szálláshely bővítés céljára történő felhasználása, az épületek és a közterületek fejlesztése, rekonstrukciója, rehabilitációja. Rekreatív övezeti akcióterületen szálláshelyek létesítése.
Vadász és lovas turizmus fejlesztése	Vállalkozások	Vadász és lovas turizmust szolgáló lehetőségek, bővítése, erdei létesítmények kialakítása.
Kilátó kialakítása	Ózd Város Önkormányzata	Kilátó épület kialakítása a város belterülethez közel eső, könnyen megközelíthető, jó látképi adottságokkal bíró magaslati pontján.
A település vízfolyásainak zöldfelületi fejlesztése, rehabilitációja	Ózd Város Önkormányzata	A település területét érintő vízfolyások (Hangony-, Hódos-, Uraj-patakok) belterületi, településközpontot is érintő szakaszainak zöldfelületi rehabilitációja (mederrendezés, part menti fásítás, növénytelepítés, pihenőhelyek, természet közeli arculat kialakítása)
Tájsebek rehabilitációja, tájba illesztése	Ózd Város Önkormányzata	A település területéhez tartozó, az emberi tevékenységek következtében létrejött, a város arculatát, a városképet romboló, vizuális-esztétikai konfliktusok forrását képező tájsebek kezelése, tájba illesztése.
Csillagvizsgáló kialakítása	Ózd Város Önkormányzata	Csillagvizsgáló épület, csillagászati témájú események megfigyelésére alkalmas (fényszennyezéssel nem terhelt) terület, park kialakítása.
Napelem parkok kialakítása a kopár, kedvező adottságú, déli kitétettségű domboldalakon	Magántőke, Ózd Város Önkormányzata, Magyar Állam	A jelenleg fás növényzettel nem borított északi dombok déli oldalain a település energiaszükségletét részben, vagy egészben kiszolgáló napelem telepek létesítése.
Téli-nyári sípálya kialakítása	Ózd Város Önkormányzata, magántőke	A mezőgazdasági hasznosításra, erdő telepítésére kevésbé alkalmas, kopár domboldalak egyikén téli és nyári használatra egyaránt alkalmas lesikló pálya kialakítása.

3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

3.1. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

A szegregációs folyamatok mérséklése, megszüntetése összetett, egymásra épülő intézkedésekből tevődik össze. A város anti-szegregációs tervének célja kettős: egyrészt a meglévő szegregátumok esetében a azok növekedésének megállítása, indokolt esetben a felszámolás elvégzése, másrészt új szegregált területek kialakulásának megelőzése, a jelenleg veszélyeztetett területek esetén a szegregátummá válás elkerülése.

A célok elérése érdekében az alábbi szempontokat figyelembe kell venni:

- a szegregátumok területén élő lakosság koncentrációjának oldása,
- az szegregátumokban élők lakhatási, szociális, munkaerő-piaci helyzetének javítása,
- társadalmi beilleszkedés segítése.

I. Lakókörnyezet helyzetének javítása

1.1. Lakhatási feltételek minőségi javítása

A lakhatási körülmények alapvetően meghatározzák a családok életminőségét, fejlődési lehetőségeit. A helyzetelemzés alapján megállapítható, hogy a szegregátumok területén élők esetében jellemző, hogy a lakhatási feltételek nem megfelelőek, magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. A területeken az önkormányzati jelentős számú lakással rendelkezik, melyek egy részének komfort fokozata, állapota nem megfelelő. A területeken lévő lakások döntő része rossz állapotú, felújításra szorul, illetve vannak olyan ingatlanok, melyek esetében csak a lebontás jelenthet megoldást, így az ott élők számára biztosítani szükséges a lakáshoz jutás feltételeit, melyek egyik eszköze a szociális bérlakások létesítése. A lakókörnyezet minőségét tovább befolyásolja az egyes területekre jellemző illegális személerakók jelenléte, amely komoly gondot jelent, s folyamatosan újratermelődnek, illetve az önkormányzatnak megoldandó feladat az elhagyatott, romos épületek felszámolása az egyes területeken.

Az intézkedés célja a lakosság lakhatásának megőrzése, a különböző igényű és élethelyzetű családok lakhatási feltételeinek segítése, a lakásállomány korszerűsítése, illetve a lakásállomány növelése. A szegregátumokban el kell kerülni a lakhatási körülmények további romlását, csökkenteni kell a jogcím nélküli használók és a kilakoltatással fenyegetettek számát, mindezt olyan eszközökkel, amelyek nem a tömeges átköltöztetést célozzák meg, hanem a jelenlegi helyzetet mérsékelik. Az szegregált területeken élők számára segíteni kell a saját lakókörnyezetük minőségi javulását; a lakások felújítását célzó szándékokat, a magasabb komfortfokozatú lakásba való költözés lehetőségét, amennyiben az igénylő vállalni tudja az azzal járó kötelezettségeket, terheket.

Beavatkozási javaslatok:

- A megtartásra javasolt lakásállomány komfortfokozatának és fizikai állapotának javítása, a szükséges infrastrukturális ellátottság kiépítése
- Lakókörnyezet rehabilitációja (városrehabilitációs programok indítása)
- Ösztönző, támogató programok kialakítása, indítása a magántulajdonban lévő lakások felújítása érdekében
- A bérbe adott önkormányzati lakások esetén a felújítási szándék ösztönzése (pl. lakbér fizetési kedvezmény)

- A lebontásra javasolt épületek esetében – az ott élő lakosság bevonásával – új bérlakások építése, vásárlása, megváltása
- Lakástulajdonhoz jutás segítése
- Az illegális személtalpok felszámolása az érintett területeken élők közreműködésével, konténerek kihelyezése

I. 2. A lakásfenntartás biztosításának segítése

A területen élő családok jelentős része nem képes, vagy nem tudja fizetni a lakásfenntartásához kapcsoló számlákat. Sok lakásban – annak ellenére, hogy az önkormányzat rendszeres lakásfenntartási támogatással segíti a rászorultakat – a fizetési kötelezettség miatt a közszolgáltató kikapcsolja a szolgáltatást, illetve az önkormányzati bérlakások esetén nem fizeti a bérleti díjat.

Beavatkozási javaslatok:

- Együttműködés a közszolgáltatókkal az előrefizetés (kártyás) közüzemi mérőórák alkalmazásának támogatása érdekében
- Hátralék miatti kilakoltatás veszélye esetén szociális munkások által segítségnyújtás a megoldás keresésében
- Adósságkezelő szolgáltatás

II. Közszolgáltatások fejlesztése, egészségügyi programok

II. 1. Szociális szolgáltatások elérésének javítása

A szegregáció oldása tekintetében a szociális ellátás, a szociális intézményrendszer fontos szerepet játszik, célcsoportja széleskörű, ellátást biztosít, gondoskodik többek a társadalom periferiájára szorult személyekről, a fiatalokról, az idősekről. A tervezett intézkedések célja, hogy a meglévő szolgáltatások fejlesztésével és az új intézmények létesítésével biztosítsa a különböző társadalmi csoportok magas színvonalú ellátásának feltételeit.

A gyermekek és a fiatalok esetében kiemelt hangsúlyt kell helyezni az együttműködési rendszer működtetésére a szülőkkel, az oktatási intézményekkel, védőnőnőkkel.

Beavatkozási javaslatok:

- szociális alapszolgáltatásokat, illetve szakosított ellátást biztosító intézmények fejlesztése (idősek otthona, szenvedélybetegek és hajléktalan személyek)
- új szociális alapszolgáltatás feltételeinek biztosítása (pszichiátriai betegek)
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtást szolgáló készülékek számának bővítése
- a meglévő működtetése mellett további Biztos Kezdet Gyerekház létesítése
- gyermekek átmeneti gondozását biztosító intézmények létrehozása (gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona)

II.2. Nevelési-oktatási intézmények fejlesztése

A szegregátum területén él a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek jelentős része. A kora gyermekkor fontos életkori szakasz, különösen a hátrányos helyzetű, köztük a roma gyerekek esetében, ahol kompenzálni lehet az otthoni hátrányokat, minél korábban szükséges esetben a szocializáció elkezdése. A kötelező óvodáztatás bevezetése ezt a célt szolgálja: a kora gyermekkor nevelés jelentős hatással van a gyermekek fejlődésére, itt alakulnak ki azok az alapok, készségek, amelyek befolyásolhatják az iskolai teljesítményüket.

Az oktatási intézményekben magas a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma, ezen belül a roma gyerekeké. Az oktatás területén segíteni kell ezeknek a tanulóknak az előmenetelét, ösztönözni, motiválni szükséges őket, hogy érezzék az iskolai végzettség megszerzésével járó előnyöket. A közoktatás eredményessége számos ponton állami beavatkozást igényel. Többek között ezeknek a gyerekeknek a tanítási folyamata eredményesebb, hatékonyabb lehetne kisebb tanulói létszámmal történő foglalkozás esetén. Szintén szükséges lenne speciális szakemberek alkalmazása, foglalkoztatása, mely jelen helyzetben nem minden intézetben megoldott. Kiemelten fontos a szülővel való kapcsolattartás, melyhez roma mentorok segítségét szükséges igénybe venni. Meg kell erősíteni a szocializációs és tanulási hátrányos kezelését szolgáló iskolai és iskolán kívüli támogató szolgáltatásokat (egész napos iskola, napközitthon, tanoda stb.), amelyek az otthoni tanulásra kevésbé alkalmas családi környezet helyett biztosítják a megfelelő feltételeket a felkészüléshez, illetve lehetőséget kell biztosítani a sporthoz, szabadidős tevékenységhez is. Az évismétlők számának csökkentésével, a tanulók rugalmas, személyre szólóan megtervezett támogatásával csökkenthető a lemorzsolódás.

Beavatkozási javaslatok:

- óvodai férőhelyek bővítése (Bánszállási óvoda esetében)
- önálló státuszú szakemberek biztosítása (gyógy- és fejlesztőpedagógus, logopédus, iskolapszichológus)
- Lépésről Lépésre Program helyi adaptálása
- családok bevonásával komplex programok megvalósítása
- hátrányos helyzetű tanulók, valamint az SNI gyerekek felzárkóztatásához szükséges taneszközök, játékok, segédanyagok biztosítása
- egyéni fejlesztések
- tanórán kívüli programok folyamatos biztosítása és bővítése a fejlesztéshez és a tehetséggondozáshoz kapcsolódóan
- alsó tagozaton teljes iskolaotthon ellátása
- Sajóvárkonyi és Táblai iskolák összevonása

II.3. Egészségügyi programok

A szegregátumok területén élők esetében fontos feladat a prevenció, melyet már az óvodás korú gyerekek esetében szükséges elkezdni. A prevenciós tevékenység keretében a saját, személyes egészség fontosságának felismerése, illetve annak tudatosítását segítő foglalkozások tartása. Az általános egészségszemlélet kialakítása mellett, foglalkozásokon érinteni kell többek között a higiénia, az egészséges életmódra nevelés kérdésköreit, a szülők partnerként történő bevonásával. Ehhez szakemberek bevonásával ki kell dolgozni az egészségfejlesztő programokat az óvodában, az általános iskolában egyaránt. Az általános iskolákban az egészségügyi felvilágosítás fontos feladat, különösen az alábbi témák esetében: káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, drog), tudatos családtervezése, a korai terhesség, illetve az egészséges terhességre való felkészülés. Az egészségügyi szűréseken való részvétel mindenki számára fontos, így a szegregátumok területén élők esetében is. A szűrések során esetleg még rejtett, tünetmentes betegségek felfedezésével időben történhet a gyógykezelés.

Beavatkozási javaslatok:

- prevenció, higiénés, egészséges életmódra nevelés az óvodákban és általános iskolákban
- felvilágosító előadások szervezése az általános iskolákban
- egészségügyi felvilágosítás eredményessége érdekében széleskörű összefogás az egészségügyi oktatás, szociális szféra, kiemelten a cigány kisebbségi önkormányzat közreműködésével

- egészségnapok szervezése

III. Munkaerő-piaci esélyek növelése

A foglalkoztatás bővítése a szegregátumok felszámolásának egyik legfontosabb feltétele. A szegregátumok lakónépességének foglalkoztatottság szintje alacsony, magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma. A munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás után a foglalkoztatáshoz szokott munkaképes korú romáknak több mint fele vesztette el munkahelyét, a biztos megélhetését. Az iskolázatlan és szakképzetlen romák számára az elsődleges munkaerőpiac kevés lehetőséget biztosít. A kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzet javítását a közfoglalkoztatási programok önállóan nem képesek biztosítani, illetve mindenképpen cél a szegregált területeken élők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, melynek egyik alapja a képzési programok, illetve képzéssel egybekötött komplex foglalkoztatási programok szervezése.

Beavatkozási javaslatok:

- az általános iskolai végzettség megszerzését biztosító felzárkóztató képzések
- az alapfokú iskolai végzettségre épülő, piacképes szakmák elsajátítása
- meglévő szociális szövetkezet tevékenységének bővítése
- tranzitfoglalkoztatási programok szervezése
- képzéssel egybekötött közfoglalkoztatás, „Munka+Tanulás” programok
- Munkahelyteremtő beruházások támogatása, a helyi befektetők ösztönzése
- Értékteremtő közfoglalkoztatási programok szervezése

IV. Közösségfejlesztés

A közösségi terek biztosítása hozzájárul ahhoz, hogy – főként a fiatalok – hasznosan tudják eltölteni a szabadidejüket, lehetőséget kell biztosítani, hogy az érdeklődésüknek megfelelően, illetve az otthonukban nem biztosított eszközöket igénybe tudják venni. Ezek közül kiemelkedő a sportolás feltételeinek biztosítása. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok számára a szabadidő többszörösen is jótékony hatású eszköz, a prevenció, megelőző szerep mellett a hátrányos kiegyenlítése, a hiányos feltételek pótlását is szolgálja.

Beavatkozási javaslatok:

- Közösségi szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése (művelődési ház felújítása)
- Ifjúsági és szabadidős programok szervezése, kiemelten a sporttevékenység területén

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

I. Lakókörnyezet helyzetének javítása						
Cél	Intézkedés	Beavatkozás felelőse(i)	Elvárt eredmények	Az intézkedés megvalósításával érintett szegregátumok	Célcsoport	Tervezett határidő
I.1. Lakhatási feltételek minőségi javítása	Szociális városrehabilitációs programok megvalósítása keretében (Hódoscsépány-Somsály és Sajóvárkony-Tábla településrészekén)	Ózd Város Önkormányzata	<ul style="list-style-type: none"> - Az alacsony státusz lakóterületeken lakáskörülmények minőségi javulása - lakókörnyezet rendbetételével az ott élők komfortérzetének növelése (közterek kialakítása) - közszolgáltatási intézmények színvonalának emelése (óvoda, iskola, művelődési ház) - javulnak a közlekedési feltételek (közutak felújítása, gyalogos- és kerékpáros közlekedés feltételeinek fejlesztése - közösségfejlesztési programok szervezésével a hátrányos helyzetűek társadalmi beilleszkedésének segítése 	1., 2., 3., 4.,14.	Az érintett szegregátumok területén élők	2016-2019.
	Az önkormányzat tulajdonában lévő lakás célú ingatlanok állapotának felmérése, áttekintése, intézkedési	Ózd Város Önkormányzata	<ul style="list-style-type: none"> - Az intézkedési terv feltérképezi az önkormányzati bérlakások jelen helyzetét, illetve megfogalmazza azokat 	Önkormányzati bérlakásokkal érintett szegregátumok – 1., 2., 4., 6., 7., 8.,	A szegregátumok területén önkormányzati bérlakásokban	2016.

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

	terv elkészítése		szükséges intézkedéseket (bontás, felújítás, állagmegőrzés), amelyek hozzájárulnak a komfort nélküli, avult ingatlanállomány felszámolásához	10., 14., 16.	élő családok	
	Mobilizációs program kialakítása, mobilizációs tervek készítése	Ózd Város Önkormányzata	- A szegregátum területén élők esetében a magasabb komfortfokozatú lakásokba történő költözés lehetőségének biztosításával az életkörülmények javulása - az idősek esetében a nyugdíjas házba történő beköltözés lehetőségének biztosítása	Valamennyi szegregátum	A szegregátumok területén önkormányzati bérlakásokban élő családok, idősek (különösen a 20, 21., szegregátumok esetében, ahol a legmagasabb arányban élnek)	2015. évtől folyamatosan
	Új bérlakások építése, vásárlása, megváltása	Ózd Város Önkormányzata	- a hátrányos helyzetű lakosság számára a minőségi lakáskörülmények megteremtése új bérlakások kialakításával	Valamennyi szegregátum	Elsősorban a szegregátumok területén kívül, hozzájárulva az integrációhoz	Pályázati lehetőség függvényében
	Támogató rendszer kiépítése a lakások felújításának ösztönzéséhez (pályázati programok, önkormányzati lakbér	Ózd Város Önkormányzata	- szegregátumok területén lévő lakások fizikai állapotának javulása	Valamennyi szegregátum	A nem megfelelő lakáskörülményekben élő családok	2016. évtől folyamatosan

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

	támogatással, az önkormányzat által létrehozott támogatási alappal)					
	Illegális szemétkerakók felszámolása, azok újratermelődésének megakadályozása	Ózd Város Önkormányzata, Roma Nemzetiségi Önkormányzat	- a szemétkerakók felszámolása hozzájárul az ott lakók higiénés körülményeinek javulásához	Valamennyi szegregátum	A szemétkerakók felszámolása az adott területen, az érintett problémás területen élő lakosság bevonásával.	2015. évtől folyamatosan
1.2. Lakásfenntartás biztosításának segítése	Közszolgáltatókkal való együttműködés keretében az előrefizetős (kártyás közüzemi mérőórák alkalmazása	Ózd Város Önkormányzata, közszolgáltatók	- kártyás közüzemi mérőórák alkalmazásával elkerülhető az eladósodás, a szolgáltatáshiányos lakások száma csökken. - az önkormányzat a lakásprogramok megvalósítása során figyelmet fordít, hogy a lakásokba ezek a mérőórák felszerelése megtörténjen	Valamennyi szegregátum	A fizetési problémával küszködő lakosság	2015. évtől folyamatosan
	Díjhátralékosok számára segítségnyújtás. adósságkezelő tanácsadás, részletfizetési programba történő bevonása az	Ózd Város Önkormányzata – Szociális Osztály	- a hátrányos helyzetű lakosság segítése, folyamatos nyomon követése, adósságkezelési szolgáltatás bevezetése annak érdekében, hogy elkerülhetővé váljon a kilakoltatás.	Valamennyi szegregátum	A fizetési problémával küszködő lakosság	2015. évtől folyamatosan

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

	érintetteknek, nyomonkövetés					
II. Közszolgáltatások fejlesztése, egészségügyi programok						
II.1. Szociális szolgáltatások elérésének javítása	Családsegítés épületeinek felújítása, akadálymentesítése	Ózd Város Önkormányzata	- a szociális ellátást biztosító intézmény felújítása minőségi szolgáltatás igénybevételét eredményezi.	Valamennyi szegregátum	Az szociális ellátási formát igénybevevők.	2016-2017.
	Pszichiátriai betegek nappali intézményének kialakítása	Ózd Város Önkormányzata	- a szociális ellátási rendszer bővítése, mely hozzájárul olyan betegek ellátásához, amely a városban hiányként jelentkezett.	Valamennyi szegregátum	A szegregátumok területén élő pszichiátriai betegek.	2016-2017.
	Szenvedélybetegek és hajléktalan személyek nappali ellátása épületének korszerűsítése	Ózd Város Önkormányzata	- a szociális ellátást biztosító intézmény felújítása minőségi szolgáltatás igénybevételét eredményezi.	Valamennyi szegregátum	A szegregátumok területén élő szenvedélybetegek.	2017-2019.
	Gyermekek átmeneti otthona létrehozása	Ózd Város Önkormányzata	- speciális segítséget nyújt a szociálisan, mentálisan teljesítőkéességük határára sodródott szülőknek, gyermeknek problémáik időben felismerésében, kezelésében.	Valamennyi szegregátum	Veszélyeztetett helyzetben lévő gyermek.	2018-2019.

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

	Családok átmeneti otthonának létrehozása	Ózd Város Önkormányzata	- az ideiglenesen lakhatási gondokkal küzdő családok számára lehetőség biztosítása a család egységének megtartására, és a szociális munka eszközeivel támogatni a családot önálló életvitelük megtartásában, vagy annak visszaállításában.	Valamennyi szegregátum	Átmenetileg otthontalanul maradt, veszélyeztető környezetből menekülő, családon belüli erőszak áldozatává vált gyermek és szülői illetve a válsághelyzetben a lévő várandós anya.	2016-2017.
	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtást szolgáló készülékek számának bővítése	Ózd Város Önkormányzata	- az egészségügyi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, főként időskorú személyek részére az önálló életvitel fenntartása melletti segítségnyújtás biztosítása krízishelyzetekben.	Az idősek által jellemzően lakott szegregátumok, 20., 21.	Otthonukban élő idős lakosság.	2016-2017.
II.2. Nevelési- oktatási intézmények fejlesztése	Óvoda, általános iskola intézményeinek felújítása	Ózd Város Önkormányzata	- az intézmények épületének minőségi javulása	1., 2., 3., 4, 6, 7, 8	Az érintett szegregátumok területén élő óvodás és iskoláskorú gyermekek	2016-2019.
	Önálló státuszú szakemberek	Klebelsberg Intézményfenntartó	- hátrányos helyzetű, illetve SNI	Az oktatás intézmény	Árpád Vezér Általános Iskola,	

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

	biztosítása (gyógy- és fejlesztőpedagógus, logopédus, iskolapszichológus)	tó Központ	tanulók tanulási nehézségeinek csökkentése	körzetéhez tartozó szegregátumok	Sajóvárkonyi Általános Iskola, Ózdi Apáczai Csere János Általános Iskola hátrányos helyzetű, illetve SNI tanulói	
	Lépésről Lépésre Program helyi adaptálása	Árpád Vezér Általános Iskola, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	- az egyenlő esélyek megteremtésének, az aktív, önirányításra és önálló döntésekre, egyéni és közösségi felelősségvállalásra képes, a demokrácia, a nyitott társadalom alapját képező magatartásformák, a személyes autonómia kialakításának segítése	Az oktatás intézmény körzetéhez tartozó szegregátumok	Árpád Vezér Általános Iskola hátrányos helyzetű, illetve SNI tanulói	
	Hátrányos helyzetű tanulók/SNI gyerekek felzárkóztatásához szükséges taneszközök, játékok, segédanyagok biztosítása	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	- hátrányos helyzetű/SNI gyerekek felzárkóztatásának segítése, a hátrányok kompenzálása	Valamennyi szegregátum	Az oktatási intézmények hátrányos helyzetű, illetve SNI tanulói	
	Egyéni fejlesztések	Ózdi Petőfi Sándor Általános Iskola	- a hátrányos helyzetű gyerekek esetén a hátrányok csökkentése, a tanulási előmenetelük segítése, a tanulási	Az oktatás intézmény körzetéhez tartozó szegregátumok	Ózdi Petőfi Sándor Általános Iskola hátrányos helyzetű tanulói	

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

			nehézségek kiküszöbölése			
	Tanórán kívüli programok körének bővítése	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, oktatási intézmények	- A tanulók tanulmányaihoz kapcsolódó ismeretek bővülése, kiegészítése, pótlása, a fiatalok kulturális-közösségi szocializációjának segítése.	Valamennyi szegregátum	Az oktatási intézmények hátrányos helyzetű tanulói	
	Eötvös József Program – Pedagógiai szakmai szolgáltató intézet fejlesztése	Türr István Képző és Kutató Intézet	- a közoktatási rendszer hátránykompenzációs hatásainak növelése, - hátrányos helyzetű csoportok lemorzsolódásának csökkentéséhez kapcsolódó támogató szolgáltatások biztosítása	Valamennyi szegregátum	Az oktatási intézmények hátrányos helyzetű tanulói	
II.3. Egészségügyi programok	Együttműködési rendszer kialakítása az egészségügy, oktatás, szociális területén, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat bevonásával	Egészségügyi, szociális és oktatási intézmények. Roma Nemzetiségi Önkormányzat	- az egészségügyi tanácsadások és a szűrések eredményességének és hatékonyságának növelése	Valamennyi szegregátum	A szegregátum területén élők	2016.
	Felvilágosító előadások szervezése	Egészségügyi, oktatási intézmények	- a tanulók mentálhigiénés és egészségügyi ismereteinek bővülése	Valamennyi szegregátum	Az oktatási intézmények tanulói	2016. évtől

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

III. Munkaerő-piaci esélyek növelése						
	Hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal	Türr István Képző és Kutató Intézet	- a munkanélküliek munkaerő-piacra történő segítése	Valamennyi szegregátum	Munkaerő-piacról kizorult álláskereső	
	A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok alap- és kulcskompetenciáinak fejlesztése	Türr István Képző és Kutató Intézet	- a hátrányos helyzetűek képességeinek, képzettségének javulása	Valamennyi szegregátum	Az alacsony iskolai végzettségű vagy iskolai végzettséggel nem rendelkező inaktív státuszú emberek	
	Munka+Tanulás programok	Türr István Képző és Kutató Intézet	a hátrányos helyzetűek képzettségének javulása foglalkoztatással egybekötően	Valamennyi szegregátum	Az alacsony iskolai végzettségű vagy iskolai végzettséggel nem rendelkező inaktív státuszú emberek	
	Tranzitfoglalkoztatási programok	Borsodi Tranzit foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft.	hátrányos helyzetű munkanélküliek piacképes szakmaszerzése	Valamennyi szegregátum	Az alacsony iskolai végzettségű vagy iskolai végzettséggel nem rendelkező inaktív státuszú emberek	
	Munkahelyteremtő beruházások támogatása, a helyi befektetők ösztönzése	Ózd Város Önkormányzata	meglévő munkahelyek megtartása mellett a jelenlegi, illetve új vállalkozások által	Valamennyi szegregátum	A munkaerő-piacról kizorult munkanélküliek	

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

			munkahelyek létrehozása			
	Értékteremtő közfoglalkoztatási programok szervezése	Ózd Város Önkormányzata	állástalan emberek visszavezetése a munka világába, lehetőség szerint az elsődleges munkaerő-piacra	Valamennyi szegregátum	A munkaerő-piacról kizorult munkanélküliek	
IV. Közösségfejlesztés						
	Ifjúsági és szabadidős programok szervezése, kiemelten a sporttevékenységek területén	Civil szervezetek, közösségi terek fenntartói	a fiatalok számára a szabadidő hasznos eltöltéséhez való hozzájárulás, a sportolási lehetőségek bővülése	Valamennyi szegregátum	A szegregátum területén élő fiataikorúak.	

3.2. A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések

A projektek megvalósítása során kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy azok diszkriminációs, szegregációs jelenséget ne okozzanak, ne sérüljön az esélyegyenlőség elve. A lakhatási feltételek biztosításánál az önkormányzat különösen figyel arra, hogy sem a szegregátumokban, sem a szegregátumokkal határos területeken új bérlakások kialakításával nem alakít ki új szegregátumot, illetve megelőzi a hátrányos helyzetű lakosok részarányának további emelkedését.

A projektek megvalósítása során a folyamatos kommunikáció biztosításával a város lakossága, ezen belül a szegregátumok területén élők információt, tájékoztatást kapnak a fejlesztési programokról.

Az önkormányzat az intézkedések megvalósítása során alkalmazza a korábban megalkotott dokumentumokban foglaltakat. Ezek közül kiemelendő a Helyi Esélyegyenlőségi Program, amely összefoglalja település feladatellátásához kapcsolódó különböző területek esélyegyenlőségi szempontok szerinti vizsgálatát, illetve az ehhez kapcsolódó feltételrendszer áttekintését.

Ózd Város közoktatási esélyegyenlőségi terve által megfogalmazott cél – az oktatási intézményeket érintő beavatkozások esetén érvényesítendő – , amely szerint város közoktatási intézményeiben a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók esélyegyenlőségének megvalósulását gátló tényezők a konkrét fejlesztési feladatok meghatározásával és végrehajtásával csökkenjenek, illetve megszűnjenek.

3.3. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

A szegregációs okok között a legfontosabbak közé tartozik az alacsony iskolai végzettség, a munkanélküliség, a nem megfelelő minőségű és komfortfokozatú lakhatási feltételek. A szegregátum területén élők helyzetén hosszú távon lehet segíteni, melyek túlmutatnak az önkormányzat lehetőségein. Egyes társadalmi csoportok esetében szemléletváltásra van szükség, amely hosszú távon érhetőek el, ezek elősegítése érdekében társadalmi, komplex programokra van szükség, a képzés, a foglalkoztatás, az egészségügy, a lakáskörülmények helyzetének javítása érdekében. Elengedhetetlen a széleskörű együttműködési rendszer kialakítása és folyamatos működtetése, hogy sikerrel tudjanak megvalósulni a hátrányos helyzetűekre vonatkozó programok, különösen az oktatás, szociális, egészségügy területet szükséges összefogni, melyhez a Roma Nemzetiségi Önkormányzat bevonása, közreműködése kiemelten fontos.

Fontos lenne, hogy a hátrányos helyzetűekre vonatkozó programok, intézmények létrejötte hosszú távon működhessen, mivel ezeknek a programoknak az eredménye túlmutat a pályázati időszakon, a továbbműködtetés biztosításához az önkormányzat anyagi lehetőségei szűkösek.

A szegregáció oldása érdekében támogatni szükséges minden olyan nem önkormányzati kezdeményezést is, amely hozzájárul ahhoz, hogy a hátrányos helyzetűek képzettségi, munkaerőpiaci helyzete.

4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1. Külső összefüggések

Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz

Ózd város hatályos településszerkezeti terve 124/2011. (V. 19.) számú képviselő-testületi határozattal jóváhagyva. Meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését. Ózd város hatályos helyi építési szabályzata és az annak mellékletét képező szabályozási terve (továbbiakban: HÉSZ) a 13/2014. (IX. 24.) számú önkormányzati rendelettel lett jóváhagyva. A településrendezési eszközök rendszeresen felülvizsgálatra, módosításra kerülnek, legutóbb a HÉSZ került módosításra 2014. szeptemberében.

A város jelenleg hatályos Településrendezési Tervét 1998-ban fogadta el az Önkormányzat, melyet az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. sz. törvény (Étv.) kötelező előírásai miatt az Önkormányzat 2009. évben felülvizsgált és annak módosítását 2011-ben fogadta el. A terv kiemelt célja, hogy az Önkormányzat a városrendezés sajátos eszközeivel is elősegítse a gazdasági – és a lakókörnyezet továbbfejlesztését, a város kistérségi központi szerepének további erősítését, beleértve a feltételek biztosítását a határon túli településekkel való közvetlenebb kapcsolat kiépítéséhez. Valamint az Integrált Városfejlesztési Stratégiában meghatározott szegregációs folyamatok újratermelődésének megakadályozása, a meglévők felszámolása.

A terv megalapozta egy helyi értékvédelmi rendelet megalkotását is azon területekre, amelyek magasabb szintű jogszabályok alapján védettséget ugyan nem élveznek, de helyi örökségvédelmi szempontból értékesek. A védettségre való törekvésnél, annak támogatásánál is figyelemmel kell lenni azonban arra, hogy a felhagyott ipari létesítmények esetében az Önkormányzat támogatja a megújulásra törekvést, az új munkahelyeket adó, városba illeszkedő létesítmények létrehozását.

Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítása során, az adott beavatkozások véglegesítése közben szükségessé válhat a tervezett célok és a rendezési terv, valamint a HÉSZ illeszkedésének újbóli összevetésére, illetve utóbbi dokumentumok szükség szerinti módosítására.

Illeszkedés a Településfejlesztési Konceptióhoz

Ózd Képviselőtestülete a 125/2010. (VII.27.) határozattal hagyta jóvá a város településfejlesztési koncepcióját.

A koncepció általános célkitűzései:

- A település rangjának, szerepkörének megtartása, erősítése.
- A település gazdasági fellendítése, a lakosság jövedelemszerző képességének javítása, területfejlesztéssel.
- Magasabb szintű közlekedési infrastruktúra kiépítése, a közlekedés forgalomtechnikai átszervezése.
- A komplex vízrendezés megvalósítása.
- A vonzó település megteremtése a minőségi életkörülmények, a lakhatás feltételeinek javításával, a települési értékvédelem és a fejlesztés eszközeivel.

- Szegregációs területek minőségi javítása.
- A település környezeti értékeinek megtartása, a környezeti terhelések csökkentése a fejlesztések koncentrált elhelyezésével, a települést terhelő, a fejlesztésekből adódó környezeti ártalmak korlátozásával.
- A település értékeinek és kultúrájának megőrzése és az ebben rejlő lehetőségek kihasználása.
- A település életminőségének megőrzése, javítása, a gazdasági alapok fenntartható fejlesztésével.
- A település népességmegtartó képességének növelése. Olyan helyi közösségek kialakítása, amelyek további társadalmi-gazdasági fejlesztések alapját képező vonzó vidéki életmódot hoznak létre.
- A kistérségi, településközi együttműködés erősítése.

A koncepció konkrét célkitűzései:

- Munkahelyteremtés, humánerő fejlesztése
- Településfejlesztés, települési környezet javítása, iparterületek megújítása
- Helyi gazdaság fejlesztése, szolgáltatások fejlesztése
- Közlekedés és az elérhetőség fejlesztése
- Környezetvédelmi fejlesztések
- Szociális körülmények javítása, a társadalom felzárkóztatása

További elérni kívánt fejlesztési elképzelések közé tartozik a versenyképesség javítása, a fenntarthatóság erősítése, a források hatékonyabb felhasználása. A fejlesztési területek által lehatárolt elérendő célokat három csoportba lehet összefoglalni, ezek a *gazdaság, a társadalom és a környezet*. A város és vonzáskörzetének célja tehát az, hogy ennek a három fő fejlesztési irányvonalnak az egyensúlyát megteremtse.

Ózd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiáját 118/KH/2008. (V.13.) számú határozattal fogadta el a Képviselőtestület.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában megfogalmazott fejlesztési célok és elképzelések összhangban vannak a város településfejlesztési koncepciójával, ahhoz illeszkednek. Az ITS és a településfejlesztési koncepció céljai közötti kapcsolatokat, koherenciát az alábbi ábra szemlélteti.

ITS célja	Gazdasági szerkezetváltás folytatása és iparterületek ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében	Városi imázs fejlesztése	Környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos városrehabilitáció	Városi közszolgáltatások és életterek fejlesztése	Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése
Településfejlesztési koncepció célja					
Munkahelyteremtés, humánerő fejlesztése					
Településfejlesztés, települési környezet javítása, iparterületek megújítása					
Helyi gazdaság fejlesztése, szolgáltatások fejlesztése Közlekedés és az elérhetőség fejlesztése					
Szociális körülmények javítása, a társadalom					

felzárkóztatása					
-----------------	--	--	--	--	--

A helyi esélyegyenlőségi programmal való összhang

Ózd város 2013 – 2018-ra szóló esélyegyenlőségi programját 2013-ban fogadta el a város képviselő testülete. A program alapvető célja, hogy biztosítsa a városban a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

A települési esélyegyenlőségi program elemzi Ózd városában élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A Program tartalmazza a célok megvalósításának forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését is.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden ózdi lakosnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Ózd Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Ezen célok figyelembevételével készült el az Integrált Településfejlesztési Stratégia is, mely teljes mértékben figyelembe veszi az Esélyegyenlőségi Program célkitűzéseit. Az ITS keretében az esélyegyenlőségi területről külön fejezet szól a település anti-szegregációs programjáról. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége pontban külön tematikus célként fogalmazza meg a mélyszegénységben élő roma és nem roma potenciális munkavállalók fokozatos visszavezetése a munka világába, a munkanélkülivé válás esélyének csökkentését, valamint a roma lakosság esélyegyenlőségét, társadalmi integrációját támogató szakemberállomány bővítését.

Az önkormányzat gazdasági programjával való összhang

Ózd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete az önkormányzat 2015-2019. évi Gazdasági Programját 88/2015. (IV.27.) számú határozattal fogadta el. A Képviselő-testület 2015-2019. időszakra szóló gazdasági programjának alapvető célkitűzése Ózd új arculatának megteremtése. A várost egy több lábon álló könnyűipari, mezőgazdasági központtá és turisztikai célállomássá kell fejleszteni, amiből a város minden lakója profitálhat akár közvetlenül, akár közvetetten. Emellett a gazdaság kereskedelmi oldalát is fejleszteni szükséges csakúgy, mint a kultúra és a sport területét.

A gazdasági program legfontosabb céljai:

1. A munkahelyek számának növelése, a foglalkoztatás javítása
2. Fiatalok helyben tartása, támogatásuk szélesítése

3. Helyi vállalkozók és termékek támogatása, fejlesztése
4. Intenzív turizmusfejlesztés
5. Több befektetés az oktatás, a kultúra és a sport területén
6. Bel-és külföldi befektetői tőke idevonása
7. A városban működő társadalmi szervezetek támogatása
8. Kommunikáció, városmarketing erősítése
9. Folyamatban lévő projektek befejezése és újak indítása
10. Közbiztonság és közrend erősítése
11. Ózd és a térség elérhetőségének javítása

Megállapítható, hogy Ózd Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott középtávú célok szorosan illeszkednek a város gazdasági programjához, annak célrendszeréhez. Az ITS és a gazdasági program céljai közötti kapcsolatokat, koherenciát az alábbi ábra szemlélteti.

ITS célja	Gazdasági szerkezetváltás folytatása és ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében	Városi imázs fejlesztése	Környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos város rehabilitáció	Városi közszolgáltatások és életterek fejlesztése	Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése
Gazdasági program célja					
A munkahelyek számának növelése, a foglalkoztatás javítása					
Fiatalok helyben tartása, támogatásuk szélesítése					
Helyi vállalkozók és termékek támogatása, fejlesztése					
Intenzív turizmusfejlesztés					
Több befektetés az oktatás, a kultúra és a sport területén					
Bel-és külföldi befektetői tőke idevonása					
A városban működő társadalmi szervezetek támogatása					
Kommunikáció, városmarketing erősítése					
Folyamatban lévő projektek befejezése és újak indítása					
Közbiztonság és közrend erősítése					
Ózd és a térség elérhetőségének javítása					

Illeszkedés a Rombauer Tervhez (Ózd és Térsége kitörési pontjainak bemutatása)

A Rombauer Terv egy önmagát újra definiáló térség kitörési pontjait mutatja be. Új elvek és célok mentén, a térség többi településével összefogva alakított ki több olyan programcsomagot, amely már rövid távon elindítja a térség felzárkóztatását a megyei és regionális foglalkoztatási és jövedelmi mutatóihoz.

Ózd város az új évtizedben újradefiniálja önmagát. Célja, hogy az örökségére, adottságaira támaszkodva, sikeres nemzetközi és hazai példákból ötletet merítve olyan teret és életminőséget adjon lakosainak, amely a hagyományt és a fejlődést egyszerre jeleníti meg.

A fenti cél elérése három kitörési ponton keresztül történik:

Ipari örökség bemutatása: Örökségvédelmi kiemelt program a vasgyár területén

Örökségvédelmi kiemelt program a vasgyár területén. A város közepén elhelyezkedő volt vasgyár területe Ózd múltjának és megújulásának egyik szimbóluma. A több mint 45 hektáros területen egyszerre megtalálható a múlt és a jelen gazdasága. Területének jelenlegi minimális hasznosítása olyan komplex területfejlesztési program megvalósítását teszi lehetővé, amely Közép-Európában egyedülálló bemutató-, kiállító és konferencia központként, valamint a kohászat építészeti elemeit megtartó közösségi térként funkcionálhat.

Mind közösségi, mind intézményi tekintetben egy új városközpont jön létre, amely a múlt örökségét egy élettel teli és mai közfunkciót ellátó térben mutatja be. Az ipari örökséghez tartozó Olvasó és Kaszinó az elmúlt években elsősorban Európai Unió forrásokból kívül – belül megújult, tartalommal töltődött meg. Az Olvasó térségi művelődési központ lett, míg a Kaszinó a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem kihelyezett képzésének otthona.

Zöld város koncepció megvalósítása

A város új arculatának és fenntartható működésének egyik legfontosabb eleme a közigazgatás, iskolák és óvodák, valamint a közmű rendszerek környezetbarát rekonstrukciója. A zöld technológiák alkalmazásával nemcsak a környezeti terhek csökkenéséhez, de a mindennapi élet minőségének javulásához járul hozzá úgy, hogy eközben munkahelyet teremt és környezettudatos szemléletet alakít ki. A cél, hogy környezetbarát iparágak honosodjanak meg a térségben, amely a kohász és bányász múlt után új alapokra helyezné a helyiek szemléletét a környezettudatos város rehabilitáció középtávú céljaival összhangban.

Ózd foglalkoztatási program – Roma foglalkoztatási mintaprogram

A város egyik legsürgetőbb, megoldásra váró feladata a munkanélküliség kezelése. A program a képzéstől a közfoglalkoztatásig olyan egymással összefüggő intézkedéseket mutat be, amely valós igényekre alapozott oktatást és hosszú távú munkahelyeket teremthet. A munkanélküliek bevonása az önkormányzati beruházásokba, a zöld város koncepcióhoz kapcsolódó erdő- és mezőgazdasági munkák elterjesztése olyan mintaként szolgálhatnak más települések számára is, amely a munkaerő-piac periferiájára szorultak számára is kiutat jelenthet.

A három kitörési pont összhangja a térségi foglalkoztatást, a helyi gazdaságfejlesztést és az életminőség látványos javulását teremti meg úgy, hogy a vállalkozások aktív bevonásával a magántőke számára is vonzóvá teszi a program egyes elemeit. Éppen ezért, a térség vonzóvá válik, a befektetések célpontjává válhat.

A Rombauer Terv célkitűzései erős korrelációt mutatnak az ITS-ben megfogalmazott középtávú célokkal, amelyet az alábbi ábra szemléltet.

ITS célja	Gazdasági szerkezetváltás folytatása és ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében	Városi imázs fejlesztése	Környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos város rehabilitáció	Városi közszolgáltatások és létférők fejlesztése	Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése
Rombauer terv célja					
Ipari örökség bemutatása					
Zöldváros koncepció					
Ózd foglalkoztatási program – Roma foglalkoztatási mintaprogram					

Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy 2014-2020 közötti időszakra vonatkozóan határozza meg Magyarország legfontosabb fejlesztéspolitikai céljait és elveit. A Koncepció a nemzeti fejlesztéspolitika és azzal egyenrangúan a területfejlesztési politika egészét foglalja keretbe. Két fő tematikai részből áll, amelyek egymással összhangban vannak:

- *ágazati fejlesztéspolitikai koncepció*: a szakpolitikai fejlesztési irányokat, prioritásokat rögzíti, megalapozva a 2014-2020 közötti szakterületi operatív programokat, országos fejlesztési szempontokat adva az ágazati stratégiák számára.
- *területi fejlesztéspolitikai koncepció*: az átfogó területpolitikai és területfejlesztési, vidékfejlesztési célkitűzéseket, prioritásokat, a beavatkozási térségtípusokat és azok fejlesztési irányait rögzíti, megalapozva a 2014-2020 közötti operatív programok térségi beavatkozásait és tartalmát, a területi fejlesztésekre irányuló operatív programokat, illetve a területi stratégiákat.

A Koncepció kialakítása nemzetstratégiai céljainkból indul ki, de mozgásterét a forrásokon és az EU szintű célokra keresztül meghatározzák az Európai Unió fejlesztés- és támogatáspolitikai keretét jelentő közösségi politikák. Ennek EU szintű stratégiai keretét az Európa 2020 stratégia képezi. A Koncepció jövőképében és célrendszerében illeszkedik a kiemelt nemzeti és nemzetgazdasági stratégiai tervdokumentumokhoz és kapcsolódik a szakpolitikai stratégiai tervdokumentumokhoz. Az OFTK országos célrendszerét és fejlesztéspolitikai feladatait szervesen kiegészítik a megyék területfejlesztési koncepciói és területfejlesztési programjai, melyeket az OFTK célkitűzéseire igazodva, a helyi, térségi fejlesztési igényeket és specifikumokat megjelenítve a megyei önkormányzatok állítanak össze.

Az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt fogalmaz meg.

- *Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés*
- *Népességi fordulat, egészséges és megújuló társadalom*
- *Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme*
- *Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet*

Az átfogó célok elérése érdekében az OFTK tizenkét, az átfogó célokénál egyenként jóval szűkebb tárgykörű specifikus célt tűz ki. E specifikus célok nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket ölelnek fel.

- *Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság:* A magyar gazdaság újra-pozicionálása, külpiazi és belpiazi pozícióinak visszaszerzése, erősítése. A nemzetstratégiai ágazatokra és erőforrásaink, értékeink fenntartható használatára alapozva gazdasági versenyképességünk növelése. Az importkiváltó gazdasági termelés ösztönzése.
- *Gyógyuló és gyógyító Magyarország, egészséges társadalom (egészség- és sportgazdaság):* A gyógyító és gyógyuló Magyarország megteremtése az egészségügyi szolgáltatások és ellátás, egészséges életmód, kiemelten a sport és az egészséges táplálkozás, valamint a rekreáció ösztönzésével
- *Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszer-termelés és ellátás:* A vidéki térségek népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása, ennek érdekében tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése, a sokszínű és életképes agrártermelés, az élelmezési és élelmiszerbiztonság, a vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése, a vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása.
- *Kreatív tudástársadalom, korszerű gyakorlati tudás, K+F+I:* A nemzeti kreatív képességeinkre, tudástőkénkre és tudáserőforrásainkra építő értékteremtés. Ennek érdekében az infó-kommunikációs háttér javítása, a gazdasági és társadalmi megújulást és a megélhetést biztosító képzési rendszer kialakítása, a fejlesztéseknek kedvező szellemi, innovációs környezet biztosítása, piacképes, szükség esetén mobil, egész életen át tartó tanulásra képes, kreatív, kezdeményező, fejlett munkakultúrájú munkaerő-piaci kínálat megteremtése.
- *Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom, romaintegráció:* a gyarapodó, szolidáris, felelős és összetartó, értékeit ismerő, értéktudatos társadalom és helyi közösségek kialakítása.
- *Jó állam: nemzeti közművek és közszolgáltatások, szolgáltató állam és biztonság:* A magyar közsféra hatékonyabb szerepvállalása a közjó, a munka, a rend, a biztonság, a tudás és a munka szolgálatában.
- *Nemzeti stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme:* A természeti erőforrásokkal való takarékos és hatékony gazdálkodás, a fenntartható energiagazdálkodás, a zöldgazdaság-fejlesztés. A stratégiai természeti erőforrások, a víz, a talaj, az ásványkincsek fenntartható használata. A biodiverzitás megőrzése, a természeti értékek védelme, a környezetminőség javítása, környezetbiztonság erősítése, a fenntartható életmód, fogyasztás és termelés elterjesztése, a környezettudatosság erősítése.
- *Az ország makroregionális gazdasági és térszerkezeti csomópont:* Az ország központi fekvéséből (Európa közepe) adódó fejlesztési potenciál kibontakoztatása, makroregionális csomóponti funkcióinak erősítése, a fenntarthatóság figyelembevételével.

- *Többközpontú növekedésünk motorjai: városok és gazdasági térségek:* A településhálózat egységes elvek alapján történő fejlesztése, a többszintű településhálózati kapcsolatok kiegyensúlyozott működtetése, korszerű várospolitika és városfejlesztés, városhálózati kapcsolatrendszer javítása, a térszerkezet funkcionális fejlesztése
- *Vidéki térségek értékalapú felemelése:* A vidéki térségek táji és közösségi értékeire, természeti erőforrásaira, épített örökségi értékeire alapozott fejlesztése, a speciális térségi vidékfejlesztési problémák kezelése, az elmaradott vidéki térségek felzárkóztatása, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása, a foglalkoztatás növelése a hátrányos helyzetű vidéki térségekben.
- *Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság és egyenlő létfeltételek az ország egész területén:* A leszakadó, hátrányos helyzetű térségek, külső és belső perifériák fejlesztése, az eddigieknél sokszínűbb eszközök alkalmazásával, például speciális gazdaságpolitikai eszközökkel, saját meglévő társadalmi és gazdasági erőforrásaik kibontakoztatásával, valamint a közszolgáltatásokhoz, a tudáshoz, a közművelődéshez, az értékekhez való hozzáférés biztosítása, elérhetővé tételével
- *Elérhetőség és mobilitás megújuló rendszere:* Helyi szinten a hatékony és fenntartható városon belüli, illetve a város és vonzáskörzete közötti mobilitás biztosítása, térségi szinten a foglalkoztatási központok elérhetőségének biztosítása, országos szinten a többközpontú fejlődés elve alapján a centralizáltság oldása, a transzverzális kapcsolatok erősítése, hazánk erősen differenciált településhálózatának figyelembe vétele a hagyományostól eltérő megoldások alkalmazásával.

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió és Ózd Integrált Településfejlesztési Stratégiája az alábbi célok esetében mutat erőteljes kapcsolódásokat.

ITS célja	Gazdasági szerkezetváltás folytatása és ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében	Városi imázs fejlesztése	Környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos város rehabilitáció	Városi közszolgáltatások és életterek fejlesztése	Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése
Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió specifikus céljai					
Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság					
Gyógyuló és gyógyító Magyarország, egészséges társadalom					
Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszer-termelés és ellátás					
Kreatív tudástársadalom, korszerű gyakorlati tudás, K+F+I					
Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom, romaintegráció					
Jó állam					

Nemzeti stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme					
Az ország makroregionális gazdasági és térszerkezeti csomópont					
Többközpontú növekedésünk motorjai: városok és gazdasági térségek					
Vidéki térségek értékalapú felemelése					
Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság és egyenlő létfeltételek az ország egész területén					
Elérhetőség és mobilitás megújuló rendszere					

Borsod-Abaúj-Zemplén megye területfejlesztési koncepciója (2014-2020)

Borsod-Abaúj-Zemplén megye 2014-ben elfogadott területfejlesztési koncepciója 5 átfogó és 6 stratégiai célt jelöl ki.

Az átfogó célok között szerepel:

1. A foglalkoztatás bővítése
2. A gazdaság teljesítő képességének javítása
3. A társadalom alkalmazkodó képességének javítása
4. A térségi együttműködések ösztönzése
5. A természeti és kulturális erőforrások hatékonyabb és fenntartható hasznosítása

Mivel a koherencia vizsgálatot elsősorban a stratégiai célok szintjén érdemes vizsgálni, a megyei fejlesztési koncepció stratégiai céljainak részletesebben ismertetjük.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye területfejlesztési koncepciójának stratégiai céljai:

- Gazdasági versenyképesség javítása, munkahelyteremtés és innovációs tevékenységek ösztönzése: technológiai park, high-tech zóna létrehozása. A megye három kiemelt, jelentős foglalkoztatási potenciált magában foglaló térségében szükséges a térségi gazdasági versenyelőnyök kihasználásnak ösztönzése (Borsodi tengely térsége: Mezőkövesd-Tiszaújváros-Miskolc-Kazincbarcika-Ózd térsége, Zemplén és Tokaj-hegylja, Abaúj-Cserhát térség). Gazdaságfejlesztés finanszírozási rendszerének megújítása, a megyében a gazdaság fejlődése szempontjából preferált térségekben és ágazatokban összehangolt különféle pénzügyi ösztönzők nyújtása. Gazdaságfejlesztést ösztönző intézményrendszer kialakítása, a gazdaságfejlesztést támogató megyei intézményrendszernek a vállalkozások igényeit jobban kiszolgáló és stabil működés megteremtése a megye egész területén. Logisztikai bázis fejlesztése. A transznacionális áruforgalom kiszolgálására építő logisztikai centrumok kialakítása. A vállalkozások versenyképességét támogató információs technológiai fejlesztések megvalósításához szükséges informatikai infrastruktúra szűk keresztmetszeteinek feloldása. A szlovák-magyar gazdasági együttműködés fejlesztése.
- Helyi társadalom munkaerőpiaci igényekhez történő alkalmazkodó képességének javítása: A gazdaság igényeire, piaci kihívásokra rugalmasan reagáló képzési, szakképzési rendszer működtetése. Leszakadó csoportok felzárkóztatása. Egészségi állapot javítást szolgáló

programok és intézményrendszeri fejlesztések. Szociális ellátási kapacitás bővítése és újszerű megoldások alkalmazása. Határ menti társadalmi kapcsolatok javítása.

- A munkaerőpiaci központok elérhetőségének javítása: Miskolc vasúti elérhetőségének javítása. A megyén belüli, elővárosi jellegű közösségi közlekedés fejlesztése. Ózdon és Mezőkövesden intermodális személyszállítási központ kialakítása, Szerencs és Sátoraljaújhely között a vasútvonal villamosítása, az állomások és megállóhelyek, valamint az utas-kiszolgáló rendszerek korszerűsítése. Sátoraljaújhelyen a vasúti közlekedés fejlesztése, valamint a mezőzombori deltaág helyreállítása a térség kelet-nyugati vasúti elérhetőségének javítása érdekében. Rugalmasan működő integrált (helyközi és helyi) közösségi közlekedési megoldások alkalmazása a kistépülések és a munkaerő-piaci központok elérhetőségének javítása érdekében. A határon átnyúló közlekedési útvonalak fejlesztése. A megyei főutak hálózatának továbbfejlesztése. A megyei mellékutak karbantartása, fejlesztése és korszerűsítése. Új térségi jelentőségű közúti közlekedési kapcsolatok (mellékutak) létesítése Szlovákia irányába. A kerékpáros közlekedés infrastruktúrájának fejlesztése.
- Az egyedi természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása: Természeti és kulturális örökségtételek turisztikai célú fenntartható hasznosítása. Zöldség- és gyümölcsstermesztés, állattenyésztés, valamint a helyi, tájjellegű élelmiszeripari termékek kisipari előállítása, hűtőházak és elsődleges feldolgozók létesítése, öntözés támogatása. Felszín alatt található nyersanyagok energetikai célú fenntartható hasznosítása.
- Az energia megújuló forrásokból történő előállításának és helyi felhasználásának ösztönzése: A megújuló energiaforrások hasznosítása a térségi decentralizált energiatermelő, tároló, elosztó és integráló rendszerek létrehozásával, amely egyszerre segíti a nagyobb intézmények, ipari területeken koncentrálódó vállalkozások, illetve távfűtőművek energiaköltségeinek csökkentését, valamint - különösen a biomassa alapú fűtési célú energiatermelés esetén - a helyi foglalkoztatás bővítését és az energiára fordított jövedelmek helyben tartását. A kiemelten fontos gazdasági központokban a hatékony és olcsó energia eléréséhez szükséges energetikai beruházások megvalósítása. Az energiafogyasztás csökkentésének és a megújuló energiaforrások alkalmazásának ösztönzése a lakosság, az intézmények és a vállalkozások körében, illetve az energiaveszteség minimalizálása a fogyasztó és termelő rendszereknél.
- Környezeti állapot és környezetbiztonság javítása: A megyében keletkezett, elsősorban ipari hulladék újrahasznosítási arányának növelése érdekében az érintett szereplők együttműködésével a hulladék-hasznosítási és az ipari ökoszisztéma rendszerek (pl. szelektív gyűjtés) fejlesztése (minden termékkörre, pl. üveg), illetve célszerűen a lerakók és hulladékkezelők közelben lévő energetikai és vegyipari (metanol) célú hasznosítása. A megyén átfolyó jelentősebb folyók mentén (Tisza, Hernád, Sajó, Takta, Bodrog), valamint a hegyvidéki vízfolyásoknál ár- és belvízvédelemi beavatkozások megvalósítása együttműködve a szomszédos térségek hatóságaival, kiemelten a Tisza mentén. A települési környezet minőségének javítása, különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok által lakott lakókönyezeti területeken. Miskolcon és a nagyobb városokban (Ózd, Kazincbarcika, Mezőköved, Sátoraljaújhely, Szerencs, Sárospatak, Encs, Sajószentpéter) a szén-dioxid kibocsátás csökkentése és a biztonságos közlekedés érdekében a kerékpáros közlekedés-rendszerek további fejlesztése. Kistépülések természet-közeli szennyvízkezelési programjának folytatása, az egészséges ivóvíz biztosítása érdekében az ivóvízbázisok védelme, vízminőség javítása. Táj-rehabilitáció, természetvédelem és a szennyezett területek kármentesítése a megye iparosodott vidékein. A szennyezett területek kármentesítése

elsősorban Miskolc ipari telepein, Kazincbarcika, Tiszaújváros, Ózd térségében kiemelt feladat. Illegális hulladéklerakók teljes körű felszámolása, kialakulásuk megakadályozása. Táj-rehabilitáció megvalósítása a bányászat és az ipar által létrehozott tájsebekkel sújtott térségekben (Miskolc - Kazincbarcika – Edelény - Rudabánya térségében, illetve Ózd környezetében és Bükkábrány térségében). A megye biológiai sokféleségének, így ritka növényfajai és állatfajai életterének, élőhelyének megóvása. Tokaj-hegyalján a világörökségi kultúrtáj magterületének kibővítése.

Területi célok az alábbi térségekre kerültek megfogalmazásra:

- Borsodi tengely: Miskolc, Tiszaújváros, Kazincbarcika térsége és Ózd térsége
- Mezőkövesd-Tiszaújváros térsége
- Tokaj-Hegyalja-Zemplén térsége és kapcsolódóan a Taktaköz és a Bodroghöz sajátos kezelése
- Abaúj-Cserehát
- Miskolc, mint high-tech kutatás-fejlesztési-innovációs zóna
- Szlovák-magyar határon átnyúló együttműködések

Az ITS célrendszere összhangban áll a megyei koncepció átfogó és stratégiai céljaival. A két stratégiai dokumentum célrendszerének kapcsolódási pontjait az alábbi ábra szemlélteti.

ITS célja	Gazdasági szerkezetváltás folytatása és ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében	Városi imázs fejlesztése	Környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos város rehabilitáció	Városi közszolgáltatások és életterek fejlesztése	Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése
Borsod-Abaúj-Zemplén megyei területfejlesztési koncepció stratégiai célja					
Gazdasági versenyképesség javítása, munkahelyteremtés és innovációs tevékenységek ösztönzése					
Helyi társadalom munkaerőpiaci igényekhez történő alkalmazkodó képességének javítása					
A munkaerőpiaci központok elérhetőségének javítása					
Az egyedi természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása					
Az energia megújuló forrásokból történő előállításának és helyi felhasználásának ösztönzése					
Környezeti állapot és környezetbiztonság javítása					

Illeszkedés az EU tematikus célkitűzéseire

Az EU 2020 stratégia sikeres megvalósításában a városoknak kiemelkedő szerep jut. A jövőbeni kohéziós politika célul tűzi ki az integrált városszervezés ösztönzését, amely elősegíti a fenntartható városfejlesztést, s ezzel erősíti a városok kohéziós politikában betöltött szerepét. Alapvetően fogalmazódik meg, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapnak olyan integrált stratégiákat kell támogatnia a fenntartható városfejlesztés érdekében, amely célul tűzi ki a várostérségeket érintő gazdasági, környezeti, éghajlattal összefüggő és társadalmi problémák kezelését.

Az elv jelentése kétszeres: egyrészt kimondja, hogy a forrásokat integrált módon kell koncentrálni a városfejlesztési kihívásokkal küzdő területekre, másrészt, hogy az ERFA által támogatott városfejlesztési projekteket integrálni kell az operatív programok tágabb céljai közé.

Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó EU stratégiához, illetve az egyes alapok célkitűzéseihöz, többek között a gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz történő hozzájárulás érdekében minden egyes európai strukturális és beruházási alap a következő tematikus célkitűzéseket támogatja:

- (1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
- (2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
- (3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és aqvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
- (4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
- (5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és -kezelés előmozdítása;
- (6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
- (7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
- (8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
- (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
- (10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
- (11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

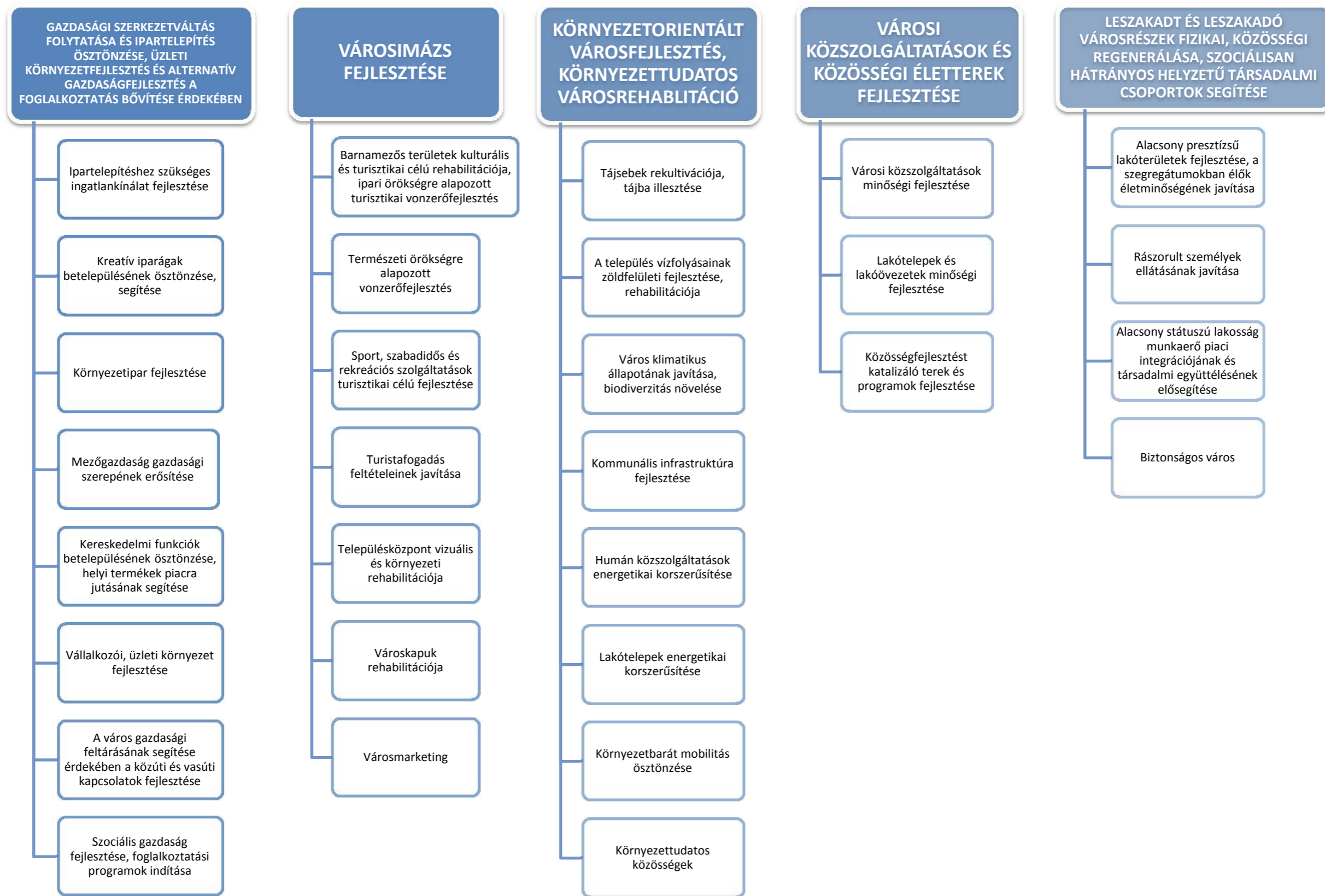
Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Az ITS célrendszere összhangban áll az EU 2020 céljaival. A két stratégiai dokumentum célrendszerének kapcsolódási pontjait az alábbi ábra szemlélteti.

ITS célja	Gazdasági szerkezetváltás folytatása és ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében	Városi imázs fejlesztése	Környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos város rehabilitáció	Városi közszolgáltatások és életerek fejlesztése	Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése
Az EU 2020 stratégia célkitűzései					
A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése					
Az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása					
A kvv-k, a mezőgazdasági, illetve a halászati és aqvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése					
Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban					
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat-megelőzés és - kezelés előmozdítása					
A környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása					
A fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban					
A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása					
A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem					
Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében					
A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás					

4.2. Belső összefüggések

Ózd Integrált településfejlesztési Stratégiájának belső összefüggéseit az alábbi ábra mutatja be. Az ábrán a középtávú városi célok és a fejlesztési prioritások közötti kapcsolatok láthatóak.

5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A kockázatok azonosítása azok időben történő felismerését és kezelését egyaránt segítik. Az érdekellentétek kezelését, az érdekek harmonizálását, a hatékonyság növelését és a forrásfelhasználás optimalizálását a partnerség - mint horizontális elv – mentén célszerű kezelni elsődlegesen.

A stratégia megvalósíthatóságát veszélyeztető fő kockázatok feltárására a kockázatelemzés módszerét használjuk. A kockázatelemzés célja a kockázatok beazonosítása, elkerülése, hatásainak mérséklése. A fejezet azokat a kockázatok, történéseket, eseményeket tartalmazza, melyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését, megvalósulását veszélyezteti. Annak érdekében azonban, hogy a kockázatok elemzése a stratégia megvalósítását ténylegesen, hatékonyan segítse, a megvalósulást esetlegesen akadályozó tényezők mellett a bekövetkezésük valószínűségét csökkentő intézkedésekkel, valamint a potenciális bekövetkezések esetére tervezett intézkedésekkel is kalkulálunk.

A monitoring folyamatnak fontos szerepe van a kockázatok felismerése és a kezelése kapcsán. Az alábbiakban elsősorban azokat a kockázatok ismertetjük, melyek stratégiai szinten, illetve több projekt vonatkozásában, a projektek életciklusa alatt jelentkezhetnek. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósíthatóságának kockázatait három fő csoportba soroltuk:

- **Előkészítéshez kapcsolódó kockázatok:** a legfontosabb előkészítéshez kapcsolódó kockázatot az jelenti, hogy az ITS kidolgozása a 2014-2020-as operatív programok elfogadásával párhuzamosan zajlik, így a tervezési környezet folyamatosan változik. A kockázat kiküszöbölése érdekében folyamatos egyeztetések, szakértői konzultációk szükségesek az előkészítés fázisában, az OP elfogadását követően pedig aktualizálni szükséges a dokumentumokat.
- **Megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok:** a megvalósítás legfőbb kockázatait a tervezett projektek megvalósításával kapcsolatos pénzügyi, jogi, műszaki, társadalmi nehézségek jelenthetik, amelyek megfelelő előkészítési, tervezési tevékenységgel jelentősen csökkenthetőek.
- **Fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok:** a tervezés és megvalósítás mellett kiemelt figyelmet kell fordítani az elért eredmények fenntartására, amelynek a kockázatait a monitoring tevékenység egyértelműen csökkentheti.

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége	Hatása	A hatás szöveges leírása	Kockázatkezelés módja
Előkészítéshez kapcsolódó kockázatok				
Folyamatosan változó tervezési környezet (OP változása)	magas	jelentős	A TOP már elfogadásra került, azonban a hozzá kapcsolódó pályázati feltételrendszer még nem ismert. Egyes OP-k még egyeztetés és elfogadás alatt állnak.	Módosítások folyamatos nyomon követése, az illeszkedés vizsgálata az elfogadott dokumentumok ismeretében.
Intézményrendszer, szervezeti keretek változása	magas	jelentős	Az intézményrendszer szervezeti struktúrája kialakulóban van. A megfelelő szaktudással és tapasztalattal rendelkező munkatársak híján a tervezett fejlesztések megvalósítása jelentős csúszást eredményezhet.	Változások nyomon követése, a hazai tervezési intézményrendszer végleges kereteinek kialakulását követően a helyi menedzsment rendszer megerősítése.
Megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok				
Projektek előkészítésének elhúzódása	közepes	közepes	Projektek jelentős részénél az előkészítési költségek részben vagy teljes egészében támogathatóak. A pályázatok beadásának rövid határideje nem mindig teszi lehetővé az előkészítések átgondolását, pontos tervezését.	Projekttervek előkészítése még a pályázati kiírások megjelenése előtt (előzetes megvalósíthatósági tanulmányok, engedélyes tervek elkészítése)
Projekteknel közbeszerzetés elhúzódása miatt a határidők tarthatóságának kockázata	közepes	közepes	A közbeszerzési eljárások nemcsak jelentős időcsúszást eredményezhetnek a kivitelezésben, hanem problémát jelenthetnek a fejlesztéseket finanszírozó pályázati források lehívása során is.	Jól előkészített közbeszerzési folyamatok – kiszámítható időbeli ütemezés
Projektek ütemezésének	közepes	közepes	A projektek-elsősorban az építési jellegű projektelemek-gyakran csúszást	Kivitelező körütekintő kiválasztása, szerződésekben megfelelő jogi

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

csúszása kivitelező hibájából			szenvednek a kivitelezés során, amely a további ráépülő elemek időbeli ütemezését is befolyásolhatja.	eszközök (biztosítékok, garancia-vállalás, stb.) beépítése; Műszaki ellenőrzésre vonatkozó közbeszerzések körültekintő lefolytatása - megfelelő referenciák.
Hatósági engedélyek megszerzésének esetleges elhúzódása	közepes	közepes	Az engedélyezési eljárások változása és az érintett hatóságok változása miatt az egyes engedélyek kiadása csúszhat.	A tervezés során megfelelő szintű és gyakoriságú egyeztetés, projektek tervezésénél a szükséges hatósági engedélyeztetéshez szükséges idő megfelelő megtervezése.
A tervezett projektek megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	közepes	közepes	A fejlesztések költségei a tervezés fázisában még nem ismertek, számos esetben nem részletes projekt elképzelések alapján készültek. Az alultervezett költségek a fejlesztések elmaradásához, csökkentett műszaki tartalommal való megvalósításához vezethetnek.	Részletes műszaki tervek alapján valós tervezői költségvetések készítése
A kivitelezés során előre nem látható műszaki problémák jelentkezése	közepes	közepes	„Havaria” minden jelentős elsősorban építési jellegű fejlesztés esetén felmerülhet	A tervek elkészítésekor az érintett épületek és közterületek állapotának alapos felmérése
Fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok				
Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	jelentős	A megvalósulást mérő indikátor vállalások nem teljesülnek.	Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása a projekt tervezése során illetve a folyamatos kontroll.
Alacsony szintű lakossági elégedettség	alacsony	közepes	Az elkészült fejlesztés a lakosság részéről nem elfogadható.	Lakosság bevonása és folyamatos tájékoztatása az előkészítés és megvalósítási folyamat valamennyi szakaszában.

Ózd
AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Fenntartási költségek jelentős növekedése	közepes	közepes	A fejlesztés megvalósítása támogatásból finanszírozott, de a fenntartás jelentős költségeket jelent a kedvezményezett számára	Kalkuláció a projekt tervezésekor a reális fenntartási költségekre, korszerű, energetikailag hatékony technológiák alkalmazása, környezettudatos, szemléletformálás.
---	---------	---------	---	--

6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMONKÖVETÉSE

6.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem fejlesztési beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Vállalkozásfejlesztési program

A kis és középvállalkozások versenyképességének javítása érdekében (és ezáltal a foglalkoztatásban betöltött szerepük növelése érdekében) szükséges a vállalkozások menedzsment képességének, vállalkozói, üzleti készségek fejlesztése, valamint a vállalkozói tapasztalatszerzés elősegítése. Kiemelt terület továbbá a vállalkozóvá válás támogatása az inaktívak és a munkanélküliek körében. A vállalkozóvá válás támogatása mellett fontos szempont, hogy élet és piacképes vállalkozások jöjjenek létre a térségben.

- ⇒ Vállalkozói együttműködések ösztönzése, klaszteresedés elmozdulásának támogatása
- ⇒ Vállalkozóvá válás támogatása: Vállalkozói ismeretek képzése, kezdő vállalkozások inkubációja.
- ⇒ Vállalkozói kultúra fejlesztése: a vállalkozói ismeretek, vállalkozói készségek, kompetenciák fejlesztése, a vállalkozások menedzsment és üzleti képességének javítása képzési programokkal.

Humán erőforrás fejlesztési program

A helyi gazdaságot és a potenciális befektetői igényeket kiszolgáló humán erőforrás biztosítása kiemelt célja az önkormányzat gazdaságfejlesztési tevékenységének. A szakképzettség növelésére a speciális munkaerőpiaci csoportok esetében (pályakezdők, fiatalok, anyák, idősek, hátrányos helyzetűek) különös figyelmet szükséges fordítani. Lényeges továbbá olyan képzéseknek a támogatása (szakmai képzés, továbbképzés, készségfejlesztés, felkészítés a munka világára), amely a városi humán erőforrás tartós munkaerőpiaci integrációját segíti, illetve a helyi gazdasági igényeket kiszolgálja. Ezen belül a munkavállalói képzések támogatása, a munkaerőpiaci kulcskompetenciák fejlesztése (pl. idegen nyelvi, informatikai, vállalkozói ismeretek stb.), átképzési, felnőttképzési és szakképzési programok indítására kerül sor, amely háttere a társadalmi versenyképesség javításának. Szintén kulcsterület a hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának érdekében, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok alap- és kulcskompetenciáik fejlesztése. Ebben lényeges szerepe van a képzéssel egybekötött közfoglalkoztatási programok indításának. A hátrányos helyzetű csoportok körében szükséges a munkába álláshoz szükséges kompetenciák elsajátításának támogatása, mentális problémáiknak koncentrált kezelése, a szocializációs háttér stabilizálása, a tehetséges gyerekek kiemelése.

Beavatkozási területek:

- ⇒ Képzéssel egybekötött közfoglalkoztatás. „Munka+Tanulás” programok: A résztvevők – jellemzően mezőgazdasági és építőipari területeken – hasznosítható tudásra tehetnek szert annak érdekében, hogy a közfoglalkoztatás keretében értékteremtő munkát végezzenek, és megalapozzák szakmai tudásukat az elsődleges munkaerő-piacon való elhelyezkedéshez.

- ⇒ A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása: A hátrányos helyzetű álláskereső munkaező-piacra való belépésének segítése, komplex, személyre szabott, a helyi munkaező-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal.
- ⇒ Aktívan a munkáért: A foglalkoztatást megelőző szakmai/foglalkoztathatósági képzés feltételeinek megteremtésével és megvalósításával támogatja a képzést sikeresen elvégzők elsődleges munkaező-piaci elhelyezkedését.
- ⇒ Aktívan a tudásért: A leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoportok támogatása, alap- és kulcskompetenciáik fejlesztése.
- ⇒ Foglalkoztatási szövetkezet létrehozásának és működésének támogatása: A foglalkoztatási szövetkezetekhez tagként csatlakozó hátrányos helyzetű munkanélküliek foglalkoztathatóságának elősegítése, felkészítve a célcsoportot a szövetkezeti alapelveknek megfelelő együttműködésre, a szövetkezésben való szerepvállalásra.
- ⇒ A városi szegregátumokban komplex felzárkózást segítő programok indítása: A szegregátumokban élők foglalkoztatási helyzetének, képzettségének, lakhatási körülményeinek javítása szocializációt elősegítő közösségi szolgáltatások biztosítása.
- ⇒ Komplex foglalkoztatási projekt pályakezdők részére: Szakmával rendelkező, középiskolai tanulmányait befejező pályakezdők számára lehetőséget adni arra, hogy szakmai, illetve munkatapasztalatot szerezzenek potenciális munkáltatóknál. Szakmával nem rendelkező középiskolai tanulmányait befejező pályakezdők számára tranzit jelleggel lehetőséget nyújtunk szakma elsajátítására, illetve arra is, hogy szakmai, illetve munkatapasztalatot szerezzenek potenciális munkáltatóknál. A projekt keretén belül digitális fejlesztést, illetve idegen nyelvi fejlesztést teszünk lehetővé a projektrésztvevők számára.
- ⇒ Tranzitfoglalkoztatás Ózdon: A projekt általános célja, hogy az ózdi kistérségben élő hátrányos helyzetű munkanélküli emberek piacképes szakmát sajátítsanak el és tartósan munkába álljanak. A projekt munkahelyi és társadalmi beilleszkedésüket elősegítse, valamint emelje a város és kistérség foglalkoztatottsági szintjét és népességmegtartó képességét. A program közvetlen célja, foglalkoztatási jogviszony közben a helyi igényekre és keresletre épülő, kétféle szakmában indított, gyakorlatorientált OKJ-s szakma megszerzése 24 (2 x 12) fő munkanélküli számára. Kulcsfontosságú a résztvevők folyamatos mentorálása, pszichoszociális problémáinak megoldása, melynek célja minden olyan akadályozó tényező elhárítása, amely a képzést, munkába helyezést és munkában tartást negatívan befolyásolhatja.

Városmarketing program

Ózd esetében különösen lényeges, hogy egy tudatos és komplex városmarketing szemlélet bontakozzon ki, amely gerjesztheti a város újra pozicionálását. A komplex városmarketing program legfőbb célcsoportjai Ózd esetében a potenciális befektetők, a turisták és a helyi lakosok. A városmarketing fontosságát egyértelműen jelzi, hogy a középtávú városi célok egyik prioritása a városmarketing tevékenység fejlesztése. A városmarketing program négy beavatkozási területet céloz meg:

- ⇒ Városmarketing stratégia készítése, települési brand építése: A komplex városmarketing program elindításának előfeltétele egy egységes városmarketing stratégia kialakítása, amely összeköti és egységes mederbe tereli a város különböző szereplőinek marketing tevékenységét. A városmarketing stratégia egyik eredménye a települési brand megszületése, illetve a hozzá kapcsolódó arculattervezés. Mindez előfeltétele, hogy a város kommunikációs tevékenysége egységes szemlélet és szerkezet mellett haladjon.

- ⇒ Befektetés-ösztönzési program: A befektetés-ösztönzési program célja, hogy potenciális hazai és nemzetközi befektetőket szólítson meg Ózd. Ehhez megfelelő kommunikációs felületekre, anyagokra és promóciós aktivitásra van szükség. A befektetés-ösztönzési program a város aktív nyitását erősíti.
- ⇒ Turizmusmarketing program: A turizmusmarketing program keretében a legfontosabb cél a promóciós eszközrendszer kialakítása, információs felületek létrehozása. Másrészt rendkívül nagy figyelmet kell koncentrálni a promóciós tevékenységre, a városnak jelen kell lennie első lépésként a belföldi piacokon. A legnagyobb költségeket és a legtöbb energiát erre a tevékenységre szükséges fordítani.
- ⇒ Patrióta program: Olyan közösségfejlesztő programok generálása, amelyek a helyi identitás erősítését, a lokálpatriotizmus terjedését segítik.

Környezettudatos város program

A város környezeti állapotának javítása nem csak infrastrukturális beruházásokon keresztül realizálható. Szükséges olyan térségi és települési klímastratégiák kialakítása, melyek hozzájárulnak a településen jelentkező környezeti problémák fenntartható megoldásához. A lakosság tájékoztatása és szerepvállalása kulcsfontosságú, melyet szemléletformálással és figyelemfelkeltő akciók szervezésével lehet megvalósítani.

Beavatkozási területek:

- ⇒ Szükséges életbe léptetni a rákötési arányt növelő intézkedéseket: ezzel megelőzve a káros anyagok talajba jutását és elősegítve a vízbázisok védelmét. A szennyvizek okozta környezetterhelések csökkentése, megelőzése.
- ⇒ Elő kell segíteni a település egészében a szelektív hulladékgyűjtést és környezetbarát hulladékgazdálkodást: felhívni a lakosság figyelmét a szelektív hulladékgyűjtés előnyeire és fontosságára. Olyan akciók szervezésére van szükség, amely növeli a hulladékot szelektíven gyűjtők arányát a lakosságon belül.
- ⇒ Rendkívül fontos a lakosság szemléletformálása a környezettudatosság területén: figyelemfelkeltő kampányok szervezése, melyek által a lakosság információt kaphat a lehetőségekről és elérni, hogy az embereknek érdekük legyen a környezettudatos életvitel. Kampányok szervezése a kerékpárral, tömegközlekedéssel vagy gyalog történő munkába, iskolába járás ösztönzésére, ezáltal is csökkentve az üvegházhatású gázok kibocsátását.
- ⇒ Állapotrögzítő és megfigyelő rendszerek üzemeltetése, adatbázisok létrehozása: Olyan monitoring rendszerek kialakítása, amelyeken keresztül a szakhatóságok naprakész információkat kaphatnak a város és a térség környezetvédelmi állapotáról és az esetleg felmerülő problémákról. Ennek segítségével a kompetens szervek gyorsabban tudnak reagálni a környezetet fenyegető veszélyekre.

Bűnmegelőzési program

A város életében kiemelkedő fejlesztési cél a biztonságérzet növelése, a közbiztonsági helyzet javítása. Ennek a területnek a javítása egyrészt a lakosság körében új módszerek alkalmazásával, illetve a korábban megkezdett fejlesztések folytatásával történne az elkövetkező években: a térfelügyelő kamerarendszer bővítése; az Ózd Közbiztonságáért Alapítvány működésének biztosítása, bűnmegelőzési programok indítása, valamint szorosabb együttműködés a rendőrséggel, polgárőrséggel és civil szervezetekkel. A bűnmegelőzési program az alábbi fejlesztési elemeket tartalmazza:

- ⇒ Bűnmegelőzéshez kapcsolódó tájékoztató programok: Felvilágosító programok szervezése, melyeknek célja, hogy felhívja a lakosság figyelmét a bűn- és baleset megelőzésre, valamint bemutasson olyan tevékenységeket, akciókat, mellyel csökkenthető a bűnelkövetés, valamint a balesetek száma. Felvilágosító, drogprevenciós előadások tartása iskolákban, közösségi rendezvényeken, tájékoztatva a lakosságot és ezáltal hozzájárulni a drog használók számának csökkentéséhez.
- ⇒ Városi térfigyelő rendszer fejlesztése: A városban korábban telepített térfigyelő kamerarendszer további fejlesztése, bővítése. A telepített kamerák csökkenthetik, megelőzhetik a bűnelkövetést, valamint hozzájárulnak a lakosság biztonságérzetének növeléséhez.
- ⇒ Automata segélykérő, támadásjelző és pánikriasztási rendszer kialakítása: Az egyedül élő, főleg időseket érintő támadások, betörések megakadályozását célzó jelzőrendszer kialakítása. Korábban megtörtént egy automata segélykérő, támadásjelző és pánikriasztási rendszer beszerzése, melynek további bővítésével növelhető a lakosság biztonságérzete, illetve csökkenthető a hatóságok reagálási ideje.

Településképi véleményezés

Javasolt megoldani a folyamatos szakmai kontroll és fejleszthetősége érdekében a településképi véleményezés rendeleti hátterének kialakítását. Az előbbiekkal összefüggésben célszerű esetileg építészeti tervkonceptiót létrehozni. A településképi véleményezés lehetősége megfelelő jogi hátteret nyújt a város önkormányzatának a kezébe a településképi formálásához, a nem kívánatos és településképet rontó állapotok létrejöttének megakadályozásához és felszámolásához.

Az alábbi táblázat foglalja össze a nem beruházás jellegű fejlesztési tevékenységeket.

Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt bemutatása
Vállalkozásfejlesztési program		
Vállalkozói képzési és kompetenciafejlesztési program		-
Vállalkozóvá válást segítő program		-
Humán erőforrás fejlesztési program		
Komplex foglalkoztatási projekt pályakezdők részére	Borsodi Tranzit Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft.	Szakmával rendelkező, középiskolai tanulmányait befejező pályakezdők számára lehetőséget adni arra, hogy szakmai, illetve munkatapasztalatot szerezzenek potenciális munkáltatóknál. Szakmával nem rendelkező középiskolai tanulmányait befejező pályakezdők számára tranzit jelleggel lehetőséget nyújtunk szakma elsajátítására, illetve arra is, hogy szakmai, illetve munkatapasztalatot szerezzenek potenciális munkáltatóknál. A projekt keretén belül digitális fejlesztést, illetve idegen nyelvi fejlesztést teszünk lehetővé a résztvevők számára.

Tranzitfoglalkoztatás Ózdon	Borsodi Tranzit Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft.	A projekt általános célja, hogy az ózdi kistérségben élő hátrányos helyzetű munkanélküli emberek piacképes szakmát sajátítsanak el és tartósan munkába álljanak. A projekt munkahelyi és társadalmi beilleszkedésüket elősegítse, valamint emelje a város és kistérség foglalkoztatottsági szintjét és népességmegtartó képességét. A program közvetlen célja, foglalkoztatási jogviszony közben a helyi igényekre és keresletre épülő, kétféle szakmában indított, gyakorlatorientált OKJ-s szakma megszerzése 24 (2 x 12) fő munkanélküli számára. Kulcsfontosságú a résztvevők folyamatos mentorálása, pszichoszociális problémáinak megoldása, melynek célja minden olyan akadályozó tényező elhárítása, amely a képzést, munkába helyezést és munkában tartást negatívan befolyásolhatja.
„Munka+Tanulás” programok	Türr István Képző és Kutató Intézet	A résztvevők – jellemzően mezőgazdasági és építőipari területeken – hasznosítható tudásra tehetnek szert annak érdekében, hogy a közfoglalkoztatás keretében értékkeremtő munkát végezzenek, és megalapozzák szakmai tudásukat az elsődleges munkaerő-piacon való elhelyezkedéshez.
A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása	Türr István Képző és Kutató Intézet	A hátrányos helyzetű álláskeresők munkaerő-piacra való belépésének segítése, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerőpiaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal
Aktívan a munkáért	Türr István Képző és Kutató Intézet	A foglalkoztatást megelőző szakmai/foglalkoztathatósági képzés feltételeinek megteremtésével és megvalósításával támogatja a képzést sikeresen elvégzők elsődleges munkaerő-piaci elhelyezkedését
Foglalkoztatási szövetkezet létrehozásának és működéskének támogatása	Türr István Képző és Kutató Intézet	A foglalkoztatási szövetkezetekhez tagként csatlakozó hátrányos helyzetű munkanélküliek foglalkoztathatóságának elősegítése, felkészítve a célcsoportot a szövetkezeti alapelveknek megfelelő együttműködésre, a szövetkezésben való szerepvállalásra.
Aktívan a tudásért	Türr István Képző és Kutató Intézet	A leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoportok támogatása, alap- és kulcskompetenciáik fejlesztése
Roma felzárkózás módszertani támogatása	Türr István Képző és Kutató Intézet	Célja, hogy tovább erősítse a roma lakossággal szembeni előítélet-mentes szolidáris magatartást, növelje az esélyegyenlőséget és ezzel párhuzamosan csökkentse a romák társadalmi-kulturális háttérű oktatási hátrányait
Közösségi szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése	Türr István Képző és Kutató Intézet	A TKKI bázisának infrastrukturális fejlesztése, a Közösségi Központok (Csillagpont) létrehozása olyan szegregátumokban, amelyekben jelenleg nem, vagy nehezen érhető el "hasonló" típusú szolgáltatás
Eötvös József Program – Pedagógiai-szakmai szolgáltató intézet fejlesztése	Türr István Képző és Kutató Intézet	A befogadó oktatási rendszer megteremtéséhez történő hozzájárulás a közoktatási rendszer hátránykompenzációs hatásainak növelését elősegítő, a hátrányos helyzetű csoportok lemorzsolódását csökkenteni képes támogató szolgáltatások biztosításával, továbbá kutatás-fejlesztési és

		tudásmegosztó tevékenységek végzésével.
Városmarketing program		
Városmarketing stratégia készítése, települési brand építése	Ózd Város Önkormányzata	A városmarketing tevékenységet megalapozó tervezési, stratégia előkészítési tevékenységek ellátása.
Befektetés-ösztönzési program	Ózd Város Önkormányzata	Olyan városmarketing kampányok szervezése, amelynek célcsoportját a potenciális befektetők adják. A szükséges információk és adatbázisok birtokában lehetséges elindítani egy promóciós eszközrendszer lefektetését, amely a befektetőkkel folytatott kommunikációt hivatott biztosítani. A promóciós eszközrendszer ebben a tekintetben kifejezetten az információk megosztását és az ingatlanállomány hasznosítását segíti, a befektetők letelepítését támogatja. Szükséges egy olyan koncentrált marketing tevékenység permanens gyakorlása, amely megfelelő piac szegmentáció alapján feltárja a kínálati lehetőségeit a keresleti oldalnak.
Turizmusmarketing program	Ózd Város Önkormányzata	A turisztikai termékfejlesztést követően a legfontosabb feladat egy turizmusmarketing program indítása, amely a kereslet generálását célozza. A turizmusmarketing program keretében a legfontosabb a cél a promóciós eszközrendszer kialakítása, információs felületek létrehozása. Másrészt rendkívül nagy figyelmet kell koncentrálni a promóciós tevékenységre, a városnak jelen kell lennie első lépésként a belföldi piacokon. E legnagyobb költségeket és a legtöbb energiát erre a tevékenységre szükséges fordítani. A városi turizmusmarketing programot szinkronizáltan, az önkormányzat, a város turisztikai vonzerői és szolgáltatóival közösen, együttműködve kell végeznie. Ennek az együttműködési rendszernek a kialakítására komoly figyelmet kell fordítani.
Patrióta program	Ózd Város Önkormányzata	Lényes kérdés, hogy Ózd a városmarketing programjában önálló célcsoportként kezelje a helyi lakosságot. A helyi kötődés erősítése, a lakossági identitás pozitív irányú orientálása egy tudatosabb, értékőrző közösségi modell alapja. A helyi identitás erősítésére tett erőfeszítések a globalizáció és a gazdasági folyamatok által teremtett társadalmi kihívásokra adott válaszreakciója a városmarketing stratégiának. Tudatában annak, hogy ez egy rendkívül komplex emocionális és szociológiai kérdés az individuum szintjén, amelyet a családi, oktatási, kulturális, vallási tényezők egyszerre alakítanak, a városnak alapvetően ezt a területet kommunikációs, marketing eszközökkel lehet kezelni, de emellett több területen szükséges párhuzamosan beavatkozni (oktatás, kultúra, civil szféra)

Ózdi kulturális közösségi programok szervezése	Ózd Város Önkormányzata	ÓMI rendezvények megvalósítása – „Élj tisztán”: komplex drogellenes rendezvény fiatalok részére; „Sziréna”: Rendőrkapitányság drogellenes bűn- és baleset-megelőzési tájékoztató műsora; „Majális”: nagy hagyományokkal rendelkező munkásünnep; Májusfa állítás; Táncház sorozat; Iskolásoknak rendezett vetélkedők; Városi Gyermeknap és Családi nap és játszóház; Ózdi Vigaszágok; Jazzparádé; Nyári táborok; Örökségvédő Festőtábor; Park Fesztivál; Adorján Lajos néptánc találkozó; Nyugdíjas Amatőr Gála; Felvidéki Magyar Kórustalálkozó; Karácsonyi Koncert; Településrészi napok és karácsonyok.
Környezettudatos város program		
Környezettudatos viselkedésmintákat ösztönző szemléletformáló program		Kampányok szervezése a környezettudatos életmód erősítésére.
Állapotrögzítő és megfigyelő rendszerek üzemeltetése, adatbázisok létrehozása		Monitoring rendszerek kialakítása, melyek által a szakhatóságok naprakész információkat kaphatnak a város és a térség környezetvédelmi állapotáról és az esetleg felmerülő problémákról.
Bűnmegelőzési program		
Bűnmegelőzéshez kapcsolódó tájékoztató programok	Ózd Közbiztonságáért Alapítvány	Felvilágosító programok szervezése, melyeknek célja, hogy felhívja a lakosság figyelmét a bűn- és baleset megelőzésre, valamint bemutasson olyan tevékenységeket, akciókat, mellyel csökkenthető a bűnelkövetés, valamint a balesetek száma. Felvilágosító, drogprevenációs előadások tartása iskolákban, közösségi rendezvényeken, tájékoztatva a lakosságot és ezáltal hozzájárulni a droghasználók számának csökkentéséhez.
Városi térfigyelő rendszer fejlesztése	Ózd Város Önkormányzata	A városban korábban telepített térfigyelő kamerarendszer további fejlesztése, bővítése. A telepített kamerák csökkenthetik, megelőzhetik a bűnelkövetést, valamint hozzájárulnak a lakosság biztonságérzetének növeléséhez.
Automata segélykérő, támadásjelző és pánikriasztási rendszer kialakítása	Ózd Város Önkormányzata	Az egyedül élő, főleg időseket érintő támadások, betörések megakadályozását célzó jelzőrendszer kialakítása. Korábban megtörtént egy automata segélykérő, támadásjelző és pánikriasztási rendszer beszerzése, melynek további bővítésével növelhető a lakosság biztonság érzete, illetve csökkenthető a hatóságok reakálási ideje.

6.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása

A jelenlegi szervezeti struktúrával az elkövetkezendő időszak feladatait is el tudja látni az Önkormányzat.

A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere

Ózd városfejlesztési intézményrendszerét jelenleg a Polgármesteri Hivatal Önkormányzati Irodájának Településfejlesztési és Vagyongazdálkodási Osztálya látja el. Az osztály Vagyongazdálkodási és Fejlesztési valamint Beruházási és Műszaki Csoportból áll. Az osztály feladatai több részre oszthatóak.

A vagyongazdálkodási és fejlesztési feladatok keretében:

- előkészíti a térség- és településfejlesztéssel, város rehabilitációval, gazdaságfejlesztéssel, befektetés-ösztönzéssel kapcsolatos döntéseket
- előkészíti a településfejlesztési koncepciót
- közreműködik az Önkormányzat által kialakított stratégia, várospolitikai koncepció megvalósításában
- közreműködik a városi és a kistérségi gazdaságfejlesztésben, a település és a térség befektetési pozíciójának javításában és részt vesz a gazdaság élénkülését, a foglalkoztatási helyzet javulását elősegítő rendezvények, programok szervezésében
- részt vesz a fejlesztési programok kidolgozásában, megalapozásában, véleményezésében
- ellátja az Önkormányzat által megpályázható területfejlesztési-, ill. településfejlesztési támogatások pályázatfigyelő rendszerének működtetését
- ellátja a városba irányuló befektetői megkeresésekkel kapcsolatos feladatokat
- javaslatot tesz az önkormányzati tulajdonú területek hasznosítására
- előkészíti a város rehabilitációs programokat, pályázatokat, valamint az önkormányzat részére megvásárlásra felajánlott ingatlanokkal kapcsolatos döntéseket
- ellátja a vagyongazdálkodással és hasznosítással kapcsolatos teendőket, koordinálja az önkormányzati vagyonkezelő szervezetek és a polgármesteri hivatal osztályainak ez irányú tevékenységét
- ellátja a vagyon nyilvántartással kapcsolatos feladatokat
- elvégzi az önkormányzati vagyon központosított biztosításával kapcsolatos operatív feladatokat
- ellátja az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok cégfelügyeletével kapcsolatos feladatokat

Műszaki és igazgatási feladatok keretében:

Az államigazgatási feladatok között ellátja a települési jegyző hatáskörébe utalt környezetvédelmi, ügyi, közlekedési, vízgazdálkodási, hírközlési hatósági feladatokat, a tevékenységével összefüggő műszaki nyilvántartásokkal kapcsolatos feladatokat, végzi a jogszabályokban előírt nyilvántartások vezetését, statisztikai adatszolgáltatást biztosít.

Beruházásokkal kapcsolatos feladataik:

- A Beszerzési Szabályzat szerinti beszerzési igények figyelése, koordinálása, nyilvántartása, közbeszerzési terv összeállítása, éves statisztikai összegzés összeállítása, megküldése
- Pályázatiíráshoz, egyéb előkészítéshez kapcsolódó beszerzések lebonyolítása
- Pályázat műszaki tartalmának összeállításában való részvétel, műszaki tartalom felülvizsgálata, adott esetben változtatása, elfogadása az önkormányzat részéről.
- Pénzügyi előkészítés, egyeztetés a Pénzügyi Osztállyal, a költségvetési finanszírozásról, a rendelkezésre álló önrész biztosításáról

- A beruházáshoz/pályázathoz kapcsolódó területi előterjesztések elkészítésében való részvétel.
- Beruházás megvalósításához kapcsolódó árubeszerzések, szolgáltatás megrendelések, építési beruházások előkészítése, - amennyiben szükséges közbeszerzésben történő lebonyolítása, szerződések megkötése, bejelentések kezdeményezése az illetékes hatóságok felé.
- A beszerzések szerződésszerű teljesítésének nyomon követése műszaki szempontból, szerződésmódosítások kezdeményezése, egyeztetések a projektmenedzsment tagjaival
- A Közreműködő szervezet részére valamint az önkormányzati beszámolóhoz adatszolgáltatás.
- Részvétel a beruházás műszaki átadás-átvételében.
- A beruházáshoz kapcsolódó iratok, bizonylatok, dokumentációk folyamatos nyilvántartása, elévülési időn belül történő megőrzése, utólagos adatszolgáltatások.

A közbeszerzéssel kapcsolatos feladataik:

- Előkészíti, lefolytatja, nyilvántartja az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal közbeszerzéseit
- Az önkormányzati intézmények vonatkozásában igény esetén szakmai segítséget nyújt a közbeszerzési eljárások lefolytatásához
- Az éves költségvetési rendelet elfogadását követően jóváhagyásra előkészíti az éves közbeszerzési tervet és módosításait
- Elkészíti az önkormányzati közbeszerzésekről az éves statisztikai összefoglalót
- Elkészíti és folyamatosan aktualizálja Ózd Város Önkormányzata Közbeszerzési Szabályzatát.
- Gondoskodik a közbeszerzési hirdetmények megjelentetéséről
- Folyamatos kapcsolatot tart a Polgármesteri Hivatal szervezeti egységeivel, valamint az önkormányzati intézményekkel a közbeszerzési eljárások hatékony lebonyolítása érdekében
- A kistérségi közbeszerzéseket a Társulási Megállapodásban szabályozottaknak megfelelően látja el

Közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatok körében:

- Közfoglalkoztatással kapcsolatos önkormányzati feladatok ellátása
- Figyelemmel kíséri a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó pályázatokat
- A közfoglalkoztatási pályázatok előkészítésének, benyújtásának és végrehajtásának koordinálása
- Közfoglalkoztatási és Foglalkoztatási Adatbázis kezelése

6.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Ózd vonzaskörzetének az Ózdi járást tekinthetjük. A járásban összesen 17 település található, ezekre vannak hatással az Ózdon megvalósítani kívánt fejlesztések, valamint a stratégiai programokban szereplő jövőbeli elképzelések.

Szükséges, hogy Ózd a fejlesztési stratégiájának célrendszerét egyeztesse a város környékébe/vonzaskörzetébe tartozó településekkel, ezzel is elősegítve a gazdasági és társadalmi folyamatok elmélyülését. Fontos, hogy ezen települések fejlesztési elképzelése, céljai illeszkedjenek Ózd jövőbeli terveihez, ezzel elősegítve, hogy a környező települések saját fejlesztései harmonizáljanak a „nagyváros”, jelen esetben a járásszékhely stratégiájával. Az aktív párbeszéddekkel és konzultációkkal elérhető továbbá, hogy a város fejlesztései a lehető legnagyobb mértékben építsenek a környéken található kihasználatlan gazdaság- és társadalom-fejlesztési potenciálokra. A tervezési időszakban történő egyeztetésekkel elősegíthető, hogy az egy „környékhez” tartozó települések közösen alakítsanak ki speciálisan fejlesztendő tevékenységeket, kiemelt súlypontokat.

Ózd Integrált Városfejlesztési Stratégiájának a város vonzaskörzetét érintő fejlesztési elképzelések bemutatása:

- Gazdaságélénkítés
  - Zöldmezős iparterület előkészítése
  - Ózd gyorsforgalmi úttal való bekötése
  - Vasúti kapcsolatok fejlesztése
  - Járási közlekedési kapcsolatok fejlesztése
- Szociális, egészségügy
  - Gyermek átmeneti otthonának létrehozása
  - Családok átmeneti otthonának létrehozása
  - Pszichiátriai betegek nappali intézményének kialakítása
  - Szenvedélybetegek és hajléktalan személyek nappali ellátása épületének korszerűsítése
  - Hajléktalan személyek átmeneti szállása épületének korszerűsítése
- Sport és rekreáció
  - Ózd városi stadion fejlesztése
  - Ózdi strand fejlesztése
- Kultúra és turizmus
  - MANDA program II. ütem
  - A város gazdag forráskészletére alapozott turisztikai programok generálása
  - Városkörnyéki gyalogos és kerékpáros túraútvonalak kialakítása, a természetjárás feltételeinek fejlesztése
  - Vadászturizmus fejlesztése

A környező településekkel közösen megvalósítandó projekteket csak a társadalmasítást követően van lehetőség részletesen bemutatni.

6.4. Monitoring rendszer kialakítása

Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról elnevezésű rendelet figyelembe vételével az alábbi indikátorok kerültek meghatározásra a konkrét intézkedések tekintetében:

Minden indikátor esetében: a beszámolás gyakorisága évente történik, a bázis év a 2012. év illetve 2013. év adatait jelenti, adatforrásként a Központi Statisztikai Hivatal adatai az irányadóak.

Terület- és Településfejlesztési Operatív program

Prioritás: 1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére

Program specifikus eredménymutató:

- KMR és a kevésbé fejlett régiók közsféra adatai nélkül számított foglalkoztatási rátáinak (20-64 évesek) különbsége (%)

Intézkedésenként:

1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése:

- Nem pénzügyi támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)
- Fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe (ha)
- Felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza (km)
- Elégedettség a települési környezet minőségével (pontozás1-10)

1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés:

- Természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év)
- Külföldi és belföldi turisták költése (Md Ft)

1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével:

- Fejlesztett 0 - 3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)
- Fejlesztéssel érintett óvodai intézmények száma (db)

Prioritás: 2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés

Program specifikus eredménymutató:

- Elégedettség a települési környezet minőségével (pontérték 1-10)
- Vállalkozási aktivitás a kevésbé fejlett régiókban (db/lakosság)

Intézkedésenként:

2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés:

- Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m²)
- Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága (m²)

Prioritás: 3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken

Program specifikus eredménymutató:

- Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya (%)

Intézkedésenként:

3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése:

- Középületek éves primer energiafogyasztásának csökkentése (kwh/év)
- Megújuló energiatermelés további kapacitása (Mw)
- Üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése (tonna CO2 egyenérték)
- Energhatékonsági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés (PJ/év)
- Megújuló energiaforrásból előállított energia mennyiség (PJ/év)

Prioritás: 4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése

Program specifikus eredménymutató:

- A betegek közül a várólista hossza miatt kórházba nem kerültek aránya ELEF mérés alapján

Intézkedésenként:

4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése:

- Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő)
- Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok száma (db)
- A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)

4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése:

- Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő)
- Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok száma (db)
- A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)

4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja:

- Városfejlesztés: városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m²)
- városi területeken létrehozott vagy helyre állított nyitott terek (m²)
- rehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma (fő)

4.4 Helyi szintű társadalmi párbeszéd és helyi identitás erősödése

- Szociális partnerek vagy nem kormányzati szervezetek (NGO-k) által részben vagy teljesen végrehajtott projektek száma (db)

Prioritás: 5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés

Program specifikus eredménymutató:

- A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók száma (fő)
- A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma (fő)

Intézkedésenként:

5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok:

- Szociális város rehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma (fő)

5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása:

- Helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma (fő)

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív program

- Programból való kilépés időpontjában résztvevők száma (fő)
- Tanúsítványt szerző résztvevők száma (fő)
- Vállalkozások által teremtett munkahelyek száma (db)
- Munkaerőpiaci programba belépők száma (fő)
- Vállalkozások 3 éves túlélési rátája %
- A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (fő)
- Hazai és nemzetközi turisták költségének növekedése (MdFt)
- Támogatásban részesülő kkv-k száma (db)
- A támogatott új kkv-k száma (db)

Emberi Erőforrás fejlesztési Operatív Program

- Programból való kilépés időpontjában résztvevők száma (fő)
- Tanúsítványt szerző résztvevők száma (fő)
- A projekt befejezése után 6 hónappal működő szociális vállalatok száma (db)
- A szociális gazdasághoz kapcsolódó képzésekre, programokra bevont hátrányos helyzetű személyek száma (fő)

Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív program

- Az országhatárt elérő TEN-T gyorsforgalmi vagy emelt szintű utak száma (db)
- Utazási idő a magyarországi TEN-T vasúthálózaton (óra)

Környezet és Energiahatékonysági operatív program

- Javuló természet-védelmi helyzetű közösségi jelentőségű élőhely-típusok aránya
- Elégedettség a települési környezet minőségével
- Jobb vízellátásban részesülő további népesség
- További kapacitás megújuló energia előállítására
- Javuló természet-védelmi helyzetű közösségi jelentőségű élőhely-típusok aránya

Az alábbi táblázat tartalmazza az ITS-ben megjelenő projektek indikátorait, amelyet a projektet finanszírozó operatív programok alapján határoztuk meg.

Projekt neve	Indikátor
Katona J. úti bölcsőde korszerűsítése, fejlesztése	1.4 Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)
Önkormányzati szolgáltató épület felújítása	3.2 A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év)

Ózdi Petőfi Sándor Általános Iskola épületenergetikai korszerűsítése	3.2 A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év)
ÓTSZEGYII-Nemzetőr úti háziorvosi rendelők és védőnői tanácsadó felújítása	4.1 Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő)
Polgármesteri hivatal épületének energetikai felújítása	3.2 A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év)
Településközponti lakótömbök arculati fejlesztése	Elégedettség a települési környezet minőségével
Településközponti zöldfelületi-közterületi tengely fejlesztése	-
Ózdi Kaszinó épületének fűtés-hűtés korszerűsítése megújuló energia hasznosításával	3.2 A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség (PJ/év)
Az Ózdi Muzeális Gyűltemén épületének,berendezéseinek, kiállításainak felújítása, új kiállítások létrehozása	2.1 A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év)
Városi Művelődési Központ fejlesztése	2.1 Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m2)
Holdfény Projekt	-
Szabadtéri post industriális rendezvényter kialakítása	Külföldi és belföldi turisták költése (mdFt)

Volt oxigéngyár területén extrém kalandpark kialakítása	Külföldi és belföldi turisták költése (mdFt)
MANDA program II. ütem	-
A szennyezett területeken zöldfelületi rendszerek kialakítása	Elégedettség a települési környezet minőségével (pontozás1-10)
Zöldmezős iparterület előkészítése	1.1 A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe (ha)
Szén elgázosító üzem	Vállalkozások 3 éves túlélési rátája %
Városi sportcsarnok energia megtakarítást eredményező korszerűsítése	3.2 A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év)
Ózdi Városi Stadion épületeinek energetikai célú felújítása	3.2 A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év)
Ózdi városi strand	Külföldi és belföldi turisták költése (mdFt)
Ózdi városi stadion	Külföldi és belföldi turisták költése (mdFt)
Horgászto és környezetének fejlesztése	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése
Önkormányzati központi óvodai főzőkonyha fejlesztése	1.4 Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)

ÓTSZEGYII- Szent István úti intézményi egység (idősek otthona) felújítása, korszerűsítése	3.2 A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év)
ÓTSZEGYII- Szabolcs közintézményi egység (idősek otthona) felújítása, korszerűsítése	3.2 A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év)
Az Ózdi Civil Ház épületének felső átalakítása, felújítása	2.1 Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m ²)
Városrehabilitáció Hódoscsépány - Somsály településrészekén	4.2 Szociális célú városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma (fő)
Városrehabilitációt erősítő komplex programok megvalósítása Hódoscsépány - Somsály településrészekén	5.2 Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma (fő)
Csepányi Általános Iskola épületenergetikai korszerűsítése	3.2 A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év)
Városrehabilitáció Sajóvárkony - Tábla településrészekén	4.2 Szociális célú városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma (fő)
Városrehabilitációt erősítő komplex programok megvalósítása Sajóvárkony - Tábla településrészekén	5.2 Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma (fő)
Velencetelep rehabilitációja	-
Újtelep rehabilitációja	-
Center - 25. sz. főút mentén, fogadóképi zónában lévő salak depó tájba illesztése	-
25. sz. főút mentén, fogadóképi zónában lévő, még működő, illetve használaton kívüli ipari létesítmények tájba illesztése	-

Fogadóképi zóna zöldfelületeinek rehabilitációja, rendezése	Javuló természet-védelmi helyzetű közösségi jelentőségű élőhely-típusok aránya
Ózdi Óvoda épületek felújítása	1.4 Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)
Művelődési intézmények épületeinek energetikai célú felújítása	3.2 A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év)
Gyermekek átmeneti otthonának létrehozása	4.2 A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)
Családok átmeneti otthonának létrehozása	4.2 A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)
ÓTSZEGYII-Családsegítés épületeinek korszerűsítése, felújítása, akadálymentesítése	4.2 A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)
Pszichiátriai betegek nappali intézményének kialakítása	4.2 A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)
Szenvedélybetegek és hajléktalan személyek nappali ellátása épületének korszerűsítése	4.2 A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)
Hajléktalan személyek átmeneti szállása épületének korszerűsítése	4.2 A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)
Ózd gyorsforgalmi úttal való bekötése	Az országhatárt elérő TEN-T gyorsforgalmi vagy emelt szintű utak száma (db)
Vasúti kapcsolatok fejlesztése	Utazási idő a magyarországi TEN-T vasúthálózaton (óra)
Járási közlekedési kapcsolatok fejlesztése	-
A városi iparterületek megközelítésének javítása	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok infrastruktúra

	fejlesztése (km)
Mezőgazdaság és feldolgozóipar fejlesztése szociális gazdálkodás keretében	A projekt befejezése után 6 hónappal működő szociális vállalatok száma (db) A szociális gazdasághoz kapcsolódó képzésekbe, programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma (fő)
A város gazdag forráskészletére alapozott turisztikai programok generálása	Külföldi és belföldi turisták költése (mdFt)
Városkörnyéki gyalogos és kerékpáros túraútvonalak kialakítása, a természetjárás feltételeinek fejlesztése	Külföldi és belföldi turisták költése (mdFt)
Szálláshely szolgáltatás feltételeinek javítása közösségi szálláshelyek létesítésével	-
Vadászturizmus fejlesztése	Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése
Kilátó kialakítása	Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése
A település vízfolyásainak zöldfelületi fejlesztése, rehabilitációja	Jobb vízellátásban részesülő további népesség
Tájsebek rehabilitációja, tájba illesztése	-
Csillagvizsgáló kialakítása	Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése
Napelem parkok kialakítása a kopár, kedvező adottságú, déli kiettségű domboldalakon	További kapacitás megújuló energia előállítására
Téli-nyári sípálya kialakítása	Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése
Ózdi kulturális közösségi programok szervezése	5.3 A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma (fő)
Komplex foglalkoztatási projekt pályakezdők részére	Programból való kilépés időpontjában résztvevők száma (fő) Tanúsítványt szerző résztvevők száma (fő) Vállalkozások által teremtett munkahelyek száma (db)

	Munkaerőpiavci programba belépők száma (fő)
Tranzitfoglalkoztatás Ózdon	Programból való kilépés időpontjában résztvevők száma (fő) Tanúsítványt szerző résztvevők száma (fő) Vállalkozások által teremtett munkahelyek száma (db)
„Munka+Tanulás” programok	Programból való kilépés időpontjában résztvevők száma (fő) Tanúsítványt szerző résztvevők száma (fő)
A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása	-
Aktívan a munkáért	-
Foglalkoztatási szövetkezet létrehozásának és működésének támogatása	-
Aktívan a tudásért	-
Roma felzárkózás módszertani támogatása	-
Közösségi szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése	-
Eötvös József Program – Pedagógiai-szakmai szolgáltató intézet fejlesztése	-

Megújuló energia előállítás szociális gazdálkodás keretében	A projekt befejezése után 6 hónappal működő szociális vállalatok száma (db) A szociális gazdasághoz kapcsolódó képzésekbe, programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma (fő)
Befektetés-ösztönzési program	Szociális partnerek vagy nem kormányzati szervezetek (NGO-k) által részben vagy teljesen végrehajtott projektek száma (db)
Turizmusmarketing program	Szociális partnerek vagy nem kormányzati szervezetek (NGO-k) által részben vagy teljesen végrehajtott projektek száma (db)
Patrióta program	Szociális partnerek vagy nem kormányzati szervezetek (NGO-k) által részben vagy teljesen végrehajtott projektek száma (db)
Bűnmegelőzéshez kapcsolódó tájékoztató programok	-
Városi térfigyelő rendszer fejlesztése	-
Automata segélykérő, támadásjelző és pánikriasztási rendszer kialakítása	-
Környezettudatos viselkedésmintákat ösztönző szemléletformáló program	Elégedettség a települési környezet minőségével
Állapotrögzítő és megfigyelő rendszerek üzemeltetése, adatbázisok létrehozása	Javuló természet-védelmi helyzetű közösségi jelentőségű élőhely-típusok aránya
Városmarketing stratégia készítése, települési brand építése	-
Vállalkozói képzési és kompetenciafejlesztési program	Támogatásban részesülő kkv-k száma

Vállalkozóvá válást segítő program	A támogatott új kkv-k száma
------------------------------------	-----------------------------